

సనాతన సారథి

మే 2020

ఏ తపము చేసెనో ఈ ఈశ్వరమ్మ! సాయీశ్వరుని గనెను సాధ్యలలామ!

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 63

సంచిక 5

మే 2020

ప్రచురణ తేదీ

ఏప్రిల్ 23

1. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	4
2. పరమాత్ముడు ఎట్టివారిని అనుగ్రహిస్తాడు?	అవతారవాణి	6
3. శ్రీ సత్యసాయి అడుగుజాడలలో సెంట్రల్ ట్రస్టు	ఆర్.జె. రత్నాకర్	15
4. ఈశ్వరమ్మ దినోత్సవ సందేశం	శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధ మాధురి	19
5. క్రీడలు శీల నిర్మాణానికి దోహదం చేస్తాయి	వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్	23
6. భగవాన్ ఉవాచ	బి.వి.ఎస్. సాగర్	25
7. మన సంప్రదాయాలే మనకు రక్ష	డా॥ బి.వి. పట్టాభిరామ్	28
8. అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు - 5	పి.వి. చలం	30
9. 'శిశ్యమెల్లడ వ్యాప్తియై వెలయువాడు...'	డా॥ సురేంద్ర ఉపాధ్యాయ	36
10. ప్రశాంతి సమాచారం	డా॥ దివి చతుర్వేది	40

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

టెలిఫోన్: 08555-287375 (సనాతన సారథి Extn. 128, పుస్తకాలు, ఆడియో వీడియో సీడీలకొరకు ఆర్డర్లు Extn. 162)

గమనిక: అడ్రసు కవరుపై గల మీ చందానెంబరు ప్రక్కన మూడు పువ్వుల గుర్తు (***) ఉన్నట్లయితే మీ చందాను వెంటనే రెన్యూవల్ చేయించుకోగలరు.

అధికారికమైన వెబ్సైట్లు : ప్రచురణల విభాగం, సాధనా ట్రస్టు: www.srisathyasaipublications.com

భగవాన్ ఫోటోలు: www.saireflections.org ప్రశాంతి సమాచారం: www.theprasanthireporter.org

E-mail: subscriptions@sssbpt.org, editor@sssbpt.org

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర) - 515134 తరపున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ షెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ప్రింటర్ అండ్ పబ్లిషర్ : కె.ఎస్. రాజన్, ఎడిటర్ : ఐ. శ్రీనివాసులు

రామేకోఢార్గోనో వాహ్నినో

(గత సంచిక తరువాయి - 75వ భాగం)

సీత లోకస్పృహకు వచ్చి, “ఓ వానరా! యిన్ని చెప్పితివి. కానీ నీవు వానరునిగా వుండి యింత కఠినమైన లంకలో ఎట్లు జొరబడితివి? రాక్షసుల చేతచిక్కక ఎట్లు నన్ను నీవు చూడగల్గితివి?” అని అతని శక్తిసామర్థ్యములను పరీక్షించగోరెను. అంత హనుమంతుడు, “తల్లీ! నాదేమీ లేదు. నేను రామబంటును, దాసుడను, అంతా రాముడే చేయించుచున్నాడు. అతను లేక క్షణమైనను నేను నిలువలేను, నేనొక బొమ్మను. అతను ఆడించునటుల ఆడువాడనేకాని నాదేమున్నది?!” అని రాముని వేవిధముల వర్ణించుచూ భక్తిప్రపత్తులు శ్రవణానందంగా వినిపించెను. ఇంకా పరులకు తెలియని కొన్ని సన్నివేశములు రాముడు హనుమంతునితో తెలిపియుండెను. ‘ఒకవేళ సీత నిన్ను నమ్మకపోవచ్చును కాన అట్టి సహజమును ఆధారము చేసుకొని ఈ అమూల్యమైన విషయములు సీతకు జ్ఞాపకము చేయుమ’ని ముందే రాముడు

తెలిపియుండెను. ఇప్పుడు ఆ సమయమును ఆధారము చేసుకొని హనుమంతుడు, “తల్లీ, జానకీ! కాకాసురుడు తమను హింసించగా తమకు శ్రీరాముడు గావించిన సహాయము, కాకాసురుని వధించుటకు చేసిన ప్రయత్నములు జ్ఞాపకము చేయుమని చెప్పెను” అనగానే సీత గొల్లున యేడ్చి, “హనుమంతా, నా రాముడు ఆనాడు నన్ను విధముల కాపాడి, నేడు ఎందులకింత తామసము చేయుచున్నాడు? రాముడు కరుణాసముద్రుడు కదా! నా విషయమున అతని కరుణ కఠినమాయెనా? అయ్యో! ఇది నా పొరపాటు. రామచంద్రుడు దయామయుడు; లోకనాటకమున తాను చేయవలసినరీతిగా చేసి చూపించుచూ చేయించుచుండవలసివచ్చినది. కానీ హనుమంతా! నీవు సామాన్యుడవై ఉండవు. సామాన్యులతో రామచంద్రుడు ఇంత గాఢమైన స్నేహము చేయడు. తన అంగుళీయకమును పంపడు. నీవెంతటి అదృష్టవంతుడవో! ఒక్కతూరి నీ పూర్ణరూపమును చూపుమ”ని కోరెను.

హనుమంతుడు క్రిందికి దిగి సీత ముందు చేతులు జోడించుకొని మహాకారమును చూపగనే, సీత జడిసి, ఇది కేవలము రావణుని మాయయా అని తలంచి కన్నులు మూసుకొనెను, వెనుకకు తిరిగెను. ఆ అనుమానమును గ్రహించి హనుమంతుడు, “ఓ తల్లీ, నేను రావణుడను కాదు, రాక్షసుడను కాదు. పవిత్ర మంగళస్వరూపుడైన శ్రీరాముని బంటును. అతనే నా ప్రాణము, నేను సత్యము వచించుచున్నాను. నీవు నమ్మవను ఉద్దేశ్యముతో శ్రీరాముడు తన వ్రేలియందలి ఉంగరమును నా హస్తమందుంచి సీత నమ్ముటకు ఆధారముగా తీసుకొని పొమ్మని ఆజ్ఞాపించెను. నాతోపాటు సుగ్రీవుడు, జాంబవంతుడు,

అంగదుడు, ఇంకా వేలాది వానర వీరులు వచ్చిరి. నేను మాత్రమే రామానుగ్రహముచే సముద్రమును దాటగలిగితిని. మిగిలినవారు ఆవలి వొడ్డున నున్నారు. తమను ఈ కిరాతక రాక్షసుడు గొనివచ్చిన విషయము శబరి, జటాయువుల వలన వినగలిగితిమి. సంపాతి వలన మూడు దినములకు మునుపే విని తమను దర్శించి నంతగా ఆనందము నందితిమి. రామలక్ష్మణులు ఈ వార్తను

వినుటకై కాచియున్నారు. శెలవిచ్చిన తత్క్షణమే వెనుకకు వెళ్ళి ప్రభువులకు తమ క్షేమవార్త నందింతు” నని తెలుపగనే, “హనుమంతా! తిరిగి నీవు వత్తువో లేదో! ఇంకా ఒక దినముండి రాముని సుక్షేమవార్తలు తెలిపి నన్నానందపరచుము” అని కోరెను సీత.

ఇంతలో రాక్షసులు వారి వారికి నియమించిన పనుల నిమిత్తమై గుంపులు గుంపులుగా వ్రాలుటచేత, తిరిగి హనుమంతుడు సూక్ష్మరూపమును ధరించి, వృక్షముపై వెళ్ళి కూర్చొనెను. సీత హనుమంతుడు చెప్పిన మాటలన్నింటిని మననము చేసికొనుచూ తనలో తాను ఆనందించుచూ, అప్పుడప్పుడు ఆ

వానరుని చూచుచూ ఉండెను. ఆనాడు అసలు నీరైనా త్రాగక, రాక్షసులు తెచ్చి పెట్టిన ఫల జలములైననూ ముట్టక విలపించు దృశ్యమును హనుమంతుడు చూడలేకపోయినాడు. కాపలా గాయుచున్న క్రూరరాక్షసులు సీతను ధిక్కరించుచున్న కఠిన వాక్కులను భరించలేక మధ్యమధ్య పట్టరాని కోపముతో పండ్లుకొరుకుచుండెను. విధిలేక సీత ఆజ్ఞ కోసమని వేచి యుండెను. కొంతసేపైన తరువాత

సరమ అనగా విభీషణుని భార్య, తన కొమార్తె అయిన త్రిజటతో వచ్చి, సీతకు నమస్కరించి, అమ్మగారి క్షేమవార్తలను విచారించిరి. వారు సీతకు అనుకూలరగుటచేత, త్రిజటకు వచ్చిన కల నిజమయినదని, సీత వానరుడు వచ్చిన వృత్తాంతము తెలిపెను. త్రిజట, సరమ ఇరువురూ ఎంతో ఆశ్చర్యముగా సీతను పరిపరివిధముల విషయములను సెలవియ్యమని కోరగా, చెట్టుపై నున్న వానరుని చూపించి, అతడు తెచ్చిన ఉంగరమును కూడా వారలకు చూపెను. వారిరువురు ఆ ఉంగరమును కన్నులకద్దుకొని ఆనందించిరి.

(సశేషం)

ఉత్తమోత్తమ దాసుడు

భక్తులైనవారు హనుమంతుణ్ణి ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. అతను ఉత్తమోత్తమదాసుడు. అతడు రాముని ఆశయాలను గుర్తించినవాడు, రాముని అడుగుజాడలలోనే సంచరించినవాడు. అతనికి రామచింతన తప్ప అన్యచింతలు లేవు. అతడు రామాజ్ఞను విమర్శించలేదు. ఈ పని నాచేత సాధ్యమా? అని సందేహించలేదు. ఆజ్ఞ ఇచ్చిన రాముడే దానిని నెరవేర్చడానికి కావలసిన శక్తిసందిస్తాడని విశ్వసించి బయలుదేరాడు. అతడు రామసేవాబలముతో, రామనామబలముతో పెద్ద కొండను సహితం మోయగల్గినాడు. కాని, ఈనాడు అరవై సంవత్సరాలు అఖండముగా సుందరకాండ పారాయణ చేసినవారు ఒక చిన్న ‘కుండ’ను కూడా మోయలేక పోతున్నారు. అనగా, వారిలో ఏ చిన్న కష్టసప్తములనైనా సహించుకునే శక్తి లేదు. మనస్సు శ్రీరామనామ స్మరణార్థం, దేహము శ్రీరామసేవార్థము అని మనోదేహములను అర్పించాలి.

- బాబా

పరమాత్ముడు ఎట్టివారిని అనుగ్రహిస్తాడు?

ప్రేమస్వరూపులారా!

యదా యదా హి ధర్మస్య గ్లాని ర్భవతి భారత
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహం

“ధర్మసంస్థాపన నిమిత్తమై నేను అవతరిస్తున్నాను” అని గీతాచార్యులు చెప్పిన విషయములో ఏది ధర్మము అనేది అని మొట్టమొదట తెలుసుకోవాలి. కృతయుగములో ధర్మదేవతకు నాలుగు పాదములు. త్రేతాయుగములో ధర్మము మూడు పాదములతో నడచినదట. ‘త్రే’ అనగా మూడు. ఆ యుగముయొక్క నామమే ధర్మదేవతకు అప్పుడు ఎన్ని పాదములనేది స్పష్టం చేయుచున్నది. తరువాత ద్వాపరయుగము. ద్వైతమంటే రెండు. కాబట్టి, ద్వాపరయుగములో ధర్మము రెండు పాదములతో నడచినదట. ఇంక కలియుగములో ధర్మమునకు ఒక్క పాదమే ఉన్నదట. కృతయుగములో నాలుగు పాదములతో నున్న ధర్మదేవత త్రేతాయుగములో మూడు పాదములతో, ద్వాపరయుగములో రెండు పాదములతో నడచి, ఈ కలియుగములో ఒకే పాదముతో నిలిచియున్నదంటే, ఇంక అవతారములు వచ్చి చేసిన పని ఏమిటి? ద్వాపర యుగములో ధర్మసంస్థాపనకోసం కృష్ణుడు వచ్చినప్పటికీ రెండు పాదములలో ఒకటి పోయి ఒకటి మాత్రమే మిగిలి ఉందంటే, ఇంక ధర్మమును రక్షించటం అనేది ఎక్కడ జరిగింది?! ఇది అర్థం చేసుకోవాలంటే మొదట భగవంతుని దృష్టిలో ఏది ధర్మము అనేది విచారణ సల్పాలి. అంతర్ సంబంధమైన ధర్మమును నిలబెట్టడమే పరమాత్మయొక్క లక్ష్యము. ఆ ధర్మము ఏమిటంటే, “సత్యాన్నాస్తి పరోధర్మః” సత్యముకంటే మించిన ధర్మము లేదు. సత్యమనే పునాదిపైననే ధర్మమనే భవనం కట్టబడింది. భవనం కట్టినటువంటిది, భూమి పుట్టినటు వంటిది. ఆ పుట్టినది ఏదో అదే మార్పు చెందనటు వంటిది. అదే సత్యము. ఆ సత్యమును రక్షించే నిమిత్తమే అవతారములు రావటం. కనుక, అవతారములు

వచ్చినందుకు ఫలితంగా సత్యము నాలుగు యుగములలోనూ యేమాత్రము కదలలేదు, చెదరలేదు. ఆయా యుగాలలో ధర్మస్థాపన, ధర్మముయొక్క రక్షణ ఈవిధముగా జరిగిందని మనం అర్థం చేసుకోవాలి.

చిన్నబిడ్డ నడక రానటువంటి స్థితిలో రెండు చేతులు, రెండు కాళ్ళు ఉపయోగించి ప్రాకటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అదే ఒక సంవత్సరం దాటిన బిడ్డ అయితే తల్లి చేతిని ఆధారంగా తీసుకుని రెండు కాళ్ళతో నడుస్తుంది. నడక నేర్చిన తరువాత ఏ ఆధారమూ లేకుండా రెండు కాళ్ళతో తేలికగా నడువగలుగుతుంది. అదేవిధంగా, కృత యుగంలో ధర్మానికి నాలుగు పాదములు అనే విషయంలో, ధర్మానికి ఏదో ఒక స్వరూపాన్ని కల్పించి, దానికి నాలుగు పాదాలు ఉన్నాయని తలంచటం కాదు.

ఈ నాలుగు పాదాలు భగవంతుని చేరే మార్గాలు. కృతయుగంలో యజ్ఞయాగాది క్రతువులాచరించి దైవాన్ని చేరేవారు. అది నడక రాని పసిపాపవంటి స్థితి. ఇక, త్రేతాయుగం వచ్చేటప్పటికి ధర్మానికి ఒక పాదం పోలేదు. యజ్ఞయాగాదులేకాక, జపతపాదులను ఆధారంగా చేసుకుని నడక సాగించినాడు మానవుడు. ఇది బిడ్డ తన తల్లి చేతిని పట్టుకుని నడవటం వంటిది.

ద్వాపరయుగంలో రెండు పాదాలే ఉన్నాయి. ఆధ్యాత్మిక మార్గంలో నడక ఇంకొంచెం తేలిక అయింది. యజ్ఞయాగాది, జపధ్యానాదుల ఆవశ్యకత లేకుండా ఏవో కొన్నిరకములైన అర్చనలద్వారా భగవత్ సాన్నిధ్యాన్ని పొందగలిగారు. ఇక కలిలో ధర్మానికి ఒక పాదమే మిగిలింది. అదే నామస్మరణ. కలిలో ఏ కొంచెం ఆచరించినా ఫలితం అతి సులువుగా, అతి త్వరితంగా అందుతుంది. కృత, త్రేత, ద్వాపరములకంటే ఈ కలియుగంలో నామస్మరణద్వారా సునాయాసంగా దైవాన్ని పొందవచ్చు. ఇది పరుగెత్తడంవంటిది. నడుస్తూ ఉన్నప్పుడు రెండు పాదాలు భూమిమీద ఆనుతాయికాని పరిగెత్తినప్పుడు ఒక్క పాదమే భూమిమీద ఆనుతుంది. నడవటంకన్నా పరుగెత్తడంవల్ల గమ్యాన్ని త్వరగా చేరిపోతున్నాం.

“సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం...”

భగవంతుడు మానవులను తన అంతటివారుగా సృష్టిస్తే, మానవులు పరమాత్ముని తమవంటివానిగా తీర్చిదిద్దుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ‘మాతోబాటు ఉండవయ్యా’ అని పరమాత్ముని మానవులు తమ స్థాయికి తెచ్చుకొంటున్నారు. ఇదే ఒక మాయ. మానవులు పరమాత్మ స్థాయిని చేరే నిమిత్తం చేయవలసిన సాధనను ‘ఉపాసన’ అన్నారు. ‘ఉప’ అనగా సమీపము, ‘ఆసనము’ అనగా కూర్చోవటం. పరమాత్ముడు సమీపములో పోయి కూర్చోవటమే ఉపాసన. దానివలన వచ్చే ఫలితము ఏమిటి? చలితో బాధపడుతున్న వ్యక్తి అగ్నికి సమీపంగా కూర్చోవటంచేత ఎంతో హాయిని పొందగలుగుతాడు. అదేరీతిగా అశాంతితో అలమటించే మానవుడు ప్రశాంతి

స్వరూపునికి సమీపముగా కూర్చోవటంవల్ల పరమాత్మ యొక్క ప్రశాంతి వీనిపై ప్రసరించి, తద్వారా వీని అశాంతి తొలగిపోతుంది. ఆ దివ్యప్రకాశము ప్రసరించడంవల్ల అజ్ఞానాంధకారముకూడను దూరమైపోతుంది. మనము ఎలాంటివారి సమీపములోకి వెళితే అలాంటి గుణములే మనకు లభిస్తాయి. కనుకనే సత్సంగము చాలా అవసరము అన్నారు. మొట్టమొదట దారులుకొట్టే దొంగగా ఉన్నాడు రత్నాకరుడు. కానీ, మహర్షులయొక్క దర్శన, సంభాషణల చేత, వారియొక్క సువాక్యములచేత అతని హృదయము కరిగి పరమాత్మవైపుకు ప్రవహించి, వాల్మీకి మహర్షిగా, శ్రీరామచంద్రుని చరిత్ర వ్రాసే పవిత్ర హృదయునిగా అతడు రూపొందినాడు.

ఇంకొక విషయం - మన భారతదేశంలో అశోకుని గురించి అందరికీ తెలుసు. అశోకుడు అనగా శోకము లేనటువంటివాడు. అతనిని పూర్వం చండశోకుడని పిలిచేవారు. ఎందువల్ల అతనికా పేరు వచ్చిందంటే చాలా దుర్మార్గమైన కర్మలు ఆచరించేవాడు. తదుపరి బుద్ధుని బోధనలు విని తన బుద్ధిని మార్చుకొని, ఏది మంచి, ఏది చెడ్డ అనే తారతమ్యము తెలుసుకొని, ఇక జీవితములో హింసకు పాల్పడకూడదనే దీక్షను పూనిన తదుపరియే అశోకుడనే సార్థక నామాన్ని అందుకోగలిగాడు.

ఈరీతిగా మహనీయుల చెంతకు వెళ్లి, వారి అడుగుజాడలను ఆశ్రయించినప్పుడే వారి సువాక్యములను అందుకొని, అర్థంచేసుకొని ఆచరించటానికి వీలవుతుంది.

కులం కాదు, గుణం ప్రధానం

పరమాత్ముడు ఎట్టివారిని అనుగ్రహిస్తాడు అనే ఒక విచారణ మనకు చాలా అవసరం. “స్వామీ! బ్రాహ్మణులకు, పండితులకు, వేద శాస్త్రములు చదివిన వారికే మోక్షము లభిస్తుందటగాని మావంటి అల్పులకు లభించదు కదా!” అని కొంతమంది అమాయకులు వాపోతుంటారు. పరమాత్ముడు మీ కులమునుగాని, మతమునుగాని, మీ స్థితిగతులనుగాని, మీ వేద శాస్త్ర పాండిత్యమునుగాని యేమాత్రము చూడదు. పసిబిడ్డ ఏడుస్తుంటే ఏ రాగములో ఏడుస్తున్నదని చూడకుండా తల్లి ఆ బిడ్డపైనున్న వాత్సల్యముతో తక్షణమే ఆ బిడ్డ

చెంతకు ఎట్లా చేరుతుందో అదేరీతిగా మీరు అర్తులై, జిజ్ఞాసువులై ప్రార్థించినంతనే పరమాత్ముడు మీ జాతిని, మతమును, పాండిత్యమును యేమాత్రము చూడకుండా మీకు సమీపుడైపోతాడు.

వాల్మీకి ఎవ్వని వంశమందలివాడు?!

నందుండు ఏ పల్లెయందు పుట్టె?!

ధర కుచేలుడెంత ధనము కలిగియుండె?!

గజరాజు ఏ విద్య గలిగియుండె?!

మనుధ ధ్రువుండు ఎంత వయస్సు గల్గియుండె?!

శబరి ఎంతటి శక్తి గలిగియుండె?!

విదురునికెంత వితరణమతి యుండె?!

తిమ్మనికెంతటి తెలివి యుండె?!

ఇవన్నీ చక్కగా విచారణచేస్తే, పరమాత్ముని అనుగ్రహము పొందటానికి ఆర్తి, జిజ్ఞాసలే ప్రధానమైనవి. అవే పరమాత్ముని కరిగించి కదిలించే మహత్తరమైన శక్తి కలవి. ఆ ఆర్తి, జిజ్ఞాసలనే పరమాత్ముడు దృష్టిలో ఉంచుకుంటాడే తప్ప, “ఇతను పండితుడు, ఇతను బ్రాహ్మణుడు, ఇతను ఛండాలుడు” అనే భేదభావములను పాటించడు. చర్మవాసన కలిగినవాడే ఛండాలుడు, బ్రహ్మవాసన కలిగినవాడే బ్రాహ్మణుడు. కేవలం దేహముచేసే కర్మ కలాపములనుబట్టి, “వీడు ఆ వృత్తిలో ఉన్నాడు, వాడు ఈ వృత్తిలో ఉన్నాడు” అని భావిస్తామేగాని భగవంతుని దృష్టిలో యేమాత్రము భేదభావములు ఉండవు. తనలో అటువంటి భేదభావమే ఉంటే ఆనాడు కనకదాసునకు ఎలా దర్శనమిస్తాడు?!

కనకదాసు ఉడిపి శ్రీకృష్ణ దేవాలయమునకు వెళ్ళగా హీనకులస్థుడని గుడిలో ఆయనకు ప్రవేశము లేదన్నారు. అందువల్ల కనకదాసు నిరంతరము ఆ గుడి చుట్టూ తిరుగాడుతూ, “ఓ కృష్ణా! నిన్ను దర్శించే భాగ్యం నాకు లేదా?!” నేను ఎంత పాపినో! ఏ జన్మలో ఏవిధమైన ఘోరకృత్యములు ఆచరిస్తినో” అని భగవంతుని హృదయము కరిగేటట్లుగా ప్రార్థిస్తూ వచ్చాడు. గుడి వెనుకకు వెళ్లి, రాళ్ళ మధ్యనున్న మట్టిని కొంచెంము తీసి చూసినాడు. ఆ దివ్యసుందరమూర్తి వీపు కనిపించింది. ఆనందోత్సాహముతో నృత్యము చేసినాడు. కట్టకడపటికి

ఈమాత్రమైనా చూడగలిగానుకానీ, ఆ సుందర విగ్రహాన్ని కనులారా దర్శించే ప్రాప్తికి నోచుకోలేదే అనే అతను కంటిధారలు కారుస్తుంటే, అతని భక్తి భగవంతుని హృదయాన్ని కదిలించి కరిగించింది. విగ్రహమే ఆ వైపుకి తిరిగింది. చూశారా! భగవంతుడు అందరి సొత్తు. కాబట్టి, నామస్మరణద్వారా పరమాత్ముని పొందగలమనే దృఢ విశ్వాసముతో మీరు మీ నిత్యకర్మలను ఆచరిస్తూ, పరమాత్మునికి అర్పితము చేయటానికి పూనుకోండి.

నిగ్రహం ఉంటే అనుగ్రహం ఉంటుంది

“యోగః చిత్తవృత్తి నిరోధః” అనగా, చిత్తవృత్తులను నిరోధించాలి. ఇంద్రియ నిగ్రహం పాటించాలి. వాసనలను నిర్మూలం చేసుకోవాలి. అటువంటివారే మోక్షప్రాప్తికి అర్హులు అని చెప్పారు. ప్రాచీన మహనీయుల చరిత్రలను చక్కగా విచారణ చేసి చూస్తే, వారందరూ ఇంద్రియ నిగ్రహముచేతనే సత్యస్వరూపాన్ని దర్శించగలిగారు. ఇంద్రియములు వున్నవికదాయని వాటిని విచ్ఛలవిడిగా సంచరింపజేసేదానికి పూనుకోకూడదు. ఇంద్రియములను సక్రమమైన మార్గములో నడిపించే విధానమునే ఇంద్రియ నిగ్రహము అన్నారు. ఏది సత్యము, ఏది అసత్యము, ఏది మనము అవలంబించవలసిన మార్గము అనే విచారణ సల్పి, ఇంద్రియములను పరమాత్మునివైపుకు త్రిప్పే ప్రయత్నం చేయాలి. పరమాత్ముడు ఫలప్రదాత. ఏది చేసినప్పటికిని దాని ఫలమును అందిస్తూ వుంటాడు. మంచి చేయి, మంచిఫలము యిస్తాడు; చెడ్డ చేయి, చెడ్డఫలము యిస్తాడు. ప్రతి ఒక్క విషయమందు మంచి చెడ్డలు మిళితమైవుంటాయి. గీతలో ‘క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ విభాగము’ అని చెప్పారు. ఆ విభాగమే యిప్పుడు మనము కూడా చేయవలసింది. అదే ఆత్మ, అనాత్మ విభాగము. ఏది ఆత్మతత్త్వము, ఏది జీవతత్త్వము, ఏది దేహతత్త్వము అనేదానిని చక్కగా విచారణచేసి, దేహాభ్రాంతిని దూరము చేసికొని, జీవభావమును క్రమక్రమేణా దైవభావములో లీనముచేసే ప్రయత్నం చేయాలి. అదే సరియైన సాధన.

ఇంద్రియనిగ్రహమంటే మనం ఏరకంగా చేయాలి? లోకములో ఏ ఆశ లేకపోతే దైవము కావాలనే ఆశకూడా రాదు మనకు. “కామిగాక మోక్షగామి కాడు” అన్నారు.

కాబట్టి, ఆశ ఉండవలసిందే. అయితే ఎలాంటి ఆశ? దైవేచ్ఛ కావాలి, లోకేచ్ఛ కాదు. ఈ ఆశను దైవమువైపు మరల్చాలి. అట్లే, క్రోధము ఉండాలి. దైవమార్గమునకు అడ్డు వచ్చేదానిపైన దీనిని ప్రవేశపెట్టాలి. ద్వేషము ఉండాలి. దేనిపైన అంటే దైవచింతనలకు విరుద్ధమైనటువంటి పాపచింతనలపైన ద్వేషము పూనాలి. అసూయ ఉండాలి. ఎలాంటి అసూయ? నిన్ను పట్టి పీడించే దుర్గుణాలు ఎప్పుడు నశించిపోతాయో అని వాటిపైన అసూయపడాలి. లోభము ఉండాలి. ఎందులో? భగవత్ అనుగ్రహాన్ని అనుభవించటంలో తృప్తి ఉండకూడదు. ఎంత అనుభవించినా, “ఇంకా కావాలి, ఇంకా కావాలి” అని ఆరాటపడాలి. దాంట్లో లోభిగానే వుండాలి. ఈరీతిగా ఒక్కొక్క గుణమును ఇలాంటి పవిత్రమైన మార్గములో బలపర్చుకోవాలిగాని దానిని అపమార్గములో ప్రవేశపెడితే చాలా ప్రమాదము వస్తుంది.

భక్తరక్షణకై కృష్ణ పరమాత్ముని లీలానాటకం

పాండవులను రక్షించటానికి కృష్ణుడు దుర్వాసుని క్రోధమును ఎలా ఉపయోగించాడో చెప్పాను. అశ్వత్థామ సూర్యోదయంలోపల పాండవుల శిరస్సులు ఖండించి తెచ్చి దుర్యోధనునికి చూపించాలని దీక్ష పూనినాడు. దుర్యోధనుని ప్రాణము పోయేలోపల అతని అభీష్టం నెరవేర్చాలని పట్టుదలతో పాండవులను వెదకటానికి వెళ్లాడు. ఈ విషయం లీలామానుషవిగ్రహుడు, నటన సూత్రధారి అయిన కృష్ణుడు గమనించాడు. మెత్తగా ఏమీ నాటకము ఎట్లా ఆడాలో అడించి, తాను ఆడి, యితరులకు ఆదర్శం చూపించాలి. ఇదే నిజమైన ధర్మము. కనుక, తను దుర్వాసుని దగ్గరకు వెళ్లాడు. “దుర్వాసా! ఈనాడు నీతో పని ఉన్నది. నీ సహాయం కావాలి” అన్నాడు. “స్వామీ! నా సహాయం కావాలంటే నేను సర్వవేళలా సిద్ధమే” అని అన్నాడు దుర్వాసుడు. “ఈనాడు నీవు పాండవులను కాపాడాలి” అన్నాడు కృష్ణుడు. “స్వామీ, సర్వరక్షకుడవైన నీవుండగా నేనా కాపాడేవాడను!” అన్నాడు దుర్వాసుడు.

“అదంతా నీకెందుకు? నేను చెప్పినట్లు చేయి” అన్నాడు కృష్ణుడు. “నేను సిద్ధమే స్వామీ” అన్నాడు దుర్వాసుడు. “అయితే, ఒక గుంత తవ్వి దానిలో పాండవులను ఉంచి, దానిపైన ఒక పీట వేసి, ఆ పీటపైన ఒక ఆసనము వేసుకొని దానిపైన నీవు కూర్చోని ఉండు. అశ్వత్థామ పాండవులను వెదకుతూ వస్తాడు. ‘స్వామీ! త్రికాలజ్ఞులైన మీరు పాండవులు ఎక్కడున్నారో చెప్పండి’ అని నిన్ను అడుగుతాడు. అప్పుడు పాండవులను వాని బారినుండి తప్పించటానికి నీవు పూనుకోవాలి” అన్నాడు కృష్ణుడు. “మరి పాండవులు నా దగ్గరే ఉండగా లేరని అబద్ధము చెప్పటం ఎట్లా? క్రోధము వస్తే యితరులను భస్మము చేస్తానుగాని అబద్ధమాడలేను స్వామీ” అన్నాడు దుర్వాసుడు. “అయ్యా! అబద్ధమాడు అని నేను చెప్పటం లేదు. అబద్ధమాడటం నాకుకూడా అసలు యిష్టం లేదు. కనుక, నీవు సత్యమే చెప్పు. కానీ, సొండు మార్చి చెప్పు” అన్నాడు కృష్ణుడు. సరేనన్నాడు దుర్వాసుడు.

అశ్వత్థామ పాండవులను వెతుకుతూ, వారు ఎక్కడెక్కడ ఉండవచ్చునో ఊహించి ఆయా ప్రదేశాలన్నీ తిరిగాడు. చివరికి, కృష్ణుడు చెప్పినట్లుగానే, దుర్వాసుని వద్దకు వచ్చి, “స్వామీ! మీరు నా అభీష్టము నెరవేర్చాలి, నా ప్రార్థన మన్నించాలి” అన్నాడు. “ఏమిటి నీ ప్రార్థన?” అన్నాడు దుర్వాసుడు. “స్వామీ, తమరు దివ్యదృష్టితో పరికించి పాండవులు ఎక్కడున్నారో చెప్పాలి” అన్నాడు.

వెంటనే దుర్వాసుడు కోపం ప్రదర్శిస్తూ, “పాండవులా! ఎక్కడనా! నా క్రింద ఉన్నారూ!” అన్నాడు గట్టిగా. ఇంకా ఏమైనా మాట్లాడితే తనను శపిస్తాడేమో అన్న భయంతో అశ్వత్థామ అక్కడినుండి పరుగెత్తి పోయాడు.

చూశారా! “నా క్రింద ఉన్నారూ” అని సత్యమే చెప్పాడు దుర్వాసుడు. కానీ, శబ్దము మార్చటంవల్ల ఎంత రక్షణ జరిగిందో చూచుకోండి. కొన్ని సందర్భాలలో నేనుకూడా అదేరీతిగా చేస్తుంటాను.

లోకులు నమ్మవచ్చుకాని లోకేశునికి తెలియదా?!

‘ఉపాసన’ అనగా ఏమిటి? నిరంతరం భగవంతుని సమీపానికి పోయే ప్రయత్నం మనము చేస్తూ ఉండాలి. ఇదే జిజ్ఞాసువునకు తగిన లక్షణము. నీవు ఏ కర్మలైనా ఆచరిస్తావుండు, బుద్ధిని మాత్రము భగవంతునిపైన మరల్చు. అప్పుడు నీవు చేసే సర్వకర్మలూ నిష్కామ కర్మలుగానే పరిణమిస్తాయి. నీవు ఏది చేసినా, “సర్వకర్మ భగవత్ప్రీత్యర్థం” అన్న భావంతో చేయి. అట్లుగాకుండా కేవలం పైపైన ‘షో’ చేస్తూ వస్తే, లోకులు విశ్వసించవచ్చు గాని, లోకేశునికి తెలియదా?! పరమాత్ముని కన్నులకు గంతులు కట్టగలవారు ఈ లోకంలో లేరు.

ఒకచోట బ్రాహ్మణ సంతర్పణ జరిగిందట. ఒక పగటి వేషగాడు, ఆ సంతర్పణలో ఎలాంటి తీపి పదార్థాలు చేస్తారో, ఎలాంటి పప్పు వండుతారో రుచి చూడాలని అశించి తానుకూడా ఒక చెంబు తీసుకొని బ్రాహ్మణునివలె వెళ్ళినాడట. చూడటానికి బ్రాహ్మణ వేషములో ఉండటంతో ఎవరూ అభ్యంతరం చెప్పలేదు. తాను వెళ్ళి పంక్తిలో కూర్చున్నాడు, చక్కగా భోజనం చేసినాడు. ఆహా, వంటలు చాలా బాగున్నాయి అనుకొన్నాడు. తిరిగి బయటికి వచ్చేటప్పుడు మరొక ద్వారము దగ్గర దక్షిణలిస్తున్నారు. ఆ దక్షిణలు స్వీకరించే సమయంలో వీరు తమ గోత్రము, శాఖ తదితర వివరాలంతా చెప్పాలి. ఒక్కొక్కరు చెబుతున్నారు, దక్షిణ స్వీకరించి బయటకు వస్తున్నారు. కానీ ఈ పగటి వేషగానికి ఆ గోత్రాల సంగతి, సూత్రాల సంగతి యేమీ తెలియదు. అక్కడ వీని బండారం బయట పడటంతో అందరూ వీనికి తలొక వేటు వేశారు. ఆ బాధతో వాడు బయటికి వచ్చి చెట్టు క్రింద ఉన్న తన

గుంపులో చేరినాడు. “బ్రాహ్మణ సంతర్పణలో భోజనానికి వెళ్ళావు కదా! ఎట్లా ఉన్నాయిరా వారి వంటలు?” అని వాళ్ళు అడిగారు. “వంటలు బాగున్నాయిగాని దక్షిణలు మాత్రం చేదుగా ఉన్నాయి” అన్నాడట. అనగా ఏమిటి? వారి దెబ్బలు కఠినంగా ఉన్నాయన్నమాట!

అదేరీతిగా, ఈ లోకములో ఈ విందులు, విలాసములు, పదవులు, ఆదంబరములు, అధికారములు అనుభవిస్తూ ఉన్నప్పుడు చక్కగానే ఉంటాయి. కాని, యిందులో చేసిన అన్యాయ, అనాచార, అక్రమములకు యమధర్మరాజు ఇచ్చే ‘దక్షిణ’ మాత్రం చాలా కఠినముగా ఉంటుంది. దాన్ని గుర్తుంచుకొని మనము ఏది పాపము, ఏది పుణ్యము, ఏది చేస్తే ఇతరులకు ఉపకారముగా ఉంటుంది, ఏది అపకారంగా ఉంటుందనే విషయాన్ని మొట్టమొదట తెలుసుకోవాలి. ప్రతి ఒక్కటి మనం తెలిసి చేయాలి. “తెలిసి రామచింతన చేయవే మనసా”, రామచింతనకూడను తెలిసి చేయమని త్యాగరాజు పాడినాడు. “చూచి తొక్కు తెలిసి మొక్కు” అన్నారు. ఈ రెండింటియందు మాత్రము చక్కగా విచారణ సల్పి మనం చేయవలసిన కర్మలలో కాలుపెట్టాలి.

కొందరిని చూస్తే, పైన ఆడే నాటకములు పవిత్రంగా కనిపించవచ్చు కానీ, లోపల వారి హృదయము అపవిత్రంగా ఉండవచ్చు. మరికొందరిని చూస్తే భక్తులు కానట్లే ఉంటారు. కానీ హృదయంలో భక్తి ఉండవచ్చును. ఎవరి మనస్సును ఎవరు అర్థం చేసుకోగలరు?! వీనికి యింత భక్తి, వీనికి యింత వైరాగ్యము, వీనికి యింత జ్ఞానము అని ఎవరైనా కొలబద్దలతో కొలవగలరా?! అన్నింటికీ పరమాత్ముడే సాక్షి. అంతేగాని ఇతడు భక్తుడని, యితడు భక్తుడు కాడని చెప్పటానికి వీలుకాదు.

భక్తి - ప్రపత్తి

ఒక మహాధనవంతుడు నిరంతరము ఆధ్యాత్మిక చింతనలో తన జీవితాన్ని గడిపేవాడు. అతనికి ఒక కుమార్తె ఉండేది. ఆమె పుట్టినప్పటినుండి తండ్రి సంకల్పము ఏమిటంటే, దైవచింతన చేయనివానికి, వాడు ఎంత ధనవంతుడైనా సరే, తన కుమార్తెను యివ్వకూడదు; పరమ దరిద్రుడైనా ఘరవాలేదు, పరమాత్ముని చింతించే

వానికే కుమార్తెనిచ్చి వివాహం చేయాలని నిర్ణయించుకొని, తన సంకల్పాన్ని దినదినాభివృద్ధి చేసుకొంటూ వచ్చాడు. ఆ అమ్మాయికి యుక్తవయస్సు వచ్చిన తరువాత వివాహ ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాడు. ప్రతి దేవాలయము, ప్రతి మసీదు, ప్రతి చర్చి తిరుగుతూ, ఎక్కడైనా తన కుమార్తెకు తగిన వరుడు, పరమ భక్తుడైనవాడు, కనబడతాడా అని వెతుకసాగాడు.

ఒకరోజు ఒక మసీదుదగ్గర చింపిరిగుడ్డలతో, చెదరిన తలతో, చేతులు పైకిపెట్టి 'అల్లా' అని ప్రార్థన చేస్తూ ఒక యువకుడు కనిపించాడు. అందరూ వెళ్లిపోయిన తరువాత కూడా అతను అక్కడే కూర్చుని ప్రార్థన చేసుకుంటున్నాడు. ఈ ధనవంతుడు అతనివద్దకు వెళ్ళి, "నాయనా! నీకు పెండ్లి అయిందా?" అని అడిగాడు. "కాలేదండీ" అన్నాడు. "పెండ్లి చేసుకోవాలని యిష్టం ఉందా?" అని అడిగాడు. "నా సాధనకు అడ్డురానివారైతే చేసుకొంటాను" అన్నాడు. సరే, మంచి సాధకుడు చిక్కాడుకదాయని సంతోషించి ఆ పిల్లవానిని ఇంటికి తీసుకొని వెళ్లాడు. రెండవ దినమే పెండ్లి చేశాడు. మూడవ దినమే కుమార్తెను అతని ఇంటికి పంపించాడు.

అతని ఇల్లు ఎలాంటిదంటే ఒక పూరిగుడిసె. పైనన్నీ గవాక్షములే! వర్షము వస్తే ఇల్లంతా కురుస్తుంది. ఇలాంటి గుడిసెలోకి ప్రవేశించింది ఆ అమ్మాయి. మహాసాధ్విమణి.

వైరాగ్య భావము కలిగిన హృదయము ఆమెది. ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తూనే ఆమెకు ఒక మూల ఒక చిన్న రొట్టెముక్క కనిపించింది. "ఏమిటండీ! ఇది ఎందుకోసం ఇక్కడ పెట్టారు?" అని అడిగింది. "రేపటికి ఏమీ లభించకపోతే తిందామని పెట్టాను" అన్నాడు. "అయ్యో! మీ ఇంట్లో భోగభాగ్యములు లేవనే బాధ నాకు లేదు కానీ, మీ పరమాత్ముని ఆరాధనలో లోపము కలిగిందే అని నాకెంతో బాధగా ఉంది" అన్నది. అతను ఆశ్చర్యంతో, "ఏమిటి, పరమాత్ముని ఆరాధనలో కలిగిన లోప మేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు. "అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడు, అక్షయస్వరూపుడు,

కల్పవృక్షము, కామధేనువువంటి ఆ పరమాత్ముడు రేపటికి ఒక రొట్టెముక్క అందించలేదా? రేపటికి మీకు రొట్టెముక్క కావాలంటే ఈరోజు తీసిపెట్టుకోవాలా? ఇంత కాయమునే అనుగ్రహించిన ఆ పరమాత్ముడు పొట్టకు పట్టెదన్నము పెట్టలేదా? పెట్టలేదోయేమోననే అనుమానం రావటం భక్తికి విరుద్ధం కాదా?" అన్నది. తక్షణమే అతను, "నిజమే, ఇది నా పొరపాటే" అని గ్రహించాడు.

పురుషులను ఆధ్యాత్మికమార్గములో ప్రవేశింప జేయటానికి స్త్రీలే మార్గదర్శకులు. భక్తిప్రపత్తులకు స్త్రీలే ముందంజ వేస్తుంటారు. దీనిని ఒప్పుకొనక తప్పదు. భక్తిప్రపత్తులయందు స్త్రీలను గౌరవించవలసినదేగాని మిగతావిషయములందు వారి మార్గము వారిదే, మన మార్గము మనదే అనే భావనతో ఎవరి డ్యూటీ వారు చేసుకొంటూ ఉండాలి. భక్తిని స్త్రీతోనూ, జ్ఞానమును పురుషునితోనూ పోల్చారు. జ్ఞానమనే పురుషుడు పరమాత్మయొక్క దర్బారు హాలువరకు మాత్రమే ప్రవేశించ గలడు. కాని, స్త్రీలకు అంతఃపురమునందుకూడను నిరాటంకముగా సంచరించే స్వేచ్ఛ లభిస్తుంది. అనగా ఏమిటి? లోనున్న అంతరాత్మతత్త్వములోకి భక్తి మాత్రమే ప్రవేశించగలదట. జ్ఞానమనే పురుషుడు విచారణ చేసి, "ఇదంతా నాస్తి, ప్రపంచమంతా వట్టి బూటకము, పరమాత్మయే సత్యము" అని ఈ రెండింటిని విభాగము చేసి సత్యాన్ని నిరూపణ చేయవచ్చునేగాని అట్టి సత్యాన్ని

అనుభవించాలంటే మాత్రం భక్తే కావాలి. ఫలము కొట్టి తెచ్చేంతవరకే పురుషుని బాధ్యత. ఫలమునుండి రసము తీసి అందించేటటువంటిది స్త్రీ. ఫలము తెచ్చేది జ్ఞానము, రసము తీసి యిచ్చేది భక్తి. ఫలము చిక్కినంతమాత్రమున ప్రయోజనము లేదు. దాని రసమును గ్రోలినప్పుడే ఆ ఆనందము అందుకోగలము. రసము లేక ఫలము, ఫలము లేక రసము ఉండదు. ఆ రెండింటి సమ్మిళితమే మన జీవితము.

దీనత్వము తొలగాలంటే దైవత్వాన్ని ఆశ్రయించాలి

మనం రూపనామములనుబట్టి పురుషులని, స్త్రీలని నిర్ణయము చేస్తాముకానీ, యథార్థంగా యోచిస్తే వీరూ, వారూ యిద్దరూ స్త్రీలనే చెప్పవచ్చును. పరమాత్ముడు ఆకారములుగాని, రూపనామములనుగాని విచారణ చేయదు. జీవతత్త్వములోనున్న విశిష్టతను మాత్రమే ప్రధానమైన లక్ష్యముతో చూస్తాడు. భయము, క్రోధము, తాపము, ఈర్ష్య, అసూయ, దంబము, కామము - ఇవన్నీ మగవారికి కలవు, ఆడవారికికూడా కలవు. ఈ విషయములో యిద్దరూ ఒకటిగానే ఉంటున్నారు. ఏ పని ప్రారంభించాలన్నా మగవారికైనా, ఆడవారికైనా, ఇది అవుతుందో కాదోననే సందేహము ముందుగానే వచ్చి చేరుతుంది. నష్టము వస్తుందో, లాభము వస్తుందో అనే ఆలోచన కూడా వస్తుంది. ఈవిధమైన బలహీనత ఎవరిలో ఉంటుందో వారంతా అబలలే అని చెప్పవచ్చు. ఏవిధమైన భయమునకుగాని, సందేహమునకుగాని, నిరాశకుగాని చోటివ్వని తత్త్వము ఒక్క భగవత్తత్త్వమే! ఇంక లోకమంతా అబలత్వమే! అబలత్వముతో చేరినది, దీనత్వముతో కూడినది ఈ మానవత్వము కనుకనే సర్వశక్తిమంతుడైన భగవంతుని మనం ఆశ్రయించాలి. ఆరకంగా దైవత్వాన్ని ఆశ్రయించినప్పుడే మన జీవత్వము పవిత్రమైపోతుంది. ఆరీతిగా పవిత్రము చేసుకొనే ప్రయత్నానికి ప్రతి ఒక్కరూ ముందంజ వేయాలి. పరమాత్ముని పొందే అర్హత పశుపక్షిమృగాదులకే సంభవించినప్పుడు “జంతూనాం నరజన్మ దుర్లభం” అన్నరీతిగా సార్థకమైన మానవ జన్మను అందుకొన్నవారు పరమాత్మ అనుగ్రహానికి ఎందుకు పాత్రులు కాలేరు? అందరికీ ఆ అధికారం ఉంది.

అందరూ పరమాత్మును అనుభవించుకొనే స్వతంత్రశక్తిని కలిగి ఉంటున్నారు. అందరుకూడను భగవంతుని బిడ్డలే! భగవంతుని పొందటానికి సర్వులకు అధికారము ఉందనే ధైర్యాన్ని, ఉత్సాహాన్ని మీ హృదయంలో అభివృద్ధి చేసుకొని మీరు సాధన చేయాలని నేను ఆశిస్తున్నాను.

త్యాగమువల్లనే అమృతత్వము ప్రాప్తిస్తుంది

ముఖ్యముగా పరమాత్మునియందు భేదభావములు ఏనాటికీ రావు. అటువంటి పరమాత్ముడు భేదభావములు కల్పించి, గుణములు ఆపాదిస్తే, పవిత్రమైన పరమాత్మ తత్త్వానికే కళంకము కలిగించినవారమవుతాము. గుణాతీతుడు, సర్వవ్యాపకుడు, సృష్టిస్థితిలయకారకుడు అయిన పరమాత్మును మరచి మనము సంకుచితమైన వ్యక్తిభావనతోనే జీవితాన్ని అంతం చేసుకుంటే భగవత్ప్రాప్తి ఏరీతిగా కలుగుతుంది? ముఖ్యంగా ఏది చేసినా భగవద్భావముతో చేయండి, భగవత్సంబంధమైన కార్యములలో అడుగుపెట్టండి. అందరియందు పరమాత్మ ఉన్నాడు కనుక మీరు మీ ప్రేమను అందరియందు ప్రసరింపజేసే ప్రయత్నమునకు పూనుకొంటే పరమాత్మ అనుగ్రహానికి చాలా సమీపులవుతారు. మొన్నటి దినము కారుణ్యానందకూడా చెప్పాడు, “దీనసేవయే దైవసేవగా విశ్వసించి నేను దీనులకు సేవ చేస్తున్నాను” అని. “త్యాగేనైకే అమృతత్వమానసుః” అని వేదములో చెప్పిన రీతిగా త్యాగమువల్లనే అమృతత్వము ప్రాప్తిస్తుంది. గీతలో చెప్పినది ఏమిటి? “త్యాగాత్ శాన్తి రనంతరమ్”. త్యాగమువలన శాంతి లభిస్తుంది. శాంతము లేక సౌఖ్యము చేకూరదు. సౌఖ్యము కావాలని ఆశిస్తున్నావు కాబట్టి మొట్టమొదట త్యాగానికి పూనుకో. ఏమిటి త్యాగం అంటే? ఇల్లావాకిలీ, బాధ్యతలు అన్నీ వదలిపెట్టడం కాదు. నీవు ఏమి చేస్తున్నావో ఆ కర్మలన్నీకూడను, వానియొక్క ఫలమంతా, వాటి మంచిచెడ్డలంతా పరమాత్మ అర్పితముగా, “సర్వకర్మ భగవత్ప్రీత్యర్థం” అని భావించినప్పుడు ఆ కర్మలయొక్క దోషం నీకేమాత్రము ఉండదు. నీవు చేయవలసిన కర్తవ్య కర్మలు అన్నీ కూడా భగవత్కైంకర్యముగా భావించాలి. కనుకనే, కృష్ణుడు చెప్పాడు, “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ”

కృష్ణునియొక్క హృదయము అతి విశాలమైన భావముతో కూడినది. కనుక, గీతలోని పదములకు ఎన్ని అర్థములు తీసుకొన్నా యింకా నానార్థములు ఎన్నో ఉంటున్నాయి. అందులో వ్యర్థమైనది ఒక్కటికూడను ఉండదనే విషయాన్ని మీరు చక్కగా విశ్వసించాలి. భగవద్వాక్యములలో చాలా మధురమైన, గంభీరమైన ధర్మసూత్రములు ఉంటున్నాయి. ఆ సూత్రాలన్నికూడా కనుక్కొన్నప్పుడే భగవద్గీతను అర్థము చేసుకొనగలమేగాని కేవలం పదములయొక్క విభాగము మాత్రమే మనము చూచుకొంటూపోతే గీతను అర్థము చేసుకోలేము.

ఆచరణలో లేని విద్యలన్నీ అవిద్యలే!

మన భారతీయులకు భగవంతునిపై విశ్వాసము ఉన్నది. భగవంతుని వాక్యములపైన నమ్మకము ఉన్నది. కానీ, భగవంతునియొక్క వాక్కును, భగవంతునిగూర్చిన విచారణను ఆచరణరూపములో ప్రదర్శించటం లేదు. అదే పెద్ద మూర్ఖత్వం. చెప్పటం చెబుతారు. నమ్మకం ఉన్నది. కాని, ఆచరణలోకి వచ్చేటప్పటికి అది శూన్యావస్థ ధరిస్తున్నది. ఒక భగవద్గీత చిక్కిందా, తక్షణమే కన్నులకు అడ్డుకుంటాం, తలపైన పెట్టుకుంటాం, హృదయానికి హత్తుకుంటాం. కాని, ఆ గ్రంథములోనున్న సారాన్ని తలలో యేమైనా చేర్చుకొంటున్నామా? లేదు. కేవలం ఆ కాగితములకు గౌరవమిస్తున్నాముగాని, అందులోనున్న సారానికి మాత్రం మర్యాదనివ్వటం లేదు. ఇంక, ఆ గ్రంథానికి విలువ యిచ్చి ప్రయోజనం ఏమిటి?! మొదట భగవద్వాక్యములకు గౌరవాన్నివ్వాలి. భగవద్వాక్యమును ప్రాణసమానంగా విశ్వసించి, మన నిత్యజీవితంలో ఏ ఒక్కటైనా ఆచరించటానికి పూనుకోవాలి. అప్పుడే గీతను చదివినందుకు సార్థకత. ఏ రామాయణాన్ని, ఏ భగవద్గీతను, ఏ భాగవతమును మనము విశ్వసిస్తున్నాయో ఆ విశ్వసించే విషయములలో ఏ ఒక్కటైనా మనము ఆచరణలో పెట్టడానికి పూనుకోవాలి. ఆచరణలో లేని విద్యలంతా అవిద్యలుగానే ఉంటుంటాయి. రంధ్రములు పడిన పాత్రలో ఎంత నీరు పోసినా అందులో నిలువదు. అట్లే, ఆచరణ లేకపోతే ఎన్ని చదివినా మన జీవితమే వృథా అయిపోతుంది. కనుక, స్వామి వాక్యాలను మీరు

ఏ కించిత్రైనా విశ్వసించినప్పుడు దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి పూనుకోవాలి. అదే సరైన ధర్మము,

రాగములో మునిగితే రోగము తప్పదు

జీవితముయొక్క లక్ష్యము మోక్షమే, భగవత్ప్రాప్తియే. ఆ భగవత్ప్రేమయే మనయొక్క గమ్యము అనేదానిని మీరు చక్కగా విశ్వసించి, ఏ పనులు చేసినా దానిపైన లక్ష్యము పెట్టుకోండి. కుటుంబములో తల్లి, తండ్రి, భార్య, భర్త, బిడ్డలు యిలాంటి సంబంధములతోకూడిన అనుబంధములంతా చేరియుండవచ్చును. అయితే, ఈ దేహమునకు ఆ దేహము తల్లి, ఆ దేహమునకు ఈ దేహము కుమారుడు. కేవలం దేహపరంగా తల్లి, తండ్రి, పుత్రులు, పుత్రికలు అవుతున్నారేగాని హృదయానికి ఎట్టి సంబంధములూ లేవు. రెండు ఉంటేకదా ఒకదానికొకటి సంబంధము ఏర్పడేది. హృదయము ఒక్కటే. అట్టి ఏకత్వాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు రాగమునకు గురికాకుండా ఉండటానికి వీలవుతుంది. రాగములో మునిగితిమా, తప్పక అజ్ఞాన మనే రోగము సంప్రాప్తమౌతుంది. అజ్ఞానమునకు, విషయ వాసనలకు గురికాకుండా, ప్రజ్ఞానవంతమైన పరమాత్మ కరుణా కటాక్షములకు పాత్రులం కావటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అదే నిజమైన సాధన. ఏరకంగా చేసినా, 'నాస్పింపక తానాప్వక' అన్నట్లు మీరు నాస్పిపడకుండా, యితరులకు యేవిధమైన బాధలు లేకుండా చూచుకొనే ప్రయత్నం చేసుకోండి. యజ్ఞయాగాది క్రతువులు, జప ధ్యానములు చేయటానికి వీలులేకపోయినా మీ కాలము అపవిత్రము కాకుండా, దినమునకు కనీసం ఒక గంటసేపైనా భగవత్కథా శ్రవణమునకు పూనుకోండి.

తల్లిదండ్రులు ఆదర్శప్రాయులు కావాలి

మీకు చెప్పవలసిన విషయం మరొకటున్నది. ఈనాడు తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు సరియైన ఆదర్శం అందించ లేకపోతున్నారు. ఎన్నో సంశయాలను పెట్టుకొని నా దగ్గరకు వస్తున్న చిన్నచిన్న పిల్లలను చూస్తుంటే చాలా జాలివేస్తుంది. ఒక పదకొండు సంవత్సరాల పిల్లవాడు నా దగ్గరికి వచ్చాడు. వచ్చి ఏడుస్తున్నాడు కోర్కెల రూములో. ఎవరో పెద్దవారు వస్తే వారి వెంట వచ్చానని చెప్పాడు.

ఒకడినే వచ్చాను, ఎవరూ లేరు అన్నాడు. ఏమీ చెప్పలేక గట్టిగా ఏడుస్తున్నాడు. “ఏమి నాయనా! ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?” అంటే, అప్పుల బాధతో నా తల్లిదండ్రులు కృశించిపోతున్నారు. అప్పులవాళ్ళు యింటి ముందుకు వచ్చి తిడుతుంటారు! నిత్యము జగడములే! నాకు చదువుకోవటానికి మనస్సు పోవటంలేదు, అన్నాడు.

చూశారా! అసలు ఈ అప్పుల విషయం చిన్న పిల్లల దగ్గర మాట్లాడటమే తప్పు. మనకేవో కష్టములు, బాధలు ఉంటాయి. వాటిగురించి చిన్నపిల్లలు ఉన్నచోట మనము సంభాషణ సల్పకూడదు. ఒక్కొక్కతూరి తల్లి పిల్లవానితో తండ్రిని గురించి చెబుతుంది, “నీ తండ్రి చూడరా, యిట్లా చేస్తున్నాడు, అట్లా చేస్తున్నాడు” అని. ఆరకంగా చెప్పటంవల్ల చిన్నవయస్సునందే ఈ పిల్లవానికి తండ్రిపట్ల ద్వేషం ఏర్పడుతుంది. అట్లే తండ్రికూడా పిల్లవానితో, “నీ తల్లి చూడరా, నా మాట వినటంలేదు, యిట్లా చేస్తున్నది, అట్లా చేస్తున్నది” అంటాడు. తక్షణమే వాడు తల్లి ప్రేమను కట్ చేసుకొంటాడు. ఈరకమైన కొన్ని సంభాషణలద్వారా సంసారములో గుట్టుగా ఉంచుకోవలసిన విషయములను రట్టు చేసుకోవటంవలన చెప్పలేనంత వైరాగ్యముగాని, మితిమీరిన క్రోధముగాని, అనవసరమైన భావాలుగాని లేతవయస్సునందే పిల్లల హృదయాల్లో చేరిపోతున్నాయి. కాబట్టి, చిన్నపిల్లలు తల్లిదండ్రులు మాట్లాడుకుంటున్న సమయములో వస్తే, “నాయనా! యిది నీ విషయము కాదు, నీ పాటికి నీవు చదువుకో” అని వానికి యేమైనా పని పెట్టాలి. అంతేగాని, వానిని ఒడిలో కూర్చోబెట్టుకొని, వీరీద్దరు పోట్లాడుతూ కూర్చుంటే, అవన్నీ ఈ పిల్లవాని లేతహృదయములో ప్రింటయిపోతాయి.

పిల్లలకు చిన్నతనమునుండి రాముడంటే ఎవరు? కృష్ణుడంటే ఎవరు? ధర్మమంటే ఏమిటి? తల్లిదండ్రులను ఏరీతిగా గౌరవించాలి? మన భారతీయసంస్కృతి ఏమిటి? అనే పవిత్రమైన విషయములను బోధించాలి. పది సంవత్సరముల వరకు పిల్లవాడు తల్లి ఒడిలో ఉంటాడు కనుక, తల్లి బాధ్యతే యిదంతా. అందువలననే మన మహిళామండలివారంతా మొట్టమొదట తమ పిల్లలను చక్కచేసుకొని తదుపరి బీదవారి స్థితిగతులను కొంత గమనించాలి. వారికి ఆర్థికముగా సహాయం సల్పి, మంచి

బోధలు చేయాలన్నది నా ఆశయం. కనుక, మన భక్తులు మహిళామండలులు స్థాపించి, చిన్నపిల్లలకు నీతిబోధలు చేసే కార్యక్రమానికి కంకణము కట్టుకోవాలని నేను ఆశిస్తున్నాను. వీరు తాము ఆచరించిన మంచిని తిరిగి యితరులకు బోధించటంవలన తమ హృదయమందు దానిని భద్రము చేసుకోవటమేకాక పరోపకారముకూడను చేసినవారవుతారు. రెండు విధాలుగా భగవదనుగ్రహము వీరికి లభిస్తుంది.

ముఖ్యంగా మన యింటియందున్న దుఃఖములుగాని, అశాంతులుగాని పిల్లల చెవికి చేరకుండా చూచుకోవాలి. అది తల్లిదండ్రుల బాధ్యత. చిన్నవయస్సునందే ఆ చింతలంతా వారి చెవిలో వేస్తే పిల్లలు అసలు చదవలేరు, పాస్ కాలేరు. కొంతమంది చదవాలనే ఉద్దేశ్యము ఉండికూడా ఇంటిపరిస్థితులు అనుకూలించక చదవలేక పోతున్నారు. కాన, మనము ముఖ్యంగా పిల్లలను అభివృద్ధిపరచాలి. ‘మొక్కై వంగనిది మ్రానై వంగదు’ కనుక, ఈ ‘చిన్నమొక్కలను’ చక్కచేసుకోవడానికి మనం పూనుకోవాలని ఆశిస్తున్నాను. భావిభారతోద్ధారకులయ్యే మన పిల్లలను దేదీప్యమానమైన, ప్రకాశవంతమైన బుద్ధులు కలిగినవారిగా తీర్చిదిద్ది, వారికి చక్కని తర్ఫీదు ఇవ్వాలని నేను ఆశిస్తున్నాను.

ఈ దేహము చిన్నదిగా ఉండినప్పుడే “చెప్పినట్లు చేస్తారా?” అని ఒక కథ వ్రాశాను. తల్లిదండ్రులు తాము చెప్పినదానికి విరుద్ధంగా నడుచుకోవడంచేత పిల్లలు కూడను చెప్పినది చేయటంలేదు; చదివినది ఆచరణలో పెట్టడంలేదు. ఇంట్లో తండ్రి ఫోనులో ఎవరితోనో మాట్లాడుతుంటాడు. ఇంతలో తనకు యిష్టములేనివారు ఎవరైనా వస్తే, “ఒరే, మా నాన్న యింట్లో లేడని చెప్పరా” అంటాడు. ఆరీతిగా చేయడంవలన ఆ పిల్లవానిలో అసత్యాన్ని అభివృద్ధిపరచినవాడవుతున్నాడు కదా! నా తండ్రి చెప్పాడుకదా అని, ఆనాటినుండి అదే దురభ్యాసాన్ని పిల్లవాడుకూడా మొదలుపెడతాడు. ఈ చిన్నమొక్కను పెద్ద వృక్షంగా చేసేది తల్లిదండ్రులే. కనుక, మొట్టమొదట తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలయొక్క అభివృద్ధి కోసమైనా సరైన మార్గంలో నడవాలని ఆశిస్తున్నాను.

(1960వ దశకంనాటి దివ్యోపన్యాసము నుండి)

శ్రీ సత్యసాయి అడుగుజాడలలో సెంట్రల్ ట్రస్టు

ఆర్.జె. రత్నాకర్, మేనేజింగ్ ట్రస్టీ, శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు

‘కరోనా’ వైరస్ వ్యాప్తితో తలెత్తిన ‘మెడికల్ ఎమర్జెన్సీ’ మూలంగా ప్రపంచ మానవాళి ఈనాడు ఒక పెను సంక్షోభంలో చిక్కుకున్న సంగతి విదితమే. ఈ నేపథ్యంలో మేము ప్రశాంతినిలయంలో, భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యప్రేరణతో, అనుగ్రహశీస్సులతో చేపడుతున్న సహాయక చర్యల వివరాలు మీ ముందుంచుతున్నాను.

సామాజిక సేవారంగములో నిర్వహిస్తున్న బృహత్సేవా పథకాలతో శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు ప్రపంచవ్యాప్తంగా కీర్తి గడించినది. తదనుగుణంగానే మేము ట్రస్టు సభ్యులమందరం, ఈ మెడికల్ ఎమర్జెన్సీ (ఆరోగ్యపరమైన ఆత్యయిక స్థితి) సమయంలో చేపట్టవలసిన సహాయక చర్యల గురించి చర్చించుకున్నాము. ఈ పెను విపత్తును సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవటంలో, ఈ సమస్యను పరిష్కరించడంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేసే ప్రయత్నాలకు మనవంతు సహకారం అందించాలని ఏకగ్రీవంగా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము.

ప్రశాంతినిలయం అనంతపురము జిల్లా పరిధిలోనిది కాబట్టి ముందుగా పరిసర ప్రాంతాలలో నివసించే ప్రజలతోపాటు జిల్లావాసులందరికీ ఉపకరించేలా చర్యలను చేపట్టాలని నిర్ణయించుకొని ఆమేరకు ఒక ప్రణాళికను రూపొందించుకున్నాము. అందులో భాగంగా

పుట్టపర్తిలోని శ్రీ సత్యసాయి సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిదగ్గర ఒక క్వారంటైన్ మరియు ఐసోలేషన్ సెంటర్ను ఏర్పాటు చేశాము. బహుశా, ఒక క్వారంటైన్ కేంద్రాన్ని స్థాపించిన అతి కొద్ది సేవాసంస్థలలో మనదే మొదటిది కావచ్చు. వంద పడకలు ఏర్పాటు చేయాలన్నది మా ప్రణాళిక. ప్రస్తుతం యాభై పడకలు ఏర్పాటుచేసి జిల్లా యంత్రాంగానికి అప్పగించాము. మా ఆసుపత్రి డైరెక్టర్లు మరియు మెడికల్ సూపరింటెండెంట్లతో చర్చించి జిల్లాలోని మరో పద్నాలుగు క్వారంటైన్ సెంటర్లకు, (అంటే సుమారు 1400 పడకలకు), ఆరు వారాలకు సరిపడే మందులు, మాస్కులు, గ్లోవ్లు, శానిటైజర్లు తదితర వైద్యపరికరాలు, వైద్య సదుపాయాలకు సంబంధించి ఒక జాబితాను రూపొందించాము. వైద్యులకు, ఇతర పారామెడికల్ సిబ్బందికికూడా తగిన రక్షణ కల్పించ వలసిన అవసరం ఉన్నది కదా! ఇవన్నీ దాదాపు రెండు కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో కొనుగోలు చేసి ఆయా కేంద్రాలకు అందజేశాము.

శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు చేపట్టిన ఈ సహాయక చర్యలు స్వామివారికి ఎంతో సంతృప్తిని కలిగించేవిగా ఉన్నాయని, మన ప్రయత్నాలకు వారి అనుగ్రహశీస్సులు తప్పకుండా ఉన్నాయని నా ప్రగాఢ విశ్వాసం. అసలు వైద్యసేవల విషయంలో స్వామివారే మనకు మార్గం

చూపారు కదా. మనమంతా స్వామివారి అడుగుజాడలలో నడుస్తున్నందుకు వారు మనల్ని చూసి ఒక తండ్రిలా ఎంతో గర్విస్తూ ఉంటారని నేను కచ్చితంగా చెప్పగలను.

శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ బ్రహ్మవారు చొరవ తీసుకొని ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి తోడ్పాటు సందించడానికి ముందుకు రావటం జిల్లావాసులందరికీకూడా ఎంతో ఊరట కలిగించే విషయం. మేము మావంతు సహాయం అందించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని నేను కలెక్టరుగారికి ఒక లేఖ వ్రాసినప్పుడు, జిల్లావాసులందరూ ఈ వార్తను ఎంతో ఆశావహదృక్పథంతో స్వాగతించారు. ప్రశాంతి నిలయం నుండి, శ్రీ సత్యసాయి సంస్థ నుండి లభించే ఏ సహాయమైనా తప్పకుండా తమ సమస్యకు పరిష్కారం కాగలదని ప్రజల విశ్వాసం. శ్రీ సత్యసాయి సంస్థ అడుగుపెడితే చాలు, సమస్య పరిష్కారమైనట్లే అని ప్రజలు భావిస్తారు. స్వామియందు, సాయి సంస్థయందు ప్రజలకు గల విశ్వాసం అటువంటిది.

గౌరవ ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడి గారు దాదాపు పదహారు ధార్మిక ఆధ్యాత్మిక సామాజిక సేవాసంస్థల ప్రతినిధులతో ఒక వీడియో కాన్ఫరెన్సు నిర్వహించి ఎంతో స్ఫూర్తిదాయకమైన ప్రసంగం చేశారు. ఈ విపత్తర పరిస్థితులలో స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు తమవంతు పాత్రను పోషించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నొక్కి చెప్పారు. ఆయా సంస్థలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న పెద్దలు స్వచ్ఛంద సేవకుల ఆరోగ్య పరిరక్షణ విషయమై సందేహాలను వ్యక్తం చేశారు. ఈవిషయంలో మేముకూడా సందిగ్ధావస్థను ఎదుర్కొన్నాము. సాయి సంస్థల జాతీయ అధ్యక్షులు శ్రీ నిమీష్ పాండ్యాతో నేను చర్చించాను. ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో బయటికి వెళ్లి సహాయక చర్యలను చేపట్టమని మన సేవాదళానికి ఎలా చెప్పగలము?! అయితే, అదృష్టంకొద్దీ గౌరవ ప్రధాని తమ ప్రసంగంలో మాకొక చక్కని సూచన చేశారు. మన దేశంలో రెక్కాడితేగాని డొక్కాడనివారు లక్షల మంది ఉన్నారు. ఈ లాక్డౌన్ తదనంతర పరిణామాలవల్ల ఆకలితో అలమటిస్తూ రోడ్లమీద ఉన్నవారికి స్వచ్ఛంద

సేవాసంస్థలవారు భోజన సదుపాయం కల్పించవచ్చునని ప్రధాని సూచించారు.

వెంటనే ప్రధాని సూచనలను అమలుపరచే దిశగా శ్రీ నిమీష్ పాండ్యా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి సంస్థలన్నింటికీ ఆదేశాలు జారీ చేశారు. భజన మండలులు, సమితుల స్థాయిల్లో, ఎక్కడ అవసరమైతే అక్కడ వంటశాలలు నెలకొల్పి, అన్నార్దులకు ఆహారం అందించే ఏర్పాట్లు చేశాము. ఈ ప్రక్రియలో వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత, పరిసరాల పరిశుభ్రత, సామాజిక దూరం తదితర అంశాలకు సంబంధించి అన్నివిధాలుగాను జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని చెప్పాము. ఈనాడు దేశవ్యాప్తంగా శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలో ఆరు లక్షలకు పైగా స్వచ్ఛంద సేవకులున్నారు. పదివేలకు పైగా శ్రీ సత్యసాయి కేంద్రాలు ఉన్నాయి.

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు విశ్వవ్యాపి, సర్వాంతర్యామి. వారు అంతటా ఉన్నారు, అందరిలో ఉన్నారు. శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ కూడా ఆరీతిగానే అన్ని ప్రాంతాలకు విస్తరించి అందరికీ సేవలందిస్తోంది. ఈనాడు దేశవ్యాప్తంగా సుమారు 550 జిల్లాల్లో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ పనిచేస్తోంది. ఇంతటి విస్తృతమైన పరిధి కలిగి ఉండటంచేతనే జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో ఒక విశిష్టమైన సేవాసంస్థగా గుర్తింపు పొందింది.

గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రిగారు, సాంఘిక మరియు స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థల ప్రతినిధులతో నిర్వహించిన సమావేశానికి శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ బ్రహ్మని, శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థని ఆహ్వానించినప్పుడు నాకు ఎంతోమంది అభినందనలు తెలియజేశారు. కానీ నా మటుకు నాకు ఇది మన బాధ్యతను మరింత పెంచినట్లుగా అనిపిస్తోంది. ఇప్పుడు మనం సేవాకార్యక్రమాలపై మరింతగా దృష్టి సారించాలి. సాక్షాత్తు అవతారపురుషుడే నెలకొల్పిన ఈ సేవాసంస్థలో ప్రవేశించినందుకు మనం ఈ అవకాశాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలి. ఇందులో చేరి సేవ చేయటమనేది మామూలు విషయం కాదు. ఇదొక సాధన. ఏదో ఒక ప్రభుత్వేతర సేవాసంస్థ లాంటిది

కాదు శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ; ఇది మనల్ని మనం తెలుసుకొనేందుకు ఉద్దేశించిన ఒక అద్భుతమైన ఆధ్యాత్మిక సంస్థ. మనం శ్రీ సత్యసాయి సంస్థద్వారా చేసే ఏ సేవాకార్యక్రమాన్నైనా ఒక సాధనగానే భావించాలి. ఎటువంటి సేవ అందించినా అది మనలోకి మనము ప్రయాణించటానికే అని గ్రహించాలి. సేవాసాధనద్వారా మనము అంతర్ముఖులమై, ఆధ్యాత్మికోన్నతి సాధించటం కోసమే స్వామివారు ఈ సంస్థని స్థాపించారు. భక్తులకు అనుగ్రహించిన దివ్యసందేశంలోకూడా స్వామివారు “ఈ సంస్థను ఆత్మసాక్షాత్కారంకోసమే స్థాపించాను” అని స్పష్టం చేశారు.

దేశంపట్ల మన బాధ్యతను నెరవేర్చే మహదావకాశం ఇది. కనుకనే, ప్రధానమంత్రి సహాయనిధికి మన బ్రష్టు తరపున 5 కోట్లు విరాళంగా ఇచ్చాము. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి సహాయనిధికి కూడా 5 కోట్లు అందించాము. అన్నీ కలుపుకొని ఈ ‘కోవిడ్’ సహాయనిధికి 12 నుండి 15 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అంటే దాదాపు 2 మిలియన్ల డాలర్లు. అయితే, శ్రీ సత్యసాయి బ్రష్టు, సాయి భక్తులు, సేవాదళ్ కార్యకర్తలు అందించే సేవలు అమూల్యమైనవి. డబ్బుతోగాని, మరేవిధమైన కొలమానంతోగానీ వెలకట్టలేనివి. చూడండి, అటు పాశ్చాత్య దేశాల్లో ఎంతోమంది సంపన్నులు సహితం సహాయంకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు.

ఈమధ్య ఒక వాట్సాప్ సందేశం చదివాను. అందులో ఒక కొడుకు తన తండ్రి పరిస్థితిని వివరిస్తూ, ‘నా తండ్రి 73 సంవత్సరాలుగా భగవంతుడు అందిస్తున్న గాలిని ఉచితంగా పీలుస్తున్నారు, కానీ ఇప్పుడు ఆయన పీల్చే గాలికి రోజుకి 5 వేల డాలర్లు ఖర్చవుతోంది’ అంటాడు. ఇటువంటి విపత్కర సమయాల్లో మనల్ని కాపాడేది డబ్బు కాదు. సాటి వ్యక్తులపట్ల ప్రేమాభిమానాలతో మెలగటం, భగవత్ ఆదేశాలను చిత్తశుద్ధితో అమలుపరచటం... ఇవే మన జీవన ప్రయాణాన్ని సుఖవంతము చేయగలవు.

అసలు మానవాళి ఇంత తీవ్ర సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కోవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడింది? ఈ ప్రకృతిని మనిషి తన ఇష్టారాజ్యంగా దుర్వినియోగ

పరచడమే ఇందుకు కారణమని నాకనిపిస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తించాల్సిందేమిటంటే ఈ సృష్టికి, ఈ ప్రకృతికి భగవంతుడే యజమాని. ఇందులో మనం కేవలం ‘అద్దె’కు ఉంటున్నామన్న సంగతి మరువకూడదు. కనీసం ఇప్పుడైనా కళ్ళుతెరిచి మనం భగవంతుని వేడుకుందాం. క్షమించమని ప్రార్థిద్దాం. “స్వామీ, నువ్వెంతో సుందరమైన గృహాన్ని మాకందించావు. ఇకమీదట దాన్ని మేము జాగ్రత్తగా పరిరక్షించుకుంటాం” అని వాగ్దానం చేద్దాం.

ఇది మనమందరం ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవలసిన సమయం. కేవలం భగవత్ ప్రేమ మాత్రమే మనల్ని రక్షించగలదు. పదవి, హోదా, అధికారం, సిరిసంపదలు ఇవేవీ మనల్ని ఆదుకోలేవు. మనం చూస్తూనే ఉన్నాం, ఈ ఆత్మయిక ఆరోగ్యస్థితి రాజు, పేద, ప్రముఖులు, సామాన్యులు అనే భేదాలను చెరిపేసింది. రాజైనా, బంటైనా, మాన్యులైనా, సామాన్యులైనా అందరినీ ఒకే స్థాయికి, ఒకే వేదికపైకి తీసుకువచ్చింది. సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమైన ‘వైరస్’ రూపంలో భగవంతుని అదృశ్య శక్తి, ప్రతి ఒక్కరినీ మోకరిల్లి ప్రార్థించేలా చేస్తోంది. ‘కరోనా’ అనేది కేవలం ఒక ప్రోటీన్. అత్యంత సూక్ష్మమైనది. భగవంతుని అనంతశక్తిలో ఇది అణుమాత్రమే. అయినా దాని ధాటికి తట్టుకోలేక చతికిలపడ్డాం. దైనందిన జీవితం స్తంభించిపోయింది. ఇప్పటికైనా తెలివి తెచ్చుకుందాం. అనవసరమైన ఆరాటాన్ని తగ్గించుకుందాం. ఎండమావుల వెంట పరుగులు తీయటం మానేద్దాం. ఇప్పుడు అదే కదా మనం చూస్తున్నది. ఈ 21వ శతాబ్దంలో ఇలాంటి ఉపద్రవాన్ని ఎదుర్కోవలసివస్తుందని మనమెప్పుడూ ఊహించలేదు, కానీ ఎదుర్కొనక తప్పటంలేదు. బహుశా ఇది భగవంతుడి నుండి మనకు వచ్చిన ఒక మేల్కొలుపులాంటిది. ప్రకృతిమాత నుండి ఎదురైన తీవ్ర ప్రతిఘటన ఇది.

ఈ సృష్టిలో 84 లక్షల జీవరాశులున్నాయి. అందులో మానవజాతి ఒకటి. పశు పక్షి మృగాదులు, క్రిమి కీటకాదులు, వృక్షములు, వీటన్నింటికీకూడా నివాసస్థలం ఈ ప్రకృతియే కదా. అందుకని, బహుశా ఆ జీవరాశులన్నీ వెళ్లి భగవంతునికి మొరపెట్టుకొని ఉంటాయి, “ఈ

మానవుడు ప్రకృతిని ధ్వంసం చేస్తున్నాడు. మాకుకూడా నివాసస్థానమైన ఈ భూమిని ఛిద్రం చేస్తున్నాడు. భగవంతుడా! దయచేసి వాళ్ళని హెచ్చరించు, మందలించు” అని వేడుకొని ఉంటాయి. అందుకే ఈసారి భగవంతుడు కొరడా రుగిపించాడు. మానవాళిని కాస్త గట్టిగానే హెచ్చరించాడు.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎప్పుడు ఎక్కడ ఇటువంటి విపత్తులు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినా ఆపన్నహస్తం అందించి మన అన్నదమ్ములను, అక్కచెల్లెళ్ళను ఆదుకోవటానికి శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ ఎప్పుడూ ముందే ఉంటుంది. అది సునామీ కావచ్చు; ఒరిస్సా, కేరళ రాష్ట్రాలలో వరదలు కావచ్చు; గుజరాత్‌లో భూకంపం కావచ్చు... ఎక్కడైనా, విపత్తు ఎటువంటిదైనా, స్వామివారి దివ్యమార్గనిర్దేశంలో శ్రీ సత్యసాయి సేవాదళ్ సభ్యులు అవినీతి సేవలందిస్తూ వచ్చారు. ఎప్పుడైనా మనం విపత్తులు సంభవించిన సందర్భంలో ఆయా ప్రాంతాలకు వెళ్ళి అక్కడి ప్రజలను అడిగితే, ముందుగా వచ్చి తమను ఆదుకున్నది శ్రీ సత్యసాయి సేవాదళ్ సభ్యులే అని చెప్తారు. ఆ స్ఫూర్తి, ఆ ప్రేరణ అద్భుతం, వర్ణనాతీతం.

నా సోదరీ సోదరులారా! మీకిప్పుడు ఒక ఆసక్తికరమైన విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. అది ఎంతో స్ఫూర్తిమంతమైనది కూడా. ప్రశాంతినిలయంలో ప్రస్తుతం పన్నెండువందలమంది సేవాదళంవారు విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం జారీ చేసిన లాక్‌డౌన్ ఉత్తర్వుల కారణంగా వారివారి ప్రాంతాలకు తిరిగి వెళ్ళలేక ఇక్కడే ఉంటూ, అసౌకర్యాలను, అననుకూల పరిస్థితులను లెక్కచేయకుండా సేవలందిస్తున్నారు. వారి అంకితభావాన్ని, భక్తిశ్రద్ధలను చూస్తే నా హృదయం ఆర్ద్రమవుతోంది. వారిలో కొందరికి వృద్ధులైన తల్లిదండ్రులున్నారు. ఈ లాక్‌డౌన్ సమయంలో బయటకు వెళ్లి నిత్యావసర వస్తువులు కూడా కొనుక్కోలేని పరిస్థితి వారిది. ఒక సోదరీ భర్తకి హార్డ్ ఎటాక్.. ఒక కుటుంబంలో కుమార్తెకి గర్భస్రావం.... ఒకరి మామగారు

మరణించారు... అయినా వారెవరూ ఇక్కడినుండి కదలేని పరిస్థితి. ఇంకొకరు తమ పిల్లల్ని పొరుగువారి సంరక్షణలో ఉంచి సేవలో పాల్గొనాలని వచ్చారు. ఒక వారం రోజుల్లో ఇళ్ళకి తిరిగి చేరుకుంటాం కదా అనుకున్నారు. కానీ ఇంతలో లాక్‌డౌన్ మొదలైంది. హృదయంలో ఎంతటి వేదన ఉన్నా మొహం మీద చెరగని చిరునవ్వుతో, స్కార్ఫ్ వేసుకొని వాళ్ళు ప్రశాంతినిలయంలో సేవలను కొనసాగిస్తున్నారు. ఈ ప్రపంచంలో ఇంకెక్కడైనా ఇటువంటి అద్భుత దృశ్యాల్ని చూడగలమా! భగవత్ ప్రేమకు ఇంతకన్న గొప్ప నిదర్శనమేముంటుంది! దీనిని మించిన మహిమ మరొకటి ఉంటుందా!

నిజంగా స్వామివారి దివ్య అవతారోద్యమంలో భాగస్వాములమవ్వడం మన పూర్వజన్మ సుకృతం. మనమంతా ఒక దివ్యమైన లక్ష్యంకోసం కృషి చేస్తున్నాం. సేవలతో మన జీవితాలను సఫలం చేసుకునే అపురూపమైన అవకాశం అనుగ్రహించిన భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారికి మనం ఎంతగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నా చాలదు. వారి దివ్యపాదపద్మాలకు ప్రణమిల్లుతూ, వారి అనుగ్రహ ఆశీస్సులకొరకు ప్రార్థిద్దాం. కేవలం ఇక్కడ ఉన్నవారికి మాత్రమే కాదు, ప్రపంచ ప్రజానీకం అంతటికీ వారి దివ్యాశీస్సులు కావాలి. విశ్వమానవాళిని ఈ విపత్తు నుండి సురక్షితంగా అతిశీఘ్రగతిన గట్టుచేర్చవలసిందిగా నేను స్వామిని వేడుకుంటున్నాను. మళ్ళీ అతిత్వరలో వారి పిల్లలందరూ ఇక్కడ ప్రశాంతినిలయ దివ్యధామంలో ఆనందంగా కలుసుకోవాలి. కుల్పవృత్ హాలు ఇలా ఎన్నిరోజులు ఖాళీగా ఉండగలదు?! స్వామివారి పాదపద్మాల చెంత వారి దివ్యవైభవాన్ని కీర్తించి తరించటానికి మీరంతా మళ్ళీ ఎప్పుడెప్పుడు ఇక్కడికి వస్తారా అని మేమంతా వేయి కళ్ళతో ఎదురుచూస్తున్నాం. మీకోసం ప్రశాంతినిలయాన్ని వీలైనంత పరిశుభ్రంగా, సురక్షితంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. మీకోసం మేము, మాకోసం మీరు ప్రార్థనలు కొనసాగిద్దాం.

“సమస్త లోకాస్సుఖినో భవంతు” ❖

ఈశ్వరమ్మ దినోత్సవ సందేశం

కూర్పు: ఆర్. సీతాలక్ష్మి

ఈ లోకానికి యుగయుగాలనుండి అవతార పురుషులను అందించినటువంటి ఆ మహాతల్లులు ఎంత గొప్పవారో యోచన చేయవలసిన దినము ఈ దినము. ‘మదర్స్ డే’ అనడంలో అంతరార్థం ఏమిటి? అటువంటి తల్లులుగా తయారు కావాలి అని.

ఈ దినమును బాలబాలికల దినముగా కూడా పాటిస్తున్నారు. ఎందుకు? బాలబాలికలు తమ తల్లిదండ్రులపట్ల ప్రేమానురాగాలను వివిధంగా ప్రకటించి వారిని సంతృప్తిపరచాలో తెలుసుకొనవలసిన దినము కనుక.

1. ఈశ్వరమ్మకు తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు ఏమిటి?

జ: నామగిరియమ్మ.

2. ఆ పేరును మార్చినది ఎవరు? ఎందుకు మార్చినారు?

జ: భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి తాతగారైన కొండమరాజుగారు మార్చినారు. ఆయన ఈశ్వరమ్మతో, “అమ్మా, నీకు నామగిరియమ్మ అను పేరు సరిగా లేదు. నీవు ఈశ్వరునికి అమ్మవు కాబోతున్నావు. కావున, ఈశ్వరమ్మ అన్న పేరే నీకు తగినది” అన్నారు.

3. ఈశ్వరునికి అమ్మ కాబోతుందని కొండమరాజుగారికి ఎట్లు తెలుసు?

జ: రత్నాకర వంశములో భగవంతుడు అవతరిస్తాడని వారి వంశీయుడైన వెంకావధూత కొండమరాజుతో అనేవారు. వెంకావధూతను ఆరాధించేవారు కొండమరాజు. ఆయనకి వెంకావధూత మాటలమీద ఎంతో విశ్వాసం. ఈశ్వరునికి జన్మనివ్వబోతున్న నామగిరియమ్మకు ఈశ్వరమ్మ అనే పేరే తగినదని కొండమరాజు పెద్ద వెంకమరాజుకు చెప్పారు.

4. ఈశ్వరమ్మ స్వభావము ఎట్టిది?

జ: ఈశ్వరమ్మ చాలా బీదకుటుంబమునుండి వచ్చింది. ఆమె ఏమీ చదువుకోలేదు. కానీ, దయ, ప్రేమ, కరుణలతో అందరినీ ఆదరించేది. నిరాడంబరంగా జీవించేది. కేవలం రాగినంకటి భుజించేది.

స్వామి మాటల్లో, “ఈ దేహానికి ఏడున్నర సంవత్సరాల ప్రాయంలో పిల్లలందరికీ పండరీ భజన నేర్పించాను. అడుగులు వేస్తూ పాటలు పాడుతూంటే ఆమె సుబ్బమ్మతోపాటు ఎంతో ఆనందించేది. వెంకమరాజు ఇంటి ఖర్చులకోసం ఇచ్చిన డబ్బులో ఈశ్వరమ్మ దగ్గర రెండు అణాలుండినవి. వాటితో రెండు మూటల బొరుగులు కొని పిల్లలకందరికీ పంచింది.

చదువుకోనమని నన్ను ఉరవకొండకు తీసుకొని వెళ్ళినప్పుడు నేను పదిమంది పిల్లలకు రాత్రిపూట చదువు చెప్పేవాడిని. నేను అక్కడినుండి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు ఆ పిల్లలందరూ ఎంతో బాధపడినారు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క బొట్టు (ఒక బొట్టు = 3 పైసలు. నాలుగు బొట్లు కలిపితే ఒక అణా) గురుదక్షిణగా ఇచ్చారు. వారిచ్చిన రెండున్నర

అణాలు నేను ఈశ్వరమ్మ చేతికి ఇచ్చాను. ఆమె కన్నీరు కారుస్తూ, “నాయనా! ఈ చిన్న వయస్సులో నీకింత త్యాగమా!” అన్నది. ఆ డబ్బుల మూటను తాను చనిపోయేంతవరకు తన దగ్గరనే పెట్టుకున్నది.” తనయుడు చేసిన మంచి పనిని ఎంతగానో అభినందించే ఆదర్శ మాతృమూర్తి ఆమె.

5. ఈశ్వరమ్మ పిల్లలకు ఎటువంటి బోధ చేసేది?

జ: “ఆరోజులలో మేము బుక్కపట్నం స్కూలునుండి తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఈశ్వరమ్మ పిల్లలందరినీ కూర్చోబెట్టుకొని, “నాయనలారా! ఈపొద్దు స్కూలులో ఏమి జరిగింది?” అని అడిగేది. ఒకరోజు ఒక పిల్లవాడు, “ఈరోజు రాజును ఒక టీచరు బెంచీ ఎక్కించాడు” అని చెప్పి, ఆ మాస్టారును విమర్శిస్తూంటే, ఈశ్వరమ్మ వానిని వారించి టీచరును ఆవిధంగా విమర్శించటం తగదని చెప్పి, “సత్యం ఏదో తప్పు చేసి ఉంటాడు, గురువు శిష్యులను నిష్కారణంగా శిక్షించడు” అని చెప్పి, “సత్యం! నీవేమి తప్పు చేశావు?” అని అడిగింది. నేను జరిగింది జరిగినట్లు చెప్పాను. “నేను చెప్పిన నోట్సు ఎవరు వ్రాసుకున్నారో వాళ్ళు ఆ బుక్స్ ను టేబుల్ మీద పెట్టండి. వ్రాసుకోనివారు బెంచీ ఎక్కుండి” అని మాస్టారు ఆదేశించాడు. నేను నోట్సు వ్రాసుకోలేదు కాబట్టి బెంచీ ఎక్కి నిలబడి, “సార్, నోట్సు వ్రాసుకోకపోయినా మీరు అడిగే ప్రశ్నలకు జవాబు ఇవ్వగలను” అన్నాను. ఆయన, “నీకింత అహంకారమా!” అని ఒక పిరియడ్ బెంచీమీద అలాగే నిలబడమన్నాడు.

ఇంతలో మహబూబ్ ఖాన్ అనే టీచరు వచ్చి, “సత్యం నోట్సు వ్రాసుకోకపోవటం నిజమే కావచ్చు. కానీ, అతడు ఏ ప్రశ్న అడిగినా జవాబు ఇవ్వగలడు. కాబట్టి, అతనిని వెంటనే బెంచీ నుండి దించు” అన్నారు. కానీ, ఈయన ఒప్పుకొనలేదు. ఇంతలో గంట కొట్టగానే ఇంకొక క్లాసుకు వెళ్ళటానికి కుర్చీ నుండి లేవబోగా ఆయన కుర్చీకి కరచుకొనిపోవడంచేత లేవడం సాధ్యం కాలేదు. అప్పుడు మహబూబ్ ఖాన్ ఆ టీచరుతో, “మనం ఎవరినీ నిష్కారణంగా శిక్షించకూడదు. సామాన్యంగా కనిపించే ఈ బాలునిలో మహత్తరమైన శక్తి ఉన్నది. ఇతనిని ఇక కూర్చోమని చెప్పు” అన్నాడు. అతడు ‘సిట్ డౌన్’ అన్న క్షణములోనే కుర్చీనుండి లేవగలిగాడు” అని చెప్పాను.

అప్పుడు ఈశ్వరమ్మ, “సత్యం, నీవు గురువును ఆవిధంగా శిక్షించవచ్చునా?” అని అడిగింది. “నేనేమీ ఆయనను శిక్షించలేదు. తనను తానే శిక్షించుకున్నాడు” అని చెప్పాను.

ఈశ్వరమ్మ పిల్లలతో, “నాయనలారా! మీరంతా స్కూలుకి వెళ్ళి చదువు నేర్చుకుంటున్నారు. మీరు చదివే చదువును సద్వినియోగపరచుకోవాలి. మీరు ఉత్తమ విద్యార్థులుగా తయారై ‘సాక్షర’ అనే బిరుదును సంపాదించుకోవాలి. మీ విద్యను సద్వినియోగం చేయకపోతే ‘సాక్షర’ అనేది ‘రాక్షస’ అయిపోతుంది. మీరు ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ ఎలాంటి వ్యక్తినైనా ద్వేషించకండి. అందరినీ ప్రేమించండి. అప్పుడే మిమ్మల్ని అందరూ ప్రేమిస్తారు” అన్నది.

6. ఈ శ్వరమ్మ స్వామియొక్క భక్తులపట్ల ఏవిధంగా ప్రవర్తించేది?

జ: “ఈ శరీరమునకు తల్లియైన ఈశ్వరమ్మ ఎంతో వినయంతో, ధర్మగుణంతో, విశాలమైన భావంతో స్వామికొరకు వచ్చేవారిని ఆదరించేది. అతిచిన్నవయసులో భర్తను కోల్పోయినవారిని చేరదీసి, వారికి ధైర్యం చెప్పేది. వారు తమ కష్టాలను మరచిపోయేటట్లు చేసేది. చిన్నపిల్లలను ఎంతో ఆప్యాయంగా ఎత్తుకొని లాలించేది.

స్వామి దర్శనార్థం వచ్చే భక్తులు ప్రశాంతినిలయములో ఈశ్వరమ్మ రూమునకు వెళ్ళినప్పుడు ఆమె వారిని ప్రేమతో పలుకరించేది. పవిత్రమైన విషయాలను బోధించేది. కొంతమంది ఆమెవద్దకు వెళ్ళి, తాము పుట్టపర్తి వచ్చి చాలా రోజులైనదని, డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నదని, స్వామికి చెప్పి ఇంటర్వ్యూ ఇప్పించమని ఎంతో ప్రాధేయపడేవారు. అప్పుడు ఆమె ఒకే ఒక జవాబు చెప్పేది. “అమ్మా, స్వామి చూడటానికి చిన్నవారేగాని నేను చెప్పినా, మీరు చెప్పినా, ఇంకెవరు చెప్పినా వినరు. మీమీ ప్రాప్తిని బట్టి జరుగుతుంది. స్వామి తత్త్వమును బాగా గుర్తించండి” అని చెప్పేది.

7. ఈశ్వరమ్మ కోరిన మూడు కోరికలు ఏమిటి?

జ: “సాయి వైభవం క్రమక్రమేణ విస్తరిస్తున్న రోజులలో ఒకనాడు ఈశ్వరమ్మ, “స్వామీ, మన గ్రామంలో ఒక చిన్న పాఠశాల లేకపోవటంవల్ల పిల్లలు చదువు నిమిత్తం బుక్కపట్నానికి నడచి వెళుతున్నారు. ఆ దృశ్యం చూస్తుంటే నా హృదయం ద్రవిస్తోంది. ఇక్కడ ఒక స్కూలు కట్టించండి” అని కోరింది. ఆమె కోరిక ప్రకారం ఒక స్కూలు కట్టించారు స్వామి.

మరొకనాడు, “స్వామీ, మన గ్రామంలో చిన్నపిల్లలకేదైనా జలుబో జ్వరమో వస్తే చికిత్సకోసం తల్లులు పిల్లలను ఎత్తుకొని బుక్కపట్నం వెళ్తున్నారు. అట్లా వారు వెళ్ళడం చూస్తుంటే నాకు చాలా బాధ కలుగుతోంది. కాబట్టి, మన గ్రామంలో ఒక ఆసుపత్రిని కట్టించండి” అని కోరింది. ఆసుపత్రిని కట్టించి ఆమె కోరికను తీర్చారు స్వామి.

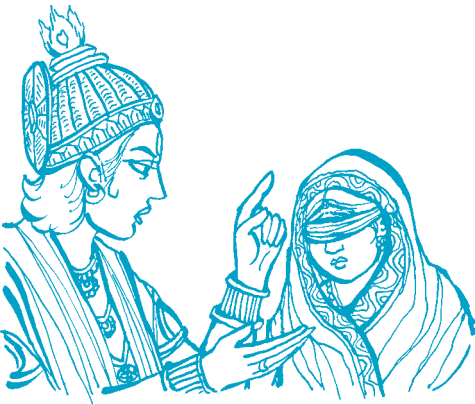
కొంతకాలమైన తరువాత ఆమె మరల స్వామితో, “స్వామీ, మన గ్రామంలో ప్రజలు నీటికోసం చాలా అవస్థ పడుతున్నారు. కాబట్టి, నీటి సదుపాయం కల్పించండి” అని కోరింది. అప్పటి పరిస్థితికి అనుకూలంగా స్వామి ఒక బావి త్రవ్వించి నీటి సదుపాయం కల్పించారు.

ఆనాటి స్కూలే ఈనాడు విశ్వవిద్యాలయంగా తయారైంది.

ఆనాటి చిన్న ఆసుపత్రియే ఈనాడు సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిగా మారిపోయింది.

ఆనాటి చిన్న బావియే ఈనాడు లక్షలాది ప్రజల దాహార్తి తీర్చే మంచినీటి బృహత్పథకంగా రూపొందింది.

తల్లియొక్క సత్యసంకల్పం, సాయియొక్క నిత్యసంకల్పం ఈ రెండింటి కూడికచేతనే ఇది సాధ్యమైంది.”

8. ‘తల్లి దృష్టికి నోచుకోనివాడు దైవదృష్టికి నోచుకొనలేడు’ అని స్వామి ఎట్లు వివరించారు?

జ: “మహాభారతయుద్ధానంతరం శ్రీకృష్ణుడు గాంధారి ధృతరాష్ట్రులను చూడటానికి వెళ్ళాడు. ధృతరాష్ట్రుడు ఎంతో బాధపడ్డాడు. గాంధారి క్రోధావేశముతో, పుత్రశోకముతో శ్రీకృష్ణుని ఇట్లు నిందించింది, “కృష్ణా! ఈ అనర్థము అంతటికీ నీవే మూలకారకుడవు. కౌరవులు, పాండవులు అన్నదమ్ముల బిడ్డలే కదా! మరి నీకు కౌరవులపై ఇంతటి ద్వేషం ఎందుకు? పాండవులను ఐదుమందినీ సురక్షితముగా కాపాడినావు. నా నూరుగురు

కుమారులలో ఒక్కడినైనా బ్రతికించలేకపోయావు. ఎంతటి పక్షపాతం నీకు!” గాంధారి నిష్ఠూరోక్తులు వినిన శ్రీకృష్ణుడు, “అమ్మా! దీనికంతటికీ బాధ్యురాలవు నీవే. నీకు సూరుగురు పుత్రులున్నప్పటికీ ఏనాడైనా ఒక్కడినైనా నీ కంటితో చూశావా? కన్నులకు గంతలు కట్టుకున్నావు. తల్లి దృష్టికే నోచుకోలేని దౌర్భాగ్యులు దైవదృష్టికి ఎట్లు నోచుకోగలరు?” అని తగినరీతిలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చి సమాధానపరిచాడు.

9. ఈశ్వరమ్మ దినోత్సవ సందర్భమున స్వామి అందించిన సందేశమేమిటి?

జ: స్వామి ఇటు తల్లులకు, అటు పిల్లలకు సర్వులకు అందించిన సందేశ సారాంశమును మూడు విధములుగా వర్గీకరించవచ్చు.

1. తల్లిదండ్రులు దైవస్వరూపులు. వారిని గౌరవించి సంతృప్తిపరచడమే సర్వుల కర్తవ్యం. ఈ సత్యాన్ని సీతకు శ్రీరాముడు చిత్రకూట పర్యవముపై ఉన్నప్పుడు చెప్పాడు. “సీతా! అందరూ భగవంతుడు, భగవంతుడు అని జపిస్తుంటారు. కానీ భగవంతుడు అందరికీ కనిపిస్తాడా? అతని గుణములు, భావములు, అభీష్టములు ఎవరికి తెలుసు? కానీ కనిపించే దైవములు తల్లిదండ్రులు. వారి భావములు, అభీష్టములు వారి పిల్లలకు తెలుసు. కనుక, మొట్టమొదట తల్లిదండ్రులను సంతృప్తిపరచిన భగవంతుని సంతృప్తిపరచినట్లే!” అని అన్నాడు.

2. పూర్వం తల్లులే పిల్లలకు అక్షరాభ్యాసము అనే పవిత్ర కార్యమును ఘనంగా జరిపించేవారు. మొదట వారికి నేర్పేది ‘ఓం నమః శివాయ’ అని. అనగా, విద్యాభ్యాసము దైవనామంతో ప్రారంభమయ్యేది. కానీ, ఈనాడు తల్లులు అర్ధంపర్థంలేని ‘బా....బా...బ్లాక్ షిప్...’ వంటివి చెప్పిస్తున్నారు. పూర్వం తీరిక సమయంలో నీతికథలను చెప్పేవారు. బాల్యదశలోనే దైవప్రీతి, పాపభీతి, పెద్దలపట్ల గౌరవము మొదలగు విలువలను అలవరచేవారు. మరల అటువంటి తల్లులు తయారు కావాలని స్వామి సంకల్పం.

కానీ, ఈ ఆధునిక యుగంలో తల్లులు బిడ్డల పరిరక్షణను ఆయాలకు అప్పజెప్పున్నారు. క్రమక్రమేణ బిడ్డలకు ఆయా పట్లనే ప్రేమ. ఆమె కనిపించకపోతే ఏడుస్తారు. తల్లి లేకపోయినా ఫరవాలేదు! మరల సాయంకాల మయ్యేసరికి బిడ్డలను ఏ పార్కుకో, బీచ్ కో కారులో ఆయాతో పంపిస్తారు. అక్కడ డ్రైవరు, ఆయా కబుర్లు చెప్పుకుంటారు. అప్పుడప్పుడు వారి మాటలు విని విని పిల్లలు కూడా వారి మాటలే మాట్లాడుతారు.

మరికొందరు తల్లులు పిల్లలను టీవీ ముందు కూర్చోబెట్టి పనులు చేస్తుంటారు. టీవీ చూస్తూ చూస్తూ పిల్లలు కూడా టీవీ బిడ్డలుగా మారుతారు. ఈనాటి పిల్లలకు టీవీ ప్రభావంవలన అనవసరమైన తెలివితేటలు పెరిగిపోతున్నాయి, గుణములు తరిగిపోతున్నాయి. తల్లులపట్ల ప్రేమ తరిగిపోతోంది. ఈనాటి తల్లులు తమ పిల్లలు గొప్పవారు కావాలని, గొప్ప పదవులు ఏలాలని ఆశిస్తున్నారేగానీ, మంచివారు కావాలని ఆశించడం లేదు. కొంతమంది తల్లులు, పిల్లలు ఆధ్యాత్మికమార్గమందు ప్రవేశిస్తే, “అయ్యో, నా బిడ్డ ఏమైపోతాడో” అని దిగులు చెందుతారు.

తల్లిదండ్రుల ప్రధాన కర్తవ్యం ఏమిటి? పిల్లలు ‘స్ట్రీట్ లైట్స్’ (వీధి దీపాలు)గా వెలగాలి. కానీ, ఈనాటి తల్లిదండ్రులు పిల్లలపట్ల ‘ధృతరాష్ట్ర ప్రేమ’ చూపటంవల్ల వాళ్ళు ‘స్ట్రీట్ డాగ్స్’ వలె వీధుల్లో తిరుగుతారు. పిల్లలు చేసే తప్పులను దండించి వారిని సరిదిద్దాలి తల్లిదండ్రులు.

3. పిల్లలకు స్వామి బోధించేది:

విద్యార్థులారా! భవిష్యత్తులో మీరు తల్లులు, తండ్రులు కాబోతున్నారు. ఇప్పుడు మీరు మీ తల్లిదండ్రులను గౌరవిస్తే భవిష్యత్తులో మీ పిల్లలు మిమ్మల్ని గౌరవిస్తారు. తల్లిదండ్రులను గౌరవిస్తే మీకు సకల విద్యలు, సర్వశక్తులు లభ్యమవుతాయి. తల్లిదండ్రుల సేవలోనే ముక్తి లభ్యమవుతుంది.

(భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధలకు ప్రశ్నోత్తర రూపకమైన సంకలనము)

క్రీడలు శీల నిర్మాణానికి దోహదం చేస్తాయి

వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్

1997లో హిల్వూ స్టేడియంలో ఆంధ్ర, హైదరాబాదు, కర్నాటకలకు చెందిన ఆటగాళ్ళతో శ్రీ సత్యసాయి యూనిటీ కప్ సన్నాహక మేచ్ నిర్వహింప బడింది. నేను పుట్టపర్తికి రావడం, మన ప్రియతమ స్వామిని దర్శించుకోవటం అదే తొలిసారి. ఆ సందర్భంలో స్వామి సన్నిధిలో నేను పొందిన దివ్యానుభూతి నా జీవితంలో ఎన్నటికీ మరువలేనిది, మరపురానిది.

ఆరోజు సాయంకాలం ఆ మేచ్ లో పాల్గొన్న ఆటగాళ్ళందరినీ స్వామి ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. స్వామి ఇంటర్వ్యూ గదిలోకి ప్రవేశిస్తూనే అడిగిన మొట్టమొదటి ప్రశ్న, “లక్ష్మణ్ ఎక్కడ?”

స్వామి తమంతట తాముగా నా పేరును ప్రస్తావించడంతో సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురి అయ్యాను. అప్పుడు స్వామి నన్ను చూసి, “నీ మనస్సులో దట్టంగా క్లౌడ్స్ (మేఘాలు) ముసురుకున్నాయి. చింతించకు. అవి కేవలం పాసింగ్ క్లౌడ్స్ (కదలిపోయే మేఘాలు). నీకు మంచి భవిష్యత్తు ఉంది” అన్నారు.

కెరీర్ పరంగా నేను ఎన్నో సమస్యల నెదుర్కొంటున్న రోజులవి. అప్పటికింకా భారత జట్టులో నా స్థానం సుస్థిరం కాలేదు. అయితే, స్వామి వాక్కు తిరుగులేనిది కదా. వారు సెలవిచ్చినట్లుగానే ఆనాటినుండి నా కెరీర్ గొప్ప మలుపు తిరిగింది. స్వామి దివ్యాశీస్సులతో ఆ తరువాత నేను పదహారు సంవత్సరాలు భారత జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహించి వంద టెస్టులకు పైగా ఆడాను. నేను పుట్టపర్తిలోగాని, వైట్ ఫీల్డులోగాని స్వామిని దర్శించుకున్న ప్రతిసారి అద్భుతమైన అనుభవాలు, అనుభూతులు పొందాను.

క్రికెట్ ఒక్కటే కాదు, క్రీడలన్నికూడా జీవితానికి అవసరమైన ఎన్నో విషయాలను బోధిస్తాయి అంటారు భగవాన్. ఇక్కడ పుట్టపర్తిలో ఒక బ్రహ్మాండమైన

భగవాన్ సన్నిధిలో వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్

స్టేడియంని నిర్మించి, ఆనాడు భారత అంతర్జాతీయ జట్టుమధ్య చారిత్రాత్మకమైన క్రికెట్ మ్యాచ్ ను నిర్వహించడంలోగల ముఖ్యోద్దేశ్యం క్రీడలలో అంతర్లీనంగా ఉన్న విలువలను చాటడమే; సమష్టి కృషివలన కలిగే ప్రయోజనాలను యువతకు తెలియజెప్పి, గెలుపొటములపట్ల సమదృష్టిని పెంపొందించడమే. నిత్య జీవితంలో మనం తలపెట్టిన కార్యంలో విజయం సాధించినప్పుడు పొంగిపోయి అహంకారాన్ని పెంచుకోకుండా, ఒకవేళ అపజయం ఎదురైతే నిరుత్సాహంతో క్రుంగిపోకుండా, అవరోధాలను అధిగమించి తిరిగి విజయపథంలో పయనించడం ఎలాగో క్రీడలు మనకు నేర్పుతాయి. ముఖ్యంగా వ్యక్తిత్వ వికాసానికి, శీల నిర్మాణానికి కూడా క్రీడలు ఎంతగానో దోహదం చేస్తాయని భగవాన్ ఆనాడు మాతో చెప్పారు. ఈ నేపథ్యంలో ఈనాడు శ్రీ సత్యసాయి నేషనల్ క్రికెట్ లీగ్ ను ఏర్పాటుచేసి, దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల యువకులందరికీ ఈ అద్భుతమైన క్రీడలో పాల్గొనే అవకాశాన్ని కలుగజేస్తున్నందుకు నాకెంతో

అనందంగా ఉంది. దేశవ్యాప్తంగా గల సాయి యువత ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగపరచుకుంటారని దృఢంగా విశ్వసిస్తున్నాను.

క్రికెట్ దిగ్గజం సచిన్ టెండుల్కర్ కి కూడా స్వామివారంటే అపారమైన భక్తి. అతను తన గదిలో స్వామి ఫోటో పెట్టుకొని ప్రార్థన చేయడం నేను చూసేవాడిని. అతని క్రికెట్ కిట్ లో కూడా స్వామి ఫోటో ఉంటుంది. ఒక టెండుల్కర్, ఒక లక్ష్మణ్ మాత్రమే కాదు, అనేకమంది క్రికెట్ క్రీడాకారులు స్వామిని ప్రార్థించి వారి ఆశీస్సులందుకోవడం మనకు తెలిసిందే. మరో క్రికెట్ దిగ్గజం సునీల్ గవాస్కర్ కూడా స్వామివారికి చిరకాల భక్తుడే.

నా సతీమణి శైలజ, మా పిల్లలు సర్వజిత్, అచింత్య ఇప్పుడు ఇక్కడే ఉన్నారు. 2004లో మా వివాహం జరిగినప్పుడు మేము స్వామి ఆశీస్సులకోసం వచ్చాము. నా భార్య స్వామిని దర్శించుకోవడం, వారితో సంభాషించడం అదే తొలిసారి. ఆనాటినుండి ఆమె స్వామిపట్ల ఎనలేని భక్తి విశ్వాసాలను పెంచుకుంది. ఈనాటికి కూడా ఆమె స్వామిని తన అంతర్యామిగా ఆరాధిస్తూ వారి ఆశీస్సులు అందుకొంటూనే ఉంది. 2007లో మాకు అబ్బాయి పుట్టినప్పుడు స్వామి మా ప్రార్థన మన్నించి వాడికి ‘సర్వజిత్’ అని నామకరణం చేశారు. వీడు అన్నింటిలో విజయం సాధిస్తాడు అని ఆశీర్వాదించారు. అలాగే మాకు అమ్మాయి పుట్టినప్పుడు, ‘అచింత్య’ అని పేరు పెట్టారు. చింత లేనిదిగా ఉంటుందని దీవించారు. ఈరీతిగా మా కుటుంబం అంతటిపై స్వామి తమ కృపాశీస్సులను కురిపించడం మా భాగ్యం.

ఈరోజు స్వామి సన్నిధిలో నిలచి ఇంతమంది యువజనులను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్నందుకు నాకు ఎంతో సంతోషంగా ఉంది. ఒక పర్యాయం స్వామి నాతో, “లక్ష్మణ్, క్రికెట్ క్రీడారంగంలోకానీ, నీ నిత్యజీవితంలో గాని నువ్వు ఏది చేసినా యువతకు ఆదర్శప్రాయంగా ఉండాలి. నువ్వు చేసే ప్రతి పనిని యువత గమనిస్తూ ఉంటారని మరచిపోకు. ప్రతి ఒక్కరికీ క్రికెట్ అంటే ఎంతో అభిమానం. కాబట్టి నువ్వు ఒక రోల్ మోడల్ గా ఉండాలి.

నువ్వు చేసే పనులు యువతకు స్ఫూర్తినిచ్చేవిగా ఉండాలి” అని చెప్పారు. లవ్ ఆల్, సర్వ్ ఆల్ (అందరినీ ప్రేమించు, అందరినీ సేవించు). హెల్ప్ ఎవర్, హార్డ్ నెవర్ (ఎల్లప్పుడు సహాయమే చేయి, బాధించకు ఎన్నడూ). ఈ రెండూ ఆచరిస్తే చాలు, అన్నారు భగవాన్.

అయితే, ఎంతో సరళ సుందరంగా ఉన్న ఈ సూక్తులను ఆచరించడం అంత సులభం కాదు. మనం అందరినీ ప్రేమించి సేవించాలంటే, మనలో ఏ కోశానా స్వార్థ స్వప్రయోజనాలకు తావుండకూడదు. ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ మనము సాటి వ్యక్తుల హృదయాన్ని గాయపరచకూడదు. నిజంగా ప్రస్తుతం దేశంలో నెలకొన్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ప్రతి ఒక్కరూ ఈ సూక్తులను ఆచరణలో పెట్టవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉన్నది.

ఇక్కడ సమావేశమైన యువతకి ఈనాడు ముఖ్యంగా నేను చెప్పదలచుకున్నదేమిటంటే, ఉన్నతమైన లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకోండి. “డ్రీమ్ బిగ్.” మీరు కన్న కలలను సాకారం చేసుకోవడానికి చిత్తశుద్ధితో, నిశ్చయ బుద్ధితో శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేయండి. మీ కర్తవ్య కర్మలను సక్రమంగా ఆచరిస్తూ ఫలితాలను స్వామికి వదలిపెట్టండి. స్వామి తప్పకుండా మీకు మార్గనిర్దేశం చేసి, మీ కృషి ఫలించేటట్లు ఆశీర్వాదిస్తారు. నా జీవితంలో నేను అనుభవించినటువంటి, అనుభవిస్తున్నటువంటి అక్షరసత్యమిది. ఇలాగే నా జీవితమంతా స్వామి ప్రేమానుగ్రహాలను అందుకోవాలని ఆకాంక్షిస్తూ స్వామిని ప్రార్థిస్తున్నాను. లేతవయస్సులోనే స్వామి సన్నిధికి చేరుకోగలిగిన మీరంతా నిజంగా ఎంతో అదృష్టవంతులు. స్వామి మీ అందరిపై తమ కృపాశీస్సులను సదా వర్షిస్తూ మీ స్వప్నాలను ఫలంపజేస్తారనడంలో నాకు ఎలాంటి సందేహమూ లేదు.

(2020 జనవరి 15వ తేదీన సాయికుల్చర్త్ సభా మంటపంలో శ్రీ సత్యసాయి క్రికెట్ లీగ్ ఆవిష్కరణను పురస్కరించుకొని విఖ్యాత క్రికెటర్ శ్రీ వి.వి.ఎస్. లక్ష్మణ్ ఆంగ్లంలో చేసిన ప్రసంగానికి అనువాదం)

“భగవద్గీతలో కురుక్షేత్ర యుద్ధానికి కారణం సూచించే శ్లోకం ఏది?” అని స్వామి పిల్లల్ని ప్రశ్నించారు.

1976 ఊటీ సమ్మర్ కోర్సులో నిత్యానంద మీనన్ అనే విద్యార్థి తను చేయవలసిన ప్రసంగానికి భగవద్గీతను ప్రధాన అంశంగా ఎంచుకున్నాడు. అతను సిద్ధం చేసుకున్న ప్రసంగపాఠాన్ని విన్న తరువాత స్వామి అడిగిన ప్రశ్న ఇది.

అయితే, అంతకుముందు చోటుచేసుకున్న ఒక ఆసక్తికరమైన సన్నివేశంగురించి ఇక్కడ విన్నవిస్తాను. ‘స్వామి బోధనలు - భగవద్గీతాసారము’ అనే అంశంపై అతను తన ప్రసంగ పాఠాన్ని సిద్ధం చేసుకున్నప్పుడు నాలాంటి ముగ్గురు నలుగురు తోటివిద్యార్థులు అతనికి సహకరించారు.

భగవద్గీతలో కొన్ని ముఖ్యమైన శ్లోకాలను తీసికొని, వాటిని స్వామి సందేశాలతో సమన్వయపరుస్తూ ప్రసంగించాలన్నది అతని ఉద్దేశ్యం. దానికై స్వార్థరాహిత్యము, నిష్కామ కర్మ, మనస్సు, మానవ కర్తవ్యం, ద్వేషరహితమైన జీవనం... ఇలా ఒక పది అంశాలను ఎంచుకున్నారు. ఆయా అంశాలపై స్వామి సందేశాన్ని సంక్షిప్తంగా మొదట వివరించి, ఆ తరువాత దానికి అనుగుణమైన భగవద్గీతా శ్లోకాన్ని తాత్పర్య సహితంగా ఉటంకిస్తూ, భగవద్గీతలో కృష్ణ భగవానులు, ఈనాడు మన సాయి భగవానులు ఇరువురూ ఒకే సందేశం ఇస్తున్నారు అనే స్ఫూర్తి కలిగించేటట్లుగా ప్రసంగ పాఠాన్ని తయారు చేశారు.

అయితే, అలా తయారుచేసే సమయంలో వారిలో ఒక కుతూహలం కలిగింది. స్వామి చెప్పిన సరళ సుందరమైన సూక్తులతో సమన్వయపరుస్తూ భగవద్గీతలోని సంస్కృత శ్లోకాలను, సాధారణంగా స్వామి తమ దివ్యోపన్యాసాలలో ఎక్కడా ప్రస్తావించనివి, బహుశా స్వామికి ‘తెలియనివి’ ఉంటున్నట్లున్నాము కదా! కనుక, వాటిని చెప్పినప్పుడు స్వామి ప్రతిస్పందన ఎలా ఉంటుందో చూడాలి అనుకున్నారు.

సాయివిద్యార్థి దివ్యస్మృతులు:

భగవాన్ ఉవాచ

❖ బి.వి.ఎస్. సాగర్ ❖

మరుసటిరోజు అతను స్వామి సన్నిధిలో తను తయారుచేసుకున్న ప్రసంగాన్ని వినిపించడం మొదలుపెట్టాడు. మొదటి అంశంమీద స్వామి సందేశం చదివిన తరువాత దానికి సంబంధించిన గీతాశ్లోకాన్ని అతను చెప్పేలోపల స్వామి కలుగజేసుకొని, “ఈ సందేశానికి సరియైన శ్లోకం ఇది” అంటూ ఒక శ్లోకాన్ని చెప్పడంతో అతనికి ఆశ్చర్యం కలిగింది.

ఆ తరువాత తను వ్రాసుకున్న రెండవ అంశంమీద స్వామి సందేశాన్ని చదివాడు. వెనువెంటనే స్వామి దానికి సంబంధించిన గీతాశ్లోకాన్ని కూడా చెప్పారు. వరుసగా మూడవ అంశాన్ని ప్రస్తావించినప్పుడుకూడా ఇలాగే జరగడంతో ఆ విద్యార్థి స్వామి పాదాలు పట్టుకొని, “స్వామీ, నేను తప్పుగా భావించాను, క్షమించండి” అని వేడుకున్నాడు. స్వామి నవ్వుతూ, “తప్పు కాలేదుకానీ సందేహ నివృత్తి అయింది. అవునా?” అన్నారు.

ఆ తరువాత స్వామి ఎంతో దయతో ఇలా వివరించారు, “సత్యము ధర్మము అనేవి ఎప్పటికీ ఒక్కటే. కానీ, దేశ కాల పరిస్థితులనుబట్టి వాటి విశదీకరణ

మారుతూ ఉంటుంది. నేనే కనుక ఈ బోధలను సంస్కృతంలో చెప్పి ఉంటే ఎంతమందికి అర్థం అవుతుంది? అందువల్లనే అటువంటి సందేశాలను పండితుడికి, పామరుడికి అర్థమయ్యే భాషలో, విధానంలో స్వామి మీకు అందిస్తారు. ఇంకా బాగా హృదయానికి హత్తుకునేలా ఉండాలని, వాటికి చిన్నకథలు జోడించి చెప్పతారు. ఒక తల్లి తన బిడ్డకోసం, ఆ పసివానికి అర్థమయ్యేలా ముద్దుముద్దుగా మాట్లాడినంతమాత్రాన, ఆ తల్లికి సరియైన భాష, జ్ఞానం లేదని కాదు కదా! అవి ఉద్దేశింపబడిన పసివాడికి అర్థమయ్యేలా మాట్లాడటమే ఆమె లక్ష్యం. అటులనే, భగవద్గీతని మీకందరికీ దినచర్యలో ఒక భాగంగా చేయడానికి స్వామి ఇన్ని రకాలుగా చెప్పతారు. కర్తవ్యం అర్థమయ్యేలా మీకు బోధిస్తారు. వాటిని పాటించడం, పాటించకపోవడం మీకే వదిలేస్తారు. అందువల్ల స్వామి చెప్పారు, కృష్ణుడు కూడా చెప్పాడు, రాముడుకూడా చెప్పాడులాంటి అనవసరపు వ్యాఖ్యలపై దృష్టి పెట్టక ఏమి చెప్పారు? ఎలా పాటించాలి? అనేవాటిపై కృషి చేయండి.”

ఆ తరువాత స్వామి ఆదేశించిన ప్రకారం భగవద్గీతలో కొన్ని శ్లోకాలను సంకలనం చేసి, వాటి తాత్పర్య భావాలతో తన ప్రసంగం పాఠాన్ని సిద్ధం చేసుకున్నాడు ఆ విద్యార్థి. ఆ తరువాత స్వామి ముందు భక్తి శ్రద్ధలతో తాను వ్రాసుకున్న ప్రతి శ్లోకాన్ని తాత్పర్యసహితంగా నివేదించుకున్నాడు.

“ఈ శ్లోకాలను మాత్రమే ఎందుకు ఎంచుకున్నావు?” అని అడిగారు స్వామి. సమాధానంగా అతడు, “స్వామీ, ఇవి చాలా ముఖ్యమైనవి అని భావించి వాటినిగురించి వ్రాసుకున్నాను” అని విన్నవించుకున్నాడు.

దానికి స్వామి, “భగవంతుని మాటలలో ఇవి ముఖ్యమైనవి, ఇవి ముఖ్యం కానివీ అంటూ ఉండవు. గీతలోని ఏ శ్లోకముకూడా అసందర్భమైనది, అనవసరమైనదీ కాదు. అయితే, ఆయా సందర్భాలకు తగినట్లుగా ఆయా శ్లోకాలను మాత్రమే ఉటంకిస్తాము. భక్తిగురించి అయితే భక్తియోగము, కర్మగురించి కర్మయోగము, అటులనే ధ్యానయోగము లాంటివి

తెలుసుకుంటాము. భగవద్గీతనుగూర్చి మాట్లాడుతున్నావు కాబట్టి, ఇది నీవు బాగా శ్రద్ధగా గ్రహించు” అన్నారు అతనితో.

ఆ తరువాత అతను తయారుచేసుకున్న స్పీచ్‌ని, దాంట్లోని శ్లోకాలని, అర్థాలను విని స్వామి సంతృప్తిగా తలాడించారు.

ఆ సందర్భంలోనే స్వామి ఈ ప్రశ్నను వేశారు, “భగవద్గీతలో కురుక్షేత్ర యుద్ధానికి కారణం సూచించే శ్లోకం ఏది?” అని.

చాలామంది, “యదా యదా హి ధర్మస్య....” అని అన్నారు. ఇంకొందరు వేరువేరు శ్లోకాలు చెప్పారు.

అన్నీ విన్న తరువాత స్వామి, “భగవద్గీతలోని మొదటి శ్లోకం ఏది?” అని అడిగారు. వెంటనే కొందరు, “ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే...” అంటే, “పూర్తిగా చెప్పండి” అని ఆదేశించారు స్వామి.

అప్పుడా విద్యార్థి,

**“ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః
మామకాః పాణ్డవాశ్చైవ కి మకుర్వత సంజయ”**

అని చెప్పాడు.

“దాని అర్థమేమిటి?” అని స్వామి ప్రశ్నించారు.

“ధర్మక్షేత్రమైన కురుక్షేత్రంలో నావాళ్ళు, పాండవులు ఏమి చేస్తున్నారు సంజయా?” అని ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని ప్రశ్నిస్తున్నాడు స్వామీ” అని ఆ విద్యార్థి మనవి చేశాడు.

అప్పుడు స్వామి చెప్పారు, “చూశారా! కురుక్షేత్ర యుద్ధానికి మూలకారణం ‘మామకాః’ అనే మమకార భావం. “నేను, నాది, నావాళ్ళు” అనే భావమే ఇంతటి వినాశకరమైన యుద్ధానికి దారితీసింది. సొంత తమ్ముడి బిడ్డలను కూడా వేరుచేసి చూసే స్వార్థబుద్ధియే మనస్సర్థలు, అధర్మానికి కారణమైంది. ధృతరాష్ట్రునికి పుట్టుగుడ్డితనంకంటే ఘోరమైన స్వార్థంతో కూడిన మమకారమే ఎక్కువ హాని చేసింది. అటువంటి స్వార్థంనుండి విముక్తి పొందడానికి యూనివర్సల్ లవ్ (విశ్వజనీన ప్రేమ) అలవాటు చేసుకోవాలి. అందరూ మనవాళ్ళే అనే తత్వంలో తర తమ భేదాలకు తావుండదు. అదే స్వామి ప్రేమతత్త్వం.

“అర్జునుడు అంటే ఏమి అర్థం తెలుసా? అర్జునుడంటే ప్యూరిటీ (పవిత్రత). మీరందరూ అర్జునులే. అందుకే స్వామి మిమ్మల్నందరినీ ‘పవిత్రాత్మస్వరూపులారా!’ అని పిలుస్తారు.”

తరువాత ఆ విద్యార్థివైపు తిరిగి, “భగవద్గీత మొదటి అధ్యాయం పేరేమి?” అని అడిగారు. “అర్జున విషాదయోగం” అన్న సమాధానం విని స్వామి, “మరి అటువంటి పవిత్రుడైన అర్జునునికి విషాదం ఎందుకు కలిగింది? దానికికూడా కారణం మమకారమే! వీళ్ళందరూ నావాళ్ళే. వీళ్ళను నేనెలా చంపగలను? అనే ఆలోచనవలన అర్జునుడు విషాదంలో మునిగిపోయాడు. దానికితోడు “అంతా నేనే చేస్తున్నాను” అనే అంతర్దీనమైన అహంకారము కూడా కారణమైంది. కానీ, అతడు కృష్ణుడినే నమ్ముకొని, శరణు కోరడంవలన అతడికి కృష్ణుడు భగవద్గీతను బోధించాడు. అటువంటి భక్తి భావన లేకపోతే యుద్ధానికి కావలసిన సేనలను కాదని, ఒక్క కృష్ణుడు మాత్రమే మాకు చాలు అని ఎలా కోరుకోగలడు? ఇదే శరణాగతి తత్త్వం. అందువలననే ధర్మరాజు, భీష్ముడు మొదలైన పెద్దలను వదలిపెట్టి కృష్ణుడు అర్జునుడినే ఎంచుకున్నాడు.

“భగవద్గీత చివరి అధ్యాయం పేరు ‘మోక్షసన్న్యాస యోగం’. అంటే, కృష్ణుడు అర్జునుణ్ణి మమకారం నుండి మోక్షము, అనగా మోహక్షయమునకు; ‘నేను’ అనే అహంకారమునుండి విముక్తి కలిగించి ‘అంతా నీవే’ అనే భావనతోకూడిన సన్న్యాస యోగమునకు మార్గదర్శనం చేశాడు.

దేహము పాంచభౌతికము

దేహము కూలక తప్పదెప్పుడున్

దేహి నిరామయుండు గణుతింపగ

దేహికి చావు పుట్టుకల్

మోహనిబంధ బంధనల ముద్రలు లేవు,

నిజంబు చూడ ఆ

దేహియె దేవదేవుడు,

మదిన్ గణుతింపగ ఆత్మరూపుడౌ!

అటువంటి ఆత్మజ్ఞానప్రాప్తి కలుగడంచేతనే అతనికి విశ్వరూపదర్శన యోగం కలిగింది.

“ఇదే ప్రతి మానవునికీ భగవద్గీత అందించే దివ్య సందేశం. అట్టి విషాదం నుండి దూరం చేసి, కర్తవ్య బోధ చేసేవాడు ఒక్క భగవంతుడు మాత్రమే. అందువల్లనే,

**“యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః
తత్ర శ్రీ ద్విజయో రూఢిః ద్రువా నీతి ర్మతి ర్మమ”**

ఇక్కడ కృష్ణుని ‘బాలకృష్ణా’, ‘గోపాల కృష్ణా’ అని కాకుండా ‘యోగేశ్వర కృష్ణా’ అని ఎందుకన్నారు? ‘యోగమ’నగా రాగద్వేషాలకు, మమకార బాంధవ్యాలకు అతీతంగా ఉన్న స్థితి. యుద్ధభూమిలో ఇరువైపుల ఉన్నవారందరూ కృష్ణునికి కావలసినవారే. కానీ, ధర్మరక్షణార్థం ఆయన అటువంటి బంధాలకు, బంధనలకు తావివ్వక అర్జునుడి రథసారథియై నడిపించాడు. ఇక్కడ ‘రథసారథి’ అనగా ధర్మపథంపై నడిపించువాడు. కానీ, యుద్ధము మాత్రం అర్జునుడే చేయాలి. అందువలననే ఈ శ్లోకంలో ‘యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః’ అన్నారు. ‘పార్థుడు’ అంటే పృథ్వీపుత్రుడు అని అర్థం. అంటే మీరందరూ పృథ్వీపుత్రులే. అటువంటి మీరు ‘ధనుర్ధరః’ అంటే ‘యాక్షన్ ఓరియెంటెడ్’గా ఉండి ధర్మబద్ధమైన కర్మాచరణలో నిమగ్నమైనప్పుడు మీకు తప్పక భగవదనుగ్రహంతో విజయం లభిస్తుంది. భగవద్గీతలోని మొదటి పదం, ‘ధర్మ’. చివరి పదం ‘మమ’. ఇలా ‘మమ ధర్మాన్ని’ బోధించినదే భగవద్గీత” అంటూ స్వామి ఆనాటి సమావేశాన్ని ముగించారు.

సాక్షాత్తు శ్రీసాయికృష్ణుని నోట వెలువడిన గీతాసారమిది. ఆస్వాదించి, ఆచరణకుపక్రమించి ధన్యులమవుదాం.

“అవతరించుట యనుటలో అర్థమేమి?

జనులపై ప్రీతివాత్సల్యపరతతోడ

వారి స్థాయికి దైవంబు వచ్చు భువికి

జీవప్రజ్ఞతోపాటుగా దైవప్రజ్ఞ” ❖

మన సంప్రదాయాలే మనకు రక్ష

డా॥ బి.వి. పట్టాభిరామ్

**“ఒకటి చెడ్డయిననుచు, ఒకటి మంచియనుచు
సృష్టియందు నిర్ణయింపదగునె?
అదియు నిదియు ఒక్క ఈశ్వరుండె చేసె
భేదమెందు కలదు భక్తులార!”**

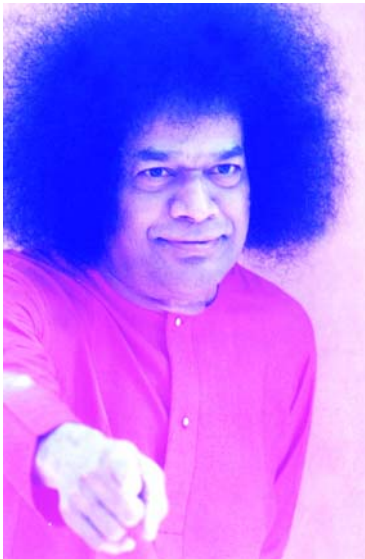
నీవు ప్రకృతి వాతావరణమునకు లోబడి ఉన్నావు కావున కొన్ని పరిమితులు పెట్టుకుని ఉండటంచేత, ఇది మంచి, ఇది చెడ్డ అన్నది కేవలం నీ ఊహ మాత్రమే. ఈ మంచిచెడ్డలకు మూలకారణము నీ భావములు, గుణములు. ఇవి అన్నియు సంకల్ప వికల్పముల స్వభావములే!

ఫోటోగ్రాఫరు ఫోటో తీసేముందు ‘రెడీ’ అంటాడు. అతను ‘రెడీ’ చెప్పకముందు నువ్వు ఎటు తిరిగినా ఫరవాలేదు. ‘రెడీ’ అన్నప్పుడు మనము ‘స్టేడీ’గా ఉంటేనే ఫోటో చక్కగా పడుతుంది. భగవంతుడు ఒక పెద్ద ఫోటోగ్రాఫరు, కానీ ‘రెడీ’ చెప్పడు. ఎప్పుడు తీస్తాడో మీ పిచ్చురు. కనుక, మీరు ఎప్పుడూ ‘రెడీ’గా ఉండాలి. దేనికైనా ‘రెడీ’గా ఉండాలి. అప్పుడే ఆ హృదయంలో మీ చిత్రము చక్కగా చేరిపోతుంది. ‘ఆల్వేస్ బి రెడీ’. అదే సరియైన తత్త్వం” అని స్వామి ఏనాడో హెచ్చరించారు. స్వామి సత్సంగంలో పాల్గొనేవారికి ఇది ముందుగానే తెలుసు. కానీ, ఎంతమంది ఇది ఆచరిస్తున్నారు అనేదే ప్రశ్న.

కరువైనా కరోనా అయినా సిద్ధంగా ఉండాలి

శుచి, శుభ్రతల గురించి స్వామి అనేక సందర్భాల్లో పదేపదే బోధించారు. అలాగే బాహ్యశుభ్రత, అంతః శుభ్రతలగురించి ఎన్నో బోధలు చేశారు. అవి విని

ఆచరించినవారు ఈనాడు ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉన్నారు. ఆచరించనివారు ఈ కరోనా లాంటి అంటువ్యాధులు ప్రబలినప్పుడు ఉలిక్కిపడుతున్నారు. అంతఃశుభ్రతకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు ప్రారంభిస్తున్నారు. ఇంట్లో కూర్చుని నిరంతర నామస్మరణలు చేస్తున్నారు. ఇది వరకు “నాకు టైమ్ లేదు, నేను బిజీగా ఉన్నాను” అంటూ

బీరాలు పలికి, ఇప్పుడు సేవా ధార్మిక కార్యక్రమాలు చేయాలని ఆశిస్తున్నారు. ఆ మధ్య నేనొక పెద్ద మనిషిని కలిసి, మన కోలనీలో పండగకి నారాయణసేవ చేద్దామని అనుకుంటున్నాము. మీరు కూడా పాలుపంచుకుంటారా?” అని అడిగాను. దానికి ఆయన కుంటి సాకులు చెప్పి తప్పించుకున్నాడు. ఆయనకి ఆ అదృష్టం లేదనుకుని ఊరుకున్నాను. ఈ మధ్య ఆయన నాకు ఫోన్ చేసి, “సార్, నారాయణ సేవలాంటి కార్యక్రమాల్లో నన్ను కూడా చేర్చుకోండి. నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను” అన్నాడు. కానీ సాయి

భక్తులుగా ఉన్నవారు అప్పుడూ చేశారు, ఇప్పుడూ చేస్తున్నారు. ఇది స్వామి మనకిచ్చిన వరం.

శుచి, శుభ్రతలకు పెట్టింది పేరు భారత్

పవిత్రమైన కార్యాలతో, పవిత్రమైన భావాలతో నిత్య కల్యాణం పచ్చతోరణంగా విలసిల్లిన భారతదేశంలో కాలక్రమేణ కొత్త మనుషులు, కొత్త ఆచారాలు, వింత చేష్టలు చోటుచేసుకున్నాయి. అది కొంత నష్టం కలిగించింది. ఎవరెంత నష్టం కలిగించినా భారతీయ సంస్కృతి కనుమరుగు కాలేదు. పవిత్ర పురుషుల

సాంగత్యంలో తిరుగాడిన భారతీయులు ఇప్పటికీ ఆ గౌరవం పొందుతున్నారు. పాశ్చాత్య పోకడలను విస్మరించి అసలు సిసలైన భారతీయులుగా మెలగవలసిందిగా స్వామి ఉద్ఘోషిస్తూ, “ఇది యోగభూమి, కర్మభూమి. ఇటువంటి పవిత్ర భూమిని కొందరు భోగభూమిగా మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. మనకు ఆ భోగమే వద్దు. భోగము రోగానికి దారితీస్తుంది. త్యాగమే యోగాన్ని చేకూర్చుతుంది. కాబట్టి, త్యాగభావంతో మీ సర్వస్వాన్ని సమాజానికి అర్పితం చేయండి. నడుం వంచి పని చేయండి. చేతి నిండుకి పనిచేయండి. మనసు నిండుకి మంచి భావాలు పెట్టుకోండి. అలాంటివాడే నిజమైన మానవుడు కాగలడ”ని అన్నారు.

ఈనాడు ప్రపంచమంతా వివిధ రకాల వైరస్లు వ్యాపించటంతో, భారతీయసంస్కృతిలోని ఆచారాలను పాటించమని అన్ని దేశాల నాయకులు బోధిస్తున్నారు. షేక్ హాండు మానేసి దూరంగా నిలబడి నమస్కారం చేయటం, ఇంటికి రాగానే కాళ్ళు చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కోవటం, పరిసరాల పరిశుభ్రతను మడి, తడి అనే ఆచారాలతో ముడిపెట్టి శుచి శుభ్రతలను నేర్పారు మన పెద్దలు ఏనాడో.

దేహానికి, మనసుకీ శుభ్రత అవసరం

భారతీయతత్వంలో ముఖ్యమైన సారాంశం ఏమిటంటే, శుచి శుభ్రత. “దేహముతో మంచి కర్మలు చేసినప్పుడే మంచి భావం మన మనస్సులో ప్రవేశిస్తుంది. మనం శరీర శుభ్రతకోసం స్నానం చేయాలి. అయితే, కేవలం శరీరాన్ని మాత్రమే కాదు, మనస్సునుకూడా శుభ్రం చేయాలి. కానీ శరీరాన్నే శుభ్రం చేసుకోలేనివాడు ఇంక మనస్సును ఏరితిగా శుభ్రం చేసుకోగలడు?” అన్నారు స్వామి.

ఈనాడు అంతర్జాతీయంగా ఏ టీవీ చూసినా, ఏ షేపరు చదివినా శరీర శుభ్రతగురించి పదేపదే ప్రస్తావిస్తున్నారు. సబ్బుతో ఇరవై సెకెన్లు రుద్దాలని సెలవిస్తున్నారు. భోజనం చేసేముందు, కాలకృత్యాలు తీర్చుకున్నాకాకూడా ఒక చుక్కనీటితో శుభ్రం చేసుకోని కొందరు పాశ్చాత్యులు ఇప్పుడు కరోనా వచ్చాకా నీటిని

విరివిగా వాడుతున్నారు. ఈ సందర్భంగా స్వామి చెప్పిన ఒక చిన్నకథ.

“ఒక సోమరిపోతు సన్యాసికి ఆకలైంది. అతడు ఒక ఇంటికి వెళ్ళి ఇల్లాలును, “అమ్మా, ఆకలిగా ఉంది. అన్నం పెట్టండి” అని అడిగాడు. ఆ ఇల్లాలు మహా వేదాంతి. భారతీయ సంస్కృతిని చక్కగా గుర్తించిన స్త్రీ. “నాయనా, అతిథులను, అభ్యాగతులను ఆదరించడం మా గృహస్థుల ధర్మం. అయితే మీరు వేళ కాని వేళలో మా ఇంటికి వచ్చారు. అయినా తక్షణమే వంట ప్రయత్నం చేస్తాను. ఇక్కడ పక్కనే ఒక నది ఉంది. మీరు వెళ్ళి స్నానం చేసి రండి” అన్నది.

వచ్చినవాడు దొంగ సన్యాసి. స్నానం చేయటానికి ఇష్టం లేక, “అమ్మా, మాబోటి సన్యాసులకు ‘గోవిందేతి సదా స్నానం”, గోవింద నామస్మరణమే సదా స్నానం” అని చెప్పాడు. ఆ ఇల్లాలు, వీడెవడో దొంగ సన్యాసిలా ఉన్నాడు. ఇతడు భారతీయతత్వం, సిద్ధాంతం గుర్తించినవాడు కాడని గ్రహించి, అతనికి బుద్ధి చెప్పాలనే ఉద్దేశ్యంతో, “నాయనా, గోవిందేతి సదా భోజనం కనుక వెళ్ళిరా” అని సాగనంపింది. ‘గోవిందేతి సదా స్నానం’ అయినప్పుడు ‘గోవిందేతి సదా భోజనం’ ఎందుకు కాకూడదు? ఇలాంటి సోమరిపోతులు ఈనాడు అధికమైపోతున్నారు. కర్మలనాచరించాలంటే వారిలో తమోగుణము అధికమైపోతున్నది. మనసుని శుద్ధి గావించుకోండి. దీని నిమిత్తమే దైవచింతన అవసరం” అని స్వామి సందేశ మిచ్చారు.

ఎదుటివాడు ఏదో అనుకుంటాడని భావించి భారతీయతత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఇతరులను అనుకరించ కూడదు. అందుకే స్వామి, “అనుకరణ నీచమైనది, బలహీనమైనది, అజ్ఞానముతో కూడినది, అవిద్యా ప్రభావమైనది. అది గొట్టె లక్షణం. తక్షణం విడిచిపెట్టండి” అన్నారు.

అసమానమైన భారతీయసంస్కృతిని మనము అవలంబించినప్పుడు ఏ వైరస్ మనల్ని ఏమీ చేయలేదు. స్వామి అన్నట్లుగా ఒకనాటికి భారతదేశంలో వీసా కొరకు విదేశీయులు క్యూలో నిలబడతారు. ఇది తథ్యం. ❖

అవతార వైభవంలో అద్భుత ప్రదేశాలు:

5. దివ్యస్మృతుల ధామం పాతమందిరం

పి.వి. చలం

పాతమందిరం ఓ మధుర స్మృతి. అలనాటి భక్తులు పాతమందిరంలో స్వామి నెరపిన వైవిధ్యభరిత అద్భుత లీలలను పారవశ్యంతో కథలుకథలుగా వర్ణిస్తుంటే, మంత్రముగ్ధులమై ఆలకిస్తూ పులకించిపోతూ ఉంటాం. ఆ దివ్యసంఘటనలకు సాక్షిభూతులయ్యే అదృష్టానికి నోచుకున్న పాతతరం భక్తులలోని రచయితలు, రచయిత్రులు ఆ లీలామృతాన్ని తమ గ్రంథాలలో నిక్షిప్తం చేసి, ముందు తరాలవారికి తనివితీరా ఆస్వాదించే మహదవకాశాన్ని కల్పిస్తే, దానిని సద్వినియోగ పరచుకుంటూ, ఆ దివ్యలీలావైభవాలను నియమ నిష్ఠలతో నిత్యపారాయణం చేస్తూ మన సాధనను పరిపుష్టం చేసుకుంటున్నాం. లీలామానుషవేషధారి, నటనసూత్రధారి అయిన మన స్వామి నెరపిన అనంత లీలల్లో లోకానికి వెల్లడైనవి కొన్ని మాత్రమే. ప్రస్తుతానికి మనకు లభ్యమవుతున్న లీలలలో కొన్నిటినినైనా ఏర్చి కూర్చి ఆస్వాదించి పునీతులమవుదాం. మరి మన ప్రస్థానాన్ని 1940 నాటి నుండి మొదలుపెడదాం.

1940 అక్టోబరు 20వ తేదీన ఉరవకొండలో ‘సత్యం’, ‘నేను సాయిబాబాను, నా భక్తులు నన్ను పిలుస్తున్నారు’

అంటూ చేసిన అవతారప్రకటన తల్లిగారైన ఈశ్వరమ్మ గారిని పూర్తిగా కుదిపేసింది. కుమారుడు తమ నుంచి దూరంగా ఎక్కడికీ వెళతాడో అన్న ఆవేదనతో, “నీవు ఎక్కడికీ వెళ్ళవద్దు. పుట్టపర్తికి వచ్చి నీ కార్యక్రమాలను చేసుకోవచ్చు. మేము ఎటువంటి అభ్యంతరం చెప్పం” అని వాగ్దానం చేయటంతో స్వామి అంగీకరించి, పుట్టపర్తిని చేరుకోవడం మన ప్రస్తుత కథనానికి నాందీప్రస్తావనగా భావించవచ్చు.

పుట్టపర్తి చేరిన తరువాత స్వామిని దర్శించుకోవడానికి వచ్చే భక్తుల సంఖ్య దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ ఉండటం వల్ల కరణం సుబ్బమ్మగారి ప్రార్థన మన్నించి స్వామి కాస్త విశాలంగా ఉన్న ఆవిడ ఇంట్లోకి మారారు. అయితే, పరిసర గ్రామాలనుంచి, అనంతపురం, బెంగళూరు వంటి ప్రాంతాలనుంచి వచ్చే భక్తుల సంఖ్య అంచనాలకు మించి పెరగటంతో ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లపై దృష్టి సారించాల్సి వచ్చింది.

ఆ స్థలమూ దివ్యప్రణాళికలో అంతర్భాగమే

ఆశ్రమ నిర్మాణం (పాతమందిరం) కోసం 1944లో శంకుస్థాపన చేసిన తరువాత స్వామి ఒక ప్రదేశాన్ని చూపి గూని వెంకన్న అనే శ్రామికుడిని గుణావర్ధనానికై గొయ్యి త్రవ్వమన్నారు. తవ్వతూంటే అక్కడ శివలింగాల క్రింద ఉండే పానవట్టాలు అనేకం బయటపడ్డాయి. అక్కడే శివలింగాలు ఉంటాయని ఎంతగానో వెతికారు కానీ, లభ్యం కాలేదు. ఆవిషయం స్వామితో ప్రస్తావించగా, పొట్ట తడుముకుంటూ, “శివలింగాలు ఇక్కడున్నాయి” అన్నారు. అంటే, ఆ పవిత్ర స్థలాన్ని ఆశ్రమంకోసం ఎంపిక చేసేలా ఏనాడో ప్రణాళిక రచించారన్నమాట.

మొదట్లో స్వామికోసం ఒక గదిని నిర్మించారు. స్వామి ఎవరికీ చెప్పకుండా తరచు కొండలమీదకో, అరణ్య

ప్రాంతానికో, చిత్రావతి తీరానికో వెళుతూ ఉండేవారు. అందుచేత సుబ్బమ్మగారు పదిమంది పిల్లలను ఎప్పుడూ స్వామిని చుట్టుముట్టి ఉండేలా ఏర్పాటుచేశారు.

ఒకనాటి రాత్రి కొందరు అసూయాపరులు స్వామి విశ్రమించిన గదికి తాళం పెట్టి నిప్పు పెట్టారు. మంటలు ఎగసిపడుతున్నాయి. జనం గుమికూడారు. అప్పుడు స్వామి కిటికీ తలుపులు తెరిచి చిరునవ్వులు చిందిస్తూ అందరికీ దర్శనమిచ్చారు. అంతలోనే పెద్ద వర్షం పడి మంటలు చప్పుగా చల్లారిపోయాయి. అందరినీ సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురి చేసిన విషయమేమిటంటే, వర్షము మంటలు చెలరేగిన గదిపై తప్ప చుట్టూ ఇంకెక్కడా పడకపోవటం. మహిమాన్వితమూర్తి అద్భుత చర్యకు పరవశించారు అందరూ.

అయితే, సుబ్బమ్మగారు స్వామి గదికి నిప్పు పెట్టిన వారిని గుర్తించి, వారికి గ్రామబహిష్కరణ శిక్ష విధించారు. అప్పుడు స్వామి, “సుబ్బమ్మా! నావలన వారికి కష్టం కలుగకూడదు. వారిని క్షమించి వదిలేయ్” అన్నారు. దాంతో చలించిపోయిన నేరస్తులలోని సారాయి సుబ్బన్న, రామన్నలు, “నీకు హాని తలపెట్టిన మమ్మల్నే క్షమించి వదిలేయమంటున్నావా? ఎంత గొప్ప మనసు బాబూ నీది! నువ్వు నిజంగా దేవుడివే” అంటూ పాదాక్రాంతులయ్యారు.

ఇక ఆ తరువాత పాతమందిరం విస్తరణ పనులు ప్రారంభించారు. స్వామి ప్రతి రోజూ మందిర నిర్మాణాన్ని పర్యవేక్షించడానికి పుట్టవర్తి గ్రామంలోని ఇరుకు సందుల నుండి నడిచి వెళుతూంటే, గ్రామస్థులు స్వామికి పండ్ల రసం గ్లాసులు అందించి కృతార్థులవుతూ ఉండేవారు. మధ్యలో విశాలమైన హాలు, ఉత్తర దక్షిణాలలో వరండాలు ఏర్పాటు చేశారు. వరండాల చివర్లలో నాలుగు గదులు కట్టించటంతో భక్తులకు వసతి కూడా సమకూరింది.

స్వామికి ప్రత్యేకంగా మందిరం ఏర్పాటవటం ఇదే ప్రథమం కావటంతో భక్తులు ఈ ప్రారంభోత్సవానికి ఘనమైన ఏర్పాట్లు చేశారు. 1945 డిసెంబరు 14వ తేదీ, పవిత్రమైన వైకుంఠ ఏకాదశి పర్వదినంనాడు అత్యంత వైభవంగా ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. శోభాయమానంగా అలంకరించిన పూలపల్లకిలో స్వామిని ఆశీసులను చేశారు. భక్తులు దిక్కులు మారుమ్రోగేలా జయజయ

పూలపల్లకిలో స్వామి

ధ్యానాలు చేస్తూండగా, బాజా భజంత్రీల వాద్యసమ్మేళనం ఆ పవిత్ర వాతావరణానికి మరింత శోభను చేకూరుస్తుండగా, శోభాయాత్ర సుబ్బమ్మగారి ఇంటినుండి బయలుదేరి ఆనందోత్సాహాలతో మందిరానికి చేరింది.

ఈ ప్రారంభోత్సవ శుభ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని యావత్ గ్రామానికి బ్రహ్మాండమైన విందు భోజనం ఏర్పాటుచేశారు. గ్రామంలోని కొందరు యథాశక్తి కొన్ని అహార పదార్థాలు తెచ్చారు. వాటినన్నింటినీ స్వామి ఆశీస్సులకొరకు వారి ఎదుటపెట్టగా, స్వామి అందులో ఒక పళ్ళాన్ని తీసుకెళ్ళి మందిరం వెనుక భాగంలో పాతి పెట్టమని చెప్పతూ, “అది విషం కలిపిన ప్లేటు” అన్నారు.

విందు ప్రారంభం అయింది. గ్రామం మొత్తం తరలి రావటంతో తెచ్చిన పదార్థాలు చాలవని సందేహిస్తూంటే, స్వామి అక్షయం చేయటంతో ఎన్నడూ రుచిచూడని అద్భుత విందును అందరూ హాయిగా ఆస్వాదించారు.

మందిర వెనుక భాగాన ఒకచోట స్వామి చేతితో తట్టగా, ఆశ్చర్యంగా భూమిని చీల్చుకుంటూ జలధార ఉవ్వెత్తన ఎగసిపడింది. “ఇక్కడ బావి త్రవ్వండి” అని ఆదేశించారు. ఆ బావిలో నీళ్ళు ఎండాకాలంలో సైతం

ఏమాత్రం తగ్గకుండా గ్రామస్థుల దాహార్తిని తీరుస్తూ ఉండటం స్వామి ఆశీస్సులు కాక మరేమిటి?!

ఆరోజులలో పుట్టపర్తికి చేరుకోవటం చాలా ప్రయాసతో కూడి ఉండేది. మహారాజాలు, జమీందార్లు స్వామిని తమ ప్రాంతాలకు వచ్చి స్థిరపడమని, అత్యంత ఆధునిక సౌకర్యాలతో కూడిన భవనాలు నిర్మించి ఇస్తామని ప్రాధేయపడసాగారు. ఈ విషయాలన్నీ తెలిసిన మాతృశ్రీ ఈశ్వరమ్మగారు స్వామితో, “మీరు పుట్టపర్తిలోనే ఉంటానని మాటివ్వండి” అని ఆవేదనతో అడిగారు. దానికి స్వామి, “ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నేను పుట్టపర్తి వదలను. ఇక్కడే ఉంటాను. ఎవరైనా ఇక్కడికి రావలసిందే కానీ, నేను ఇంకెక్కడా స్థిరనివాసం ఏర్పర్చుకోను” అంటూ ప్రకటించారు. అంత దృఢ సంకల్పంతో ప్రకటించబట్టే నేడు పుట్టపర్తి ప్రపంచంలోనే ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక కేంద్రంగా విరాజిల్లుతోంది.

పాతమందిరంనాటి మధుర స్మృతులు

1948 ఉగాది ముందు, పాతమందిరంలో ఉండగా మహిళలు పూలదండలు గుచ్చుతున్నారు. అక్కడే ఉన్న స్వామి చటుక్కున లేచి వచ్చి, “అదిగో, గంగ వచ్చేస్తోంది, వచ్చి చూడండి” అని గేటు దగ్గరకెళ్ళి గేటు తలుపులు తీశారు. ఎదురుగుండా గంగా ప్రవాహం, ఉరకలు, పరుగులుగా సుళ్ళు తిరుగుతూ, నురగలు కక్కుతూ, భీకర శబ్దాలు చేస్తూ వస్తోంది. కనుచూపు మేరలో చెట్లు, ఇండ్లు ఏమీ కనబడటం లేదు. అందరూ భయభ్రాంతులై, “స్వామీ, స్వామీ,” అని అరుస్తూ స్వామి వెనుక నిలబడ్డారు. స్వామి రెండు చేతులూ జాపి ఆ ప్రవాహాన్ని అక్కడే ఆపి వారిని లోపల్నించి పూజాద్రవ్యాలు తెమ్మన్నారు. పసుపు, కుంకుమ, పూలు, కొబ్బరికాయలు తెచ్చి ఆ మహిళలు పూజచేసి నమస్కరించారు. ప్రవాహం స్వామి పాదాలను తాకుతూ అగిపోయింది. స్వామి, “చాలా సంతోషం. ఇంక వెళ్ళిరా” అనగానే ప్రవాహము వెనక్కి వెడుతూ వెడుతూ మాయమైపోయింది. తర్వాత చూస్తే ఎక్కడా ఒక్క బొట్టు నీరుకూడా కనబడలేదు. అప్పుడు స్వామి, “నా పాదాలవైపు చూడండి” అన్నట్లు సంజ్ఞ చేశారు. ఆశ్చర్యాతి ఆశ్చర్యం! గంగాదేవి వినప్రుతతో

పాతమందిరం గ్రీల్ గేటు దగ్గర పర్తిశుని దివ్యదర్శనం

సమర్పించుకున్న బొడ్డుమల్లెల మాల స్వామి పాదాలను చుట్టుకొని ఉంది. అద్భుతమైన పరిమళం వెదజల్లుతున్న ఆ మాలను చేతిలోకి తీసుకొని అందరికీ పంచారు స్వామి. విశ్వాధినేతను గంగమ్మ సత్కరించుకున్న వైనమది.

ఉదయం అల్పాహారం, మధ్యాహ్న భోజనం మొదలైన సమయాల్లో భక్తులు తాము తయారుచేసిన వంటకాలను తెచ్చి స్వామిముందు పెట్టేవారు. అప్పుడు స్వామి అన్నీ కొద్దికొద్దిగా తీసి తమ తట్టలో పెట్టుకొని, మిగిలినదంతా ప్రసాదమని అందరికీ పంచిపెట్టేవారు. అయితే, కొందరు చేసితెచ్చిన పదార్థాలను స్వామి వడ్డించుకొనేవారు కాదు. దగ్గర ఉండి వడ్డిస్తూఉండే భక్తులతో, ‘వారు చాలా కోపంగా వంట చేశారు. అది తింటే నాకూ కోపం వస్తుంది’ అనేవారు. వంట చేసేవారి భావాలు పవిత్రంగా ఉండాలనీ లేకుంటే అది తిన్నవారికి కూడా వారి అపవిత్ర భావాలే వస్తాయనీ స్వామి చెప్తూ ఉండేవారు.

పాతమందిరంలో ఒకరోజున స్వామి కుర్చీలో కూర్చోని ఉన్నారు. కొంతమంది భక్తులు చుట్టూ నిలబడి ఉన్నారు. అప్పుడు స్వామి, “ఫలానా ఆమె నాకు విషపు

వడలు పెట్టింది. నేనవి తిని మందిరానికి వచ్చాక వాంతి చేసుకున్నాను', అని చెప్పారు. 'స్వామీ! అటువంటివారిని మీరెందుకు మందిరానికి రానిస్తున్నారు? ఇప్పుడు వారింట్లో జరుగుతున్న ఉత్సవంలో వంట చేసేందుకు మందిరంయొక్క పెద్దపెద్ద పాత్రలనుకూడా పంపించారు కదా!' అని ఓ భక్తురాలు అడుగగా స్వామి, 'అమ్మాయి! విషం పెట్టినవారికి కూడా అమృతం తినిపించే మందిరం ఇది! ఎవరినీ నేను రావద్దనలేను. నాకు మంచివారూ, చెడ్డవారూ అంతా ఒక్కటే!' అన్నారు స్వామి.

దసరా వేడుకలు

చించోళి రాణి, సాందూర్ రాజకుమారులు, మైసూరు రాజా, కాఫీరాణి సాకమ్మగార్ల కృషి ఫలితంగా పాత మందిరంలో దసరా వేడుకలు అత్యంత వైభవంగా ఆరంభమై కొనసాగాయి. జగన్మాతను సవరాత్రులలో నవరూపాలలో అలంకరించి ఆరాధించుకుంటున్నట్లు జగజ్జనని సాయిమాతనుకూడా ఆరాధించి తరించాలన్న భక్తుల భావనకు కార్యరూపమే ఈ దసరా వేడుకలు. మొదట్లో స్వామి సుముఖంగా లేకపోయినా ఇంతమంది భక్తులు ముక్తకంఠంతో చేసుకున్న విన్నపాలను కాదనలేక అంగీకరించారు. భక్తులు స్వామిని ఊరేగించే పల్లకిని రంగురంగుల పూలతో శోభాయమానంగా అలంకరించి, ఉత్సవవైభవాన్ని ద్విగుణీకృతం చేసేవారు. రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు ప్రారంభమైన ఊరేగింపు ఒక్కోసారి తెల్లవారు ఝామువరకు కొనసాగటం కద్దు. అటు తరువాత ఝూలా ఉత్సవం ఉండేది.

ఇక విజయదశమినాడు అత్యంత ఆకర్షణీయంగా అలంకరించిన బండిలో మధ్యాహ్నం మూడు గంటలకు గ్రామంలోని జువ్వెట్టువద్దకు చేత బాణాలు, భుజాన అంబులపొదితో బయలుదేరేవారు స్వామి. ఆ సమయంలో గోచరమయ్యే రాజరీవి వర్ణనాతీతం. ఆ దివ్యమంగళ స్వరూపుని తనివితీరా వీక్షించి తరించాలని జనులు బారులు తీరేవారు. స్వామి అద్భుతమైన విలువిద్యా ప్రావీణ్యాన్ని కనబర్చుతూ జువ్వెట్టుపై రివ్వున మూడు బాణాలు ప్రయోగించగానే ఆ ప్రాంగణమంతా జయజయధ్వానాలతో మారుమ్రోగేది.

జాక్ అండ్ జిల్ ఉదంతం

ఉరవకొండ స్కూలులో రమేష్, సురేశ్ లు బెంచిమీద స్వామికి చెరోవైపు కూర్చునేవారు. ప్రతిదానికి స్వామిమీదే ఆధారపడేవారు. ఒక్క క్షణంకూడా స్వామిని వదలి ఉండటానికి ఇష్టపడేవారు కాదు. అయితే, స్వామి అవతార ప్రకటన చేసిన తరువాత ఉరవకొండను వదలి పుట్టపర్తికి చేరుకోగా వారినుండి ఎడబాటును సహించలేక రమేష్ బావిలో పడి మరణించాడు. సురేశ్ కూడా మతి భ్రమించి కొద్దిరోజుల్లో తుదిశ్వాస వదిలాడు.

స్వామి పాతమందిరంలో ఉంటున్న రోజులలో బ్రిటీషు వారైన క్రూప్ దంపతులు లిల్లీ, బిల్లీ అనే కుక్కలను తెచ్చి స్వామికి సమర్పించారు. వాటికి కాలక్రమంలో రెండు పిల్లలు పుట్టాయి. నిరంతరం స్వామి సామీప్యాన్ని ఆశించిన రమేష్, సురేశ్ లే తిరిగి స్వామికి దగ్గరగా ఉండేందుకై ఆ కుక్కపిల్లలుగా పుట్టారని చెబుతూ స్వామి వాటికి 'జాక్ అండ్ జిల్' అని పేరు పెట్టారు. అవి సర్వకాల సర్వావస్థలలోనూ స్వామిని అంటిపెట్టుకొని ఉండేవి.

ఆరోజులలో పుట్టపర్తి చేరుకోవటానికి రోడ్డు సౌకర్యం లేదు. ఒకసారి మైసూరు మహారాణి తాను ప్రయాణిస్తున్న కారుని కర్నాటనాగేపల్లి వద్ద ఆపించి, డ్రైవర్ ను తోడు తీసుకుని కాలినడకన పుట్టపర్తి చేరుకున్నారు. స్వామివారి ఆశీస్సులందుకున్న తరువాత ఆమె పుట్టపర్తిలో ఒక రాత్రి నిద్ర చేయాలని సంకల్పించుకున్నారు. కారు రక్షణకోసం డ్రైవరును కర్నాటనాగేపల్లికి వెళ్ళమన్నారు. అప్పటికి చీకటి పడింది. దారి తెలియదని కంగారుపడుతున్న డ్రైవరును చూసి స్వామి, "జాక్ ని పంపిస్తాను. అది నీకు దారి చూపిస్తుంది" అన్నారు. జాక్ డ్రైవరుకు దారి చూపిస్తూ ముందుకు సాగింది. ఆ రాత్రికి జాక్ కారు క్రింద దూరి టైరును ఆనుకొని పడుకుంది.

మరుసటిరోజు ఉదయం మహారాణి వచ్చేసరికి సిద్ధంగా ఉండాలన్న ఉద్దేశ్యంతో డ్రైవరు కారు స్టార్టు చేసి ముందుకు నడిపాడు. అది జాక్ నడుము మీదనుంచి వెళ్ళింది. విరిగిన నడుమును, రక్తం కారుతున్న దేహాన్ని చిత్రాపతి ఇసుకలో ఈడ్చుకుంటూ వచ్చి పాతమందిరంలో

నాడు: 1970వ దశకంలో అమెరికన్ భక్తుడు రిచర్డ్ బాక్ తీసిన పాతమందిరం ఛాయాచిత్రాలు

స్వామి సమక్షానికి చేరి పాదాలపై వ్రాలింది. స్వామి వెంటనే పాలు తెప్పించి స్వయాన దాని నోట్లో పోశారు. అది స్వామిని తదేకంగా చూస్తూ తన ముందు కాళ్ళను రెండింటినీ స్వామి చేతులలో పెట్టి, తులసీ తీర్థంలా స్వామి పోసిన పాలను చప్పరిస్తూ ప్రాణం విడిచింది. దయాసముద్రులైన స్వామి దానిని పాతమందిరం ప్రాంగణంలోనే సమాధి చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించారు. దిగులుపడ్డ జిల్ కూడా కొద్ది రోజులలోనే మరణించటంతో దానిని జాక్ సమాధి ప్రక్కనే సమాధి చేయించి, అక్కడొక బృందావనం నిర్మించారు. వాటిపై తులసి మొక్కలు నాటించి ఆ జీవులకు ధన్యతను ప్రసాదించారు.

తమసోమా జ్యోతిర్గమయ

ఇప్పుడు మనం ప్రస్తావించుకోబోయేది డా॥ జయలక్ష్మి గోపీనాథ్ గారి ప్రత్యక్షానుభవం. మూడున్నర దశాబ్దాలకు పైగా ఆవిడ అనంతపురం కాలేజిలో ఇంగ్లీషు హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటుగానూ, వార్డెన్ గానూ, ప్రిన్సిపాల్ గానూ సేవ లందించి స్వామి అనుగ్రహానికి పాత్రులైనారు.

జయలక్ష్మిగారు తల్లిదండ్రులతో కలిసి ప్రప్రథమంగా పుట్టపర్తిలోని పాతమందిరానికి వచ్చారు. రాత్రి కావటంతో జయలక్ష్మిగారు, తల్లి, బెంగళూరునుంచి వచ్చిన ఒక యువతి, ఒక వృద్ధురాలు ఆశ్రమ నియమానుసారం

మందిరం ముందు హాలులో పడుకున్నారు. పెద్దవారిద్దరూ నిద్రలోకి జారుకున్నారు. జయలక్ష్మిగారు, బెంగళూరు యువతి స్వామి ముచ్చట్లలో పడ్డారు. అర్ధరాత్రి అయింది. అలా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ హాలుకున్న గ్రిల్ గేటు దగ్గరకు వచ్చారు. ఆరోజుల్లో పుట్టపర్తికి కరెంటు సౌకర్యం లేదు. పైగా కృష్ణపక్షం. బయట అంతా చిమ్మచీకటిగా ఉంది. ఇంతలో హఠాత్తుగా బయట వెలుగు కనబడటంతో వాళ్ళిద్దరూ గేటు దాటి బయటకు వెళ్ళారు. అప్పుడు మందిరం చుట్టూ మాత్రమే కాకుండా మొత్తం గ్రామం అంతటా ఆ వెలుగు ఆవరించి ఉండటం కనిపించింది. అంతేకాదు, క్రమక్రమంగా ఆ కాంతి పుట్టపర్తి గ్రామం దాటి చుట్టూ ఉన్న కొండలమేరకు ప్రసరించడంతో ఆ కొండలన్నీ దేదీప్యమైన కాంతితో మిరుమిట్లు గొల్పుతున్నాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, పుట్టపర్తి గ్రామం, పరిసరాలు కాంతిసంద్రంలో మునకలు వేస్తున్న అనుభూతి కలిగింది. అతిలోకసుందరమైన ఆ దృశ్యాన్ని తలుచుకుంటూ వీరురువురూ నిద్రలోకి జారుకున్నారు.

మర్నాడు ఉదయం స్వామి జయలక్ష్మిగారిని పిలిచి, “ఏమి సమాచారం?” అని అడిగారు. అప్పుడు జయమ్మ గారు రాత్రి చవిచూసిన దివ్యానుభూతిని వివరించగా స్వామి చిరునవ్వులు చిందిస్తూ, “ప్రజలు గుర్తించినా గుర్తించకపోయినా ఆ కొండలచుట్టూ ఆ దేదీప్యమైన

కాంతి ఎప్పుడూ ఉన్నది. అది దిగ్బంధనము. అంటే, సమస్తమైన దుష్టశక్తులను, దుష్టప్రభావములను నివారించి ఈ పుణ్యస్థలంలో ప్రవేశించకుండా చేసే పవిత్రమైన కాంతి” అని ఉద్ఘాటించారు.

అహో, ఎంత అద్భుతమైన ప్రకటన! పుట్టపర్తి పరిసరాలన్నీ దివ్యకాంతులతో విరాజిల్లుతున్నాయని స్వామి ప్రస్తావించారంటే, ఒక విషయం గుర్తుకొస్తోంది. రష్యన్ శాస్త్రవేత్త డా॥ ఫ్రాంక్ బేరోనాస్కి తన కిర్లియన్ కెమెరాతో స్వామిని ఫోటో తీయగా, స్వామి చుట్టూ తేజోవలయం ఆవరించి ఉండి, దూరప్రాంతాలకు విస్తరిస్తూ ఉండటం తనను ఆశ్చర్యపరచిందంటాడు. అయినా ఇందులో ఆశ్చర్యపడాల్సింది ఏముంది?! మనము భగవంతుడిని ఎప్పుడూ జ్యోతిస్వరూపునిగా కొనియాడుతూ ఉంటాం కదా! పరంజ్యోతి స్వరూపులైన స్వామే జయలక్ష్మిగారికి అద్భుత దర్శనం ప్రసాదించి, తాను దివ్యజ్యోతిస్వరూపునిగా పుట్టపర్తిని ఆవరించి ఉండి దుష్టశక్తులనుండి కాపాడుతున్నానని చెప్పకయే చెప్పిన అద్భుత ప్రకటన ఇది. అందువల్లనే మనము భజనలలో, “అఖండమే జ్యోతిర్మయమే... సుందరమే సాయిరూపమే” అంటూ ఎలుగెత్తి పాడుకుంటున్నాము. ఆ దివ్యజ్యోతిని మనలో ప్రవేశింపజేసి మనలోని తమస్సును పారద్రోలమని సాయిమాతను...

“అంతర్జ్యోతి జలావో సాయీ

బ్రహ్మసనాతని దయాకరో!

దయాకరో హే పూర్ణజ్యోతిర్మయి”

అని వేడుకుంటూ ఉంటాము.

ఇప్పటివరకు మనం ప్రస్తావించుకున్న లీలలను కాస్త నిశితంగా పరిశీలిస్తే, దైవంపట్ల మనలో దృఢ విశ్వాసాన్ని నెలకొల్పి వెలుగు నింపటానికే ఆ అద్భుత లీలలని అర్థమౌతుంది. మనం ప్రస్తావించుకోని మరెన్నో దివ్య లీలలను స్వామి పాతమందిరంలో నెరిపారు. సందర్భానుసారంగా వాటిని వచ్చే శీర్షికలలో ముచ్చటించుకుందాం.

ప్రపంచవ్యాప్త భక్తజనావళి పుట్టపర్తికి భారులు తీరగా పాతమందిరంకూడా చాలకపోవడంతో 1950 నవంబరు 23వ తేదీన ‘ప్రశాంతినిలయం’ ఆవిర్భవించింది. అయితే, స్వామి అవతార ప్రకటన చేసిన తరువాత స్వామి దివ్యత్వం ప్రపంచానికి ప్రస్ఫుటం అవటానికి ప్రధాన వేదికై, అణువణువూ స్వామి పదస్పర్శతో, అద్భుత లీలలతో పునీతమైన పాతమందిరం గురించి భావితరాలకు గుర్తుండేలా ఓ మధుర స్మృతిని నెలకొల్పాలన్న భావం కలిగింది. అది పవిత్ర మంత్రోచ్ఛారణలతో, సుగంధ పరిమళ పుష్ప తోరణాలతో, మంగళవాద్యసమ్మేళనాలతో, దీపతోరణాలతో వెలుగు జిలుగులతో విరాజిల్లుతూ ఉండాలని సంకల్పించి సర్వ శుభలక్షణ సమన్వితమైన కళ్యాణమంటపాన్ని నిర్మించారు.

నేడు: శ్రీ పెద్ద వెంకటరాజు కళ్యాణ మంటపం

ఇక, కళ్యాణ మంటపం పేరు ప్రస్తావనకు రాగానే దివ్యజనకులు, సేవాతత్పరులు అయిన శ్రీ పెద్ద వెంకట రాజుగారి పేరుపెట్టడంద్వారా వారికి అఖిల భక్తజనావళి అర్పించుకునే ఘననివాళి కాగలదన్న భావంతో ‘శ్రీ పెద్ద వెంకటరాజు కళ్యాణ మంటపం’ అని నామకరణం చేయటం జరిగింది. అవతార వైభవంలో అద్భుత స్మృతులను పంచే ఈ కళ్యాణ మంటపం ఆ కారుణ్యధాముని వరప్రసాదం అన్న భావం మనస్సులను పులకింపజేస్తూండగా భక్తజనావళి కృతజ్ఞతాంజలులు సమర్పించుకుంటున్నది. ❖

‘విశ్వమెల్లడ వ్యాప్తియై వెలయువాడు...’

❖ డా॥ సురేంద్ర ఉపాధ్యాయ ❖

ఈనాడు శ్రీ సత్యసాయి సంస్థలు చేస్తున్న సేవా కార్యక్రమాలు సాటిలేనివి. అయితే, ఎక్కడా వార్తా పత్రికలలో వీటినిగురించిన ప్రచారం ఉండదు, కారణం, స్వామికి అటువంటి ప్రచారాలు ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు. చేసే సేవలకు లెక్కా-జమలు వ్రాయడం మొదలుపెడితే అది అహంకారానికి శ్రీకారం చుట్టినట్లొస్తుందని స్వామి స్పష్టంగా చెప్పారు.

నేను ఇప్పుడు నా అనుభవాలు కొన్నింటిని మీకు తెలియజేస్తాను. ఈ ప్రయాణం ప్రశాంతినిలయంతో ప్రారంభిద్దాం. ఎందుకంటే అందరి జీవితాలకు అర్థవంతమైన ప్రారంభం అక్కడే జరుగుతుంది కాబట్టి.

1985లో స్వామివారి 60వ జన్మదినోత్సవం సందర్భంగా పుట్టపర్తికి 150 దేశాలనుండి భక్తులు తరలి వచ్చారు. ఈ సందర్భంలో సేవల నిమిత్తమై 60 గ్రామాలను ఎన్నుకొనడం జరిగింది. కేవలం వైద్యసేవలే కాక, పర్యావరణానికి, పశుగణాలకు కూడా సేవలందించే విధంగా ప్రణాళికలను స్వయంగా స్వామే రూపొందించి, తగిన సూచనలు, ఆజ్ఞలు జారీ చేశారు. అప్పటికి నాకు అంతగా అనుభవం లేదు. 59 గ్రామాలలో సేవలందించే వారి పేర్లు చదవబడ్డాయి. అయితే ఆ పేర్లలో నా పేరు లేదు. కరుణించమని ప్రార్థిస్తూ నేను స్వామివైపే తదేకంగా చూస్తున్నాను. “ప్రతీ పని జరగడానికి ఒక సమయం నిర్ధారించబడి ఉంటుంది. అది వచ్చేవరకు వేచి ఉండాలి” అంటారు కదా స్వామి! 60వ గ్రామమైన బుక్కపట్టణానికి చెందిన సేవాదళంలో ఆఖరుగా నా పేరు చదివారు. ఇక్కడే బాల్యంలో స్వామివారి విద్యాభ్యాసం జరిగింది.

బుక్కపట్నంలో తప్ప వేరెక్కడా శస్త్రచికిత్సలు చేయడానికి వీలులేదని స్వామి ఖచ్చితంగా చెప్పారు. మెడికల్ క్యాంపు ప్రారంభం కావడానికి ముందు రోజున స్వామి మాతో, “ఇక్కడ ప్రశాంతినిలయంలో త్వరలో ఒక పెద్ద ఆసుపత్రి వస్తుంది. అందులో ఆధునిక పద్ధతుల

నుపయోగించి శస్త్రచికిత్సలు జరుగుతాయి” అన్నారు. ఈరోజున పుట్టపర్తిలోను, బెంగళూరులోను ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని పొందాయి. వీటిని ఆసుపత్రులు అనడంకంటే ‘బెంపుల్స్ ఆఫ్ హీలింగ్’, ఉపశమనాన్ని అందించే ఆలయాలు అనడం సరియైనది. వైద్యసేవల విధానాన్ని స్వామి అంతగా మార్చేశారు.

బుక్కపట్నం మెడికల్ క్యాంపులో రోజురోజుకు వచ్చే రోగుల సంఖ్యతోపాటు చేయవలసిన శస్త్రచికిత్సల సంఖ్య కూడా పెరగసాగింది. ఆపరేషన్ల తరువాత ఉపకరణాలన్నీ స్టెరిలైజ్ చేయవలసి వచ్చేది. దీనికోసం అక్కడ ఒక గది కేటాయించాము. ఈ పనికి సుమారు అర్ధగంట సమయం పట్టేది.

ఒకనాడు ఒక సేవాదళ సభ్యుడు నాతో, “సర్! ఉదయం నుండి మీరు చాలా శ్రమపడుతున్నారు. భోజనం చేసి ఒక అర్ధగంట విశ్రాంతి తీసుకోండి. ఈలోగా స్టెరిలైజేషన్ పని పూర్తి అయిపోతుంది” అన్నాడు. నాకు మధ్యాహ్నం నిద్రపోయే అలవాటు లేదని చెప్పినా ఆ సేవాదళ సభ్యుడు ఒప్పుకోకుండా నన్ను భోజనం చేసి విశ్రాంతి తీసుకొమ్మని చాలా బ్రతిమాలాడు. అక్కడే ఒక చాప, దానిపై ఒక దిండు ఉన్నాయి. చేసేది లేక నేను ఆ చాపపైన పడుకున్నాను. సుమారు 25 నిమిషాలపాటు గాఢంగా నిద్ర పట్టేసింది. ఇంతలో ఆ సేవాదళ సభ్యుడు వచ్చి నన్ను లేపాడు. నేను లేచిన వెంటనే చాప చుట్టేసి, తలగడ తీసేసరికి దానిక్రింద నల్లటి ఒక పెద్ద తేలు కనిపించింది. స్వామివారి అనంతమైన కరుణ కాకపోతే ఆ విషప్పురుగు మీద అర్ధగంటసేపు తలపెట్టుకుని నేను నిశ్చింతగా ఎలా నిద్రపోగలుగుతాను! ప్రమాదాలనేవి ఎప్పుడూ మనవెంటనే ఉంటాయి. కాకపోతే స్వామికి సర్వస్వ శరణాగతి చేసినవారికి నిరంతరం రక్షణ ఉంటుంది.

స్వామి సేవల విషయంలో మాకు దిశానిర్దేశం చేస్తూ, “మీరు సేవలు ఎట్లా చేయాలంటే సేవలు పొందేవారికి, మీరు కూడా వారిలో ఒకరుగా అనిపించాలి” అన్నారు. ఒకసారి రష్యాలోని చెచెనియా ప్రాంతంలో మేము కొంతమంది డాక్టర్లము సేవచేయడానికి వెళదామనుకున్నాము. దీనికి స్వామి అనుమతి లభించింది. ఇక నాలుగు రోజులలో మేము బయలుదేరుతామనగా ఒక వార్త వచ్చింది. మాస్కోనుండి చెచెనియా వెళ్ళే రైలులో ఉగ్రవాదులు పెట్టిన బాంబు పేలి చాలామంది మరణించారు. ఆ మరునాడే అక్కడి ఒక ఆడిటోరియంలో బాంబు ప్రేలుడు జరిగి ఎందరో ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

స్వామి ఎప్పుడూ అంటారు, “మీరు సేవకు ఎవరినైనా తీసుకుని వెళ్ళే సమయంలో అక్కడి పరిస్థితులను గురించి వారికి స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఇదే ధర్మాచరణ అంటే”.

మేము వెంటనే మాతోపాటు సేవకు రాదలచిన వారందరికీ ఉగ్రవాదుల దాడులనుగురించి చెప్పి ఎవరైనా కావాలంటే తమ పేరును వెనుకకు తీసుకోవచ్చునని చెప్పాము. స్వామిపట్ల మా బృందంలోనివారికి గల విశ్వాసం ఎంత ప్రగాఢమైనదంటే, ఒక్కరు కూడా పేరు వెనక్కు తీసుకోలేదు, పైగా మరికొందరు అదనంగా వచ్చి చేరారు. స్వామిపట్ల రష్యన్లకున్న భక్తి, ప్రపత్తులు ఎంత గొప్పవంటే, ఎలాంటి సదుపాయాలు లేకున్నా వాళ్ళు వచ్చి మాతో ఎంతో చక్కగా సహకరించేవారు. పది రోజులపాటు చెచెనియాలో మెడికల్ క్యాంపు విజయవంతంగా జరిగింది. ఆ పదిరోజుల్లో ఉగ్రవాదుల దాడి ఒక్కటికూడా జరగలేదు. పదవరోజున అక్కడి మేయర్ మరియు కమీషనర్లు వచ్చి మా సేవలను మరొక పదిరోజులు పొడిగించమని కోరారు. ఎందుకని ప్రశ్నిస్తే, “గడచిన సంవత్సర కాలంలో ఉగ్రవాదుల దాడి జరగకుండా, ఒక్క తుపాకీ తూటా పేలకుండా, ఒక్క బాంబు పేలకుండా పదిరోజులు గడవటం ఇదే మొదటిసారి” అన్నారు.

ఉత్తర రష్యా ప్రాంతంలోని ఒక సుదూరమైన చోట మేము వైద్యశిబిరం నిర్వహించాలనుకున్నాము. వైద్య

శిబిరాలు నిర్వహించేటప్పుడు స్వామి ప్రతీ చిన్న విషయానికి సంబంధించి సూచనలు ఇస్తారు. సూచనలు పాటించడంలో ఏ చిన్నపాటి నిర్లక్ష్యం చూపినా వెంటనే మనకు పరీక్ష ప్రారంభమైపోతుంది. మాతో ఉన్నవారిలో కొంతమంది ఒక బృందంగా ఏర్పడి అక్కడ మెడికల్ క్యాంపు నిర్వహించడానికి బయల్దేరారు. అప్పుడు మేము వారితో శిబిరం నిర్ణీత సమయానికి ముగించాలని, రాత్రివేళ ప్రయాణించకూడదని గట్టిగా చెప్పాము. తెల్లవారుఝామునే లేచి ఉపాహారం ముగించిన తర్వాత బయల్దేరి నిడియాపోల్ అనే ప్రాంతానికి రావాలని సూచించాము. ఈ బృందంలో ఉన్నవారంతా రష్యన్లే. వారికి మాతో కలిసి మెడికల్ క్యాంపుల్లో పాల్గొనాలంటే చాలా ప్రీతి. దీనికి కారణం వారికి స్వామియందున్న భక్తి ప్రపత్తులే. వారిలో చాలామంది స్వామిని చూడడంకానీ, ప్రశాంతినిలయానికి రావడంకానీ జరగలేదు. అయినా వైద్యశిబిరాలలో పాల్గొనాలనే వారి ఉత్సాహం అద్భుతమైనది. వాతావరణం ఎంత ప్రతికూలంగా ఉన్నా లెక్క చేసేవారు కాదు. మమ్మల్ని చూసి వాళ్ళు స్వామిని చూసినట్లుగానే భావించేవారు. ఒక 85 సంవత్సరాల వృద్ధురాలు నాతో, “మీరు ఈ కళ్ళతో స్వామిని చూశారు, ఈ చేతులతో స్వామి పాదాలను స్పృశించారు, అందువల్ల మేము మీ చేతుల్ని ముట్టుకుంటే స్వామి పాదాలను స్పృశించినట్లే” అన్నది. ఆమె మాటలు విని మాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది.

అయితే, ఈ బృందంవారు వైద్యశిబిరం ముగించుకునే సరికి బాగా ఆలస్యమైంది. రాత్రి పదిగంటలవేళ బయలుదేరారు. ఉదయాన్నే మాతో కలిసి పూజ, సంకీర్తనలలో పాల్గొనాలని అనుకున్నారు. వారు ఎప్పుడు కార్లలో ప్రయాణించినా గాయత్రీ మంత్రం, సాయిగాయత్రీ పఠిస్తూ ఉంటారు. అయితే, స్వామి సూచనలను ఉల్లంఘించడంవల్ల వారికి పరీక్షాసమయం ఆసన్నమైంది. రాత్రివేళ వాళ్ళు ప్రయాణిస్తున్న బస్సు ఒక ఘాటీని దాటుతోంది. ఆ సమయంలో బస్సు డ్రైవరుకు క్షణకాలం కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. ఇంకేముంది?! మరుక్షణంలో బస్సు దారితప్పి ఘాటీలోకి జారిపోసాగింది. ఆ వెంటనే వెనుక సీట్లో కూర్చున్న నటాషా అనే ఆమె పెద్దగా

గాయత్రి, సాయిగాయత్రి మంత్రాలను పఠించడం ప్రారంభించింది. అందరూ ఆమెను అనుసరించారు. జారిపోతున్న బస్సు ఎవరో ఆపినట్లుగా ఆగిపోయింది. వారంతా తెల్లవారేసరికి నిడియాపోల్‌కి క్షేమంగా చేరుకున్నారు. జరగబోయిన ప్రమాదం గురించి వారు నాకు చెప్పకూడదనుకున్నారుకానీ ఒక పిల్లవాడు పరుగు పరుగున వచ్చి విషయమంతా చెప్పాడు. ఆ తరువాత నేను ఆ ప్రదేశానికి వెళ్ళి చూస్తే కేవలం ఒక చిన్న రాయి బస్సు వెనుక టైరుకు అడ్డంగా ఉండి బస్సును ఆపినట్లు స్పష్టమైంది. ఆ రాయి కూడా చాలా వదులుగా ఉంది. ఖచ్చితంగా స్వామివారి దివ్యహస్తమే ఆ బస్సును లోయలో పడిపోకుండా ఆపిందని అందరూ గ్రహించి, స్వామికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకున్నారు.

వైద్యశిబిరాలలో జరిగిన విషయాలను నేను ఒక్కొక్కసారి స్వామికి స్వయంగా వివరించే సమయంలో స్వామి ఒక్కొక్కసారి “అది ఇలా జరిగిందికదూ!” అంటూ తమ సర్వజ్ఞత్వాన్ని వెల్లడించేవారు. కానీ, ఆ క్షణంలో నా బుద్ధిని మాయ ఆవరించడంచేత, “స్వామీ! ఇది మీకు ఎలా తెలుసు?” అని అడిగితే, స్వామి చిన్నగా నా చెంపపై తట్టి, “నాకెలా తెలుసని అడుగుతావేమిటి? “సర్వతః పాణి పాదం...” నేను సర్వతా ఉన్నాను” అనేవారు. ఎప్పుడైతే మనము సమర్పణ భావంతో, “చేసేది నేను కాదు, నేను స్వామి దివ్యహస్తాలలో ఒక పనిముట్టును మాత్రమే” అన్న భావనతో సేవలు సల్పుతామో, అప్పుడు స్వామి మనకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలను తమ చేతులలోకి తీసుకుని, మనకు మేలు జరిగేలా సర్వ కార్యాలను తామే చేస్తారు, చివరికి మొత్తం ఘనత మనకే ఆపాదిస్తారు.

1986లో మేము ఆఫ్రికాకు వెళ్ళే ముందే స్వామి మా అందరినీ సమావేశపరచి మాకు ‘ఎడ్యుకేర్’, ‘సోషియో కేర్’, ‘మెడికేర్’ అంటే ఏమిటో వివరించి చెప్పారు. స్వామి ఇలా అన్నారు: “చేతులు పరిశుభ్రంగా కడుక్కోవడం, గోళ్ళు కత్తిరించుకోవడం, కాచి చల్లార్చిన నీరు త్రాగడం

వల్ల కలిగే లాభాలు ముందుగా చెప్పండి. ఇదే ‘ఎడ్యుకేర్’. పారిశుధ్యాన్ని పాటించడం, పుష్టికరమైన ఆహారం తినడం, మురికినీటిని ఉపయోగించకుండా ఉండడం గురించి చెప్పండి. ఇదే ‘సోషియోకేర్’. ఇవన్నీ చేసిన తరువాత మీకు ఎక్కువ శ్రమ ఉండదు. వచ్చిన కొద్దిమందికి మీరు వైద్యసేవలు అందించండి. ఇదే ‘మెడికేర్’ అంటే”.

ఇప్పుడ నేను వివరించబోయే సంఘటన చాలా ఆసక్తికరమైనది. ఇలాంటి సేవల సందర్భంలో స్వామి మనకు ఎలా సహాయం చేస్తారో, దానిద్వారా ఎటువంటి పాఠాలు నేర్పుతారో మనకు బాగా తెలుస్తుంది. ఘానా రాజధాని ఆక్రా నుండి చాలా దూరంలో ఉన్న ఒక గ్రామానికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. మేము ఉదయాన్నే బయలుదేరిపోయేవాళ్ళం. మాతో వచ్చే డ్రైవర్ మాకు దుబాసీగా పనిచేసేవాడు. మా బృందంలో అన్ని విభాగాల వైద్యులు ఉన్నారు. రోజూ సూర్యాస్తమయానికి ముందుగానే ‘క్యాంపు’ ముగించాలని స్వామి మమ్మల్ని హెచ్చరించారు. కారణమేమిటంటే ఈ శిబిరాలకు వచ్చే వారంతా పేదలు. సాయంకాలం వారు కాలినడకనే తమ గ్రామాలకు తిరిగి వెళ్ళాలి. చీకటి పడితే పరిసర అరణ్యప్రాంతంలో ఉండే విషసర్పాలు, క్రూరమృగాలు విచ్చలవిడిగా సంచరిస్తాయి. మేమైతే వాహనాలలో తిరిగి వచ్చేవాళ్ళం.

ఒకరోజున మేము శిబిరం ముగించి సామాను సర్దుకుంటూ ఉండగా సుమారు 20-25 సంవత్సరాల ఒక యువతి తన రెండు వారాల శిశువును తీసికొని శిబిరానికి వచ్చింది. ఆ శిశువు కళ్ళు రెండూ చీముపట్టి ఉన్నాయి. ప్రసవ సమయంలో తల్లికేమైనా ఇన్‌ఫెక్షన్ ఉంటే, అది శిశువు కళ్ళల్లో ప్రవేశించి, సరియైన చికిత్స చేయకపోతే శిశువుకు అంధత్వం సంప్రాప్తిస్తుంది. ఇటువంటి ‘కేసు’ వస్తుందని ఊహించకపోవడంవల్ల నేను దానికి సంబంధించిన మందులు క్యాంపుకు తీసుకువెళ్ళలేదు. నేను ఇదే విషయాన్ని దుబాసీద్వారా ఆ తల్లికి చెప్పించాను. ఈ మాటలు చెప్పుడానికి నేను ఎంతగా వ్యధచెందానో చెప్పలేను. “స్వామీ! ఏమిటి నాకీ పరీక్ష? ఈ తల్లి మరో పావుగంట తరువాత వచ్చి ఉంటే నేను

ఈమెను చూసి ఉండేవాడిని కాదు, నాకు ఈ మానసికమైన వ్యధ కలిగి ఉండేది కాదు” అనుకున్నాను. ఆ క్షణంలో వైద్యం చేస్తున్నది నేనే అనే అహంభావం నాకు తెలియకుండానే తలెత్తింది. ఆ తల్లిని తృప్తిపరచడానికైనా ఏదో ఒకటి చేయాలని నేను ఒక ఉపకరణాన్ని తీసి ఆ శిశువు కళ్ళను పరీక్షించాలనుకున్నాను. ఆ ఉపకరణంపైన స్వామివారి చిన్న ఫోటో అతికించి ఉంది. నేను ఎలాగైనా సహాయం చేయమని స్వామిని ప్రార్థించాను. ఆ క్షణంలో నాకొక ఆలోచన వచ్చింది. వెంటనే డిస్పిల్డ్ వాటర్ లో కొన్ని పెన్సిలిన్ బిళ్ళలు కరిగించి దానిని శిశువుకు కళ్ళల్లో వేయమని చెబుదామనుకున్నాను. అక్కడే ఉన్న ఒక నర్సు ఇది చూసి నాతో, “డాక్టర్! మీరు ఏం చేయబోతున్నారు? ఒక సంవత్సరం క్రితం లండన్లో ఒక వైద్యశిబిరం జరిగినప్పుడు మీరు మాతో ఏమి చెప్పారో గుర్తుందా? మీ పిల్లలకు ఏ చికిత్స చేయడానికి ఇష్టపడరో అది ఇతరులకు చేయకండి (డోన్ట్ దు సమ్ థింగ్ విచ్ యు వోల్డ్ దు ఫర్ యువర్ ఓన్ చిల్డ్రన్) అన్నారు. ఇప్పుడు మీరు ఆ తల్లికి ఇవ్వబోయే మందు మీ పిల్లలకైతే ఇస్తారా?” అన్నది. నేను నిశ్చేష్టుడనయ్యాను. ఇలాంటి క్లిష్టపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు ఏం చెయ్యాలని ఒకసారి స్వామిని అడిగితే, “**విభూతిని ఔషధంగా ఇవ్వు. ఔషధం ఇచ్చేది నువ్వైనా నయం చేసేది నేనే**” అన్నారు. ఆ మాటలు గుర్తుకు వచ్చి ఆ తల్లికి విభూతి ప్రసాదమివ్వబోతూ ఉండగా మా డ్రైవర్ లోపలకు వచ్చి, “సర్! ఈ అట్టపెట్టె కారులో మీ సీటుపైన ఉంది. ఇదేమిటో చూడండి” అన్నాడు.

“మీతో తీసుకుపోయే ప్రతీ వస్తువు ఉంచిన బాక్సులపైన అందులో ఏముందో వ్రాసిన చీటీలు అంటించండి. చిన్న సూది అయినా, సిరంజి అయినా అన్నీ వివరంగా వ్రాయండి. చివరగా ఈ వివరాల కాపీ ఒకటి మీవద్ద ఉంచుకోండి, మరొక కాపీ కస్టమ్ వారికి ఇవ్వండి” అని స్వామి ఒకపర్యాయం సూచించారు. అప్పటినుండి మేము స్వామి చెప్పినట్లే చేస్తూ వచ్చాము. మొదట్లో కస్టమ్ వారు ఒకటి రెండు పెట్టెలు తెరచి చూసేవారు. తరువాత వారు ఆ పెట్టెలపైన స్వామి పేరు చూడగానే మరి వాటిని తెరవడం మానేశారు. మీరు చాలా నిజాయతీపరులని కస్టమ్ వారు మాతో అనేవారు.

నేను కొంత ఆశ్చర్యపోతూ డ్రైవర్ తెచ్చిన ఆ పెట్టెను తీసుకుని చూశాను. ఆశ్చర్యం! నా వద్దకు వచ్చిన ఆ శిశువుకు నేను ఏ ఔషధం ఇవ్వాలో, ఏదైతే నేను లండన్లో విడిచిపెట్టానో అదే మందు ఆ పెట్టెలో ఉంది! అది నేను తీసుకురాలేదని మాత్రం నాకు ఖచ్చితంగా తెలుసు. సాధారణంగా ఆ మందు పనిచేయటానికి కనీసం 24 గంటలు పడుతుంది. కానీ ఆశ్చర్యకరంగా ఆ శిశువుపై అది 8 గంటలలోనే ప్రభావం చూపటంతో వ్యాధి నయమై పోయింది. స్వామి సాక్షాత్తు వైద్యనారాయణులే అనటానికి ఇది మరో దృష్టాంతం.

ఈ సంఘటన జరిగిన చాలా కాలానికి స్వామివారి దర్శనానికి పుట్టపర్తి వెళ్ళాను. మానవులం కదా, జరిగిన మంచిని చాలా త్వరగా మరచిపోతాం. స్వామి నన్ను ఇంటర్వ్యూకి పిలిచి, “**చూశావా! లండన్ నుండి కొరియర్ సర్వీసులో మందు రావాలంటే కనీసం 15 గంటలు పడుతుంది, కానీ నీకు ఐదు సెకెన్డ్ లో అందించాను**” అన్నారు. అవసరంలో ఉన్నప్పుడు మనం స్వామిని ప్రార్థిస్తాం, ఆ ప్రార్థనలో ఆర్తి ఉంటే స్వామి వెంటనే అక్కడకు పరుగున వస్తారు. ఇది కేవలం నా అనుభవం మాత్రమే కాదు, స్వామి భక్తులైనవారందరి అనుభవం కూడా ఇదే. స్వామి ఎవ్వరినీ నిరాశపరచరు. ఆ తరువాత స్వామి నాతో, “స్వామికి కష్టం కలిగించకుండా ముందే అన్నీ చక్కగా చూసుకో. క్యాంపు నిర్వహించడానికి ముందే అన్నీ చక్కగా వ్రాసుకో. ఒక లిస్టు తయారు చేసుకో. కావలసినవన్నీ వ్రాసుకుని తీసుకుపో” అన్నారు. అప్పుడు నేను, “స్వామీ! మరోసారి ఇటువంటి పొరపాటు జరగదు. ఇక ముందు ఎప్పుడు మెడికల్ క్యాంపు చేసినా చాలా జాగ్రత్తగా ఉంటాను” అన్నాను.

(సతీషం)

(డా॥ సురేంద్ర ఉపాధ్యాయ యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ కి చెందిన సుప్రసిద్ధ నేత్రవైద్య నిపుణులు. శ్రీ సత్యసాయి అంతర్జాతీయ సేవాసంస్థ తరపున 1985 నుండి ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక దేశాలలో పలు వైద్యశిబిరాలు నిర్వహించియున్నారు)

తెలుగు సేత: డా॥ వజ్రల సత్యకమలాకర్

ప్రశాంతి మందిరంలో స్వామి విగ్రహ పునఃప్రతిష్ఠ.

జమ్మూలో సాయి మందిర ఆవిర్భావం

❖ డా॥ దివి చతుర్వేది

ప్రశాంతి మందిరంలో భగవాన్ బాబావారి దివ్య కాంస్యవిగ్రహ పునఃప్రతిష్ఠాపనం

2020 మార్చి 5వ తేదీన ఉదయం 7 గంటలకు వేద పఠనం, సంకీర్తన జరుగుతూ ఉండగా ప్రశాంతి మందిరం భజన హాలులో భగవాన్ బాబావారి దివ్యకాంస్యవిగ్రహాన్ని అలంకరింపజేశారు. శ్రీ శిరిడీ సాయి, శ్రీ సత్యసాయి వర్ణచిత్రములమధ్య పుష్పమాలాలంకృతులైన భగవాన్ బాబావారి నిలువెత్తు దివ్యమంగళస్వరూపం భక్తులను అనిర్వచనీయమైన ఆనందానుభూతికి లోను చేసింది. వారి యోచనలు 18 వసంతాలు వెనక్కు వెళ్లాయి. 2002 జూలై 24 గురుపూర్ణిమనాడు భగవాన్ బాబావారు స్వయంగా ఈ విగ్రహాన్ని సాయికుల్యంత్ హాలులో ఆవిష్కరించారు. స్వామి ఆదేశానుసారము ఈ విగ్రహాన్ని కొంతకాలం

ప్రశాంతి భజన మందిరంలో, ఆ తర్వాత 'చైతన్యజ్యోతి' ప్రదర్శనాలయంలో ఉంచడం జరిగింది. భక్తులందరి మనోగతానికి అనుగుణంగా ఈ దివ్యకాంస్యవిగ్రహాన్ని ఇప్పుడు మళ్ళీ మందిరంలో యథాపూర్వస్థానంలో ప్రతిష్ఠించడం జరిగింది.

ఉమ్మడి అదిలాబాద్ జిల్లా భక్తుల పర్తియాత్ర

కొమరమ్ భీమ్, అసిఫాబాద్, మంచిర్యాల, నిర్మల్, అదిలాబాదు జిల్లాలతోకూడిన ఉమ్మడి అదిలాబాదు నుండి మూడువేలమంది భక్తులు వరుసగా తమ పథాలుగవ వార్షిక పర్తియాత్రకై 2020 ఫిబ్రవరి 29న ప్రశాంతి నిలయం చేరుకున్నారు.

ఆరోజు సాయంత్రం జిల్లా అధ్యక్షులు మాట్లాడుతూ, స్వామివారు తమ అపార కృపను అదిలాబాదు భక్తులపై కురిపించిన మధుర ఘట్టాలను గుర్తు చేసుకున్నారు. భగవానుల దివ్యానుగ్రహ సంస్పర్శ తన వ్యక్తిగత జీవితాన్ని అద్భుతమైన మలుపు తిప్పిందన్నారు. తదుపరి, బాలవికాస్ బాలలు సమర్పించిన 'సనాతన భారతి' నాటిక సత్సంప్రదాయాలద్వారా, వేద శాస్త్రాలద్వారా, విద్య, విజ్ఞానశాస్త్ర రంగాలలో జరిగిన పరిశోధనలద్వారా ప్రపంచ మానవాళికి భారతీయసంస్కృతివలన చేకూరిన ప్రయోజనాలను వివరించింది.

మార్చి 1వ తేదీ ఉదయం పర్తియాత్రలో పాల్గొన్న మూడువేలమంది భక్తులు తమతమ ప్రాంతాలనుండి తెచ్చుకున్న నవధాన్యాలను చేత పట్టుకొని ప్రశాంతి నిలయం మందిరం చుట్టూ మూడుసార్లు ప్రదక్షిణ చేశారు.

ఆరోజు సాయంత్రం జిల్లా యువజనులు ప్రదర్శించిన "ఏకం సత్" నాటిక నిత్యసత్యమైన ఏకాత్మభావాన్ని చాటింది. భారతదేశ సంస్కృతీ వైభవాన్ని నేత్రపర్వముగా చిత్రీకరించింది. వేదాలు విశ్వజనీనమైనవనీ; భారతీయ

2002 జూలై 24 నాటి స్వామి విగ్రహావిష్కరణ దృశ్యం

సంస్కృతికి వేదాలే మూలాధారమన్న సందేశాన్ని ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, కఠోపనిషత్తు, భృగువల్లి, ఇంకా మేక్స్ముల్లర్, ఔరంగజేబు సోదరుడు ధారా షికోహ్ జీవిత చరిత్రలలోని సన్నివేశాలద్వారా ఎంతో మనోరంజకంగా ఆవిష్కరించింది.

మార్చి 2వ తేదీ ఉదయం పూర్ణచంద్ర హాలులో ఉమ్మడి అదిలాబాదు జిల్లా భక్తులు 'శ్రీ సత్యసాయి సంకల్ప ప్రతం' నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు మేనేజింగ్ ట్రస్టీ శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ తమ ప్రసంగంలో స్వామి దివ్యప్రేమతత్వాన్ని ప్రస్తుతిస్తూ, స్వామికి, భక్తులకు మధ్యగల అవినాభావ సంబంధాన్ని వివరించారు.

ఆరోజు సాయంత్రం పుట్టపర్తి పురవీధులలో అదిలాబాదు భక్తులు ఎంతో ఉత్తేజకరంగా మహా నగరసంకీర్తనను నిర్వహించారు.

'కరోనా'పై సమరంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు తనవంతు సహాయమందిస్తున్న సెంట్రల్ ట్రస్టు

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్య అనుగ్రహ ఆశీస్సులతో శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు, కరోనా వైరస్ వ్యాప్తిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలకు తనవంతు తోడ్పాటుగా ప్రధానమంత్రి సహాయనిధికి ఐదు కోట్లు మరియు ముఖ్యమంత్రి సహాయనిధికి మరో ఐదుకోట్ల రూపాయలు విరాళంగా అందజేయడం జరిగింది. 2020 ఏప్రిల్ 4వ తేదీన శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు మేనేజింగ్ ట్రస్టీ శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ గారు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని తాడేపల్లి నివాసంలో కలిసి ఐదు కోట్ల రూపాయల చెక్కును అందజేశారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఈ సందర్భంగా శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టును ప్రత్యేకంగా అభినందించారు.

అనంతపురం క్వారంటైన్ సెంటర్స్ కు శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు చేయూత: 'కోవిడ్ 19' మహమ్మారిని ఎదుర్కోవటానికి అనంతపురం జిల్లాలో పద్నాలుగు క్వారంటైన్ కేంద్రాలను జిల్లా యంత్రాంగం ఏర్పాటు

చేసింది. ఇందుకుగాను అనంతపురం జిల్లా కలెక్టర్ శ్రీ గంధం చంద్రుడుగారి అభ్యర్థన మేరకు శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టువారు దాదాపు రెండు కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో ఈ 14 సెంటర్లలో అవసరమయ్యే వైద్య పరికరాలను అందించారు.

జమ్మూలో సాయి మందిరం

పాకిస్థాన్ సరిహద్దుకు కేవలం 10 కి.మీ. దూరంలో జమ్మూలో జాతి మత విభేదాలకు అతీతంగా మానవాళి సంక్షేమం, ఆధ్యాత్మిక పురోభివృద్ధి, విశ్వశాంతి లక్ష్యాలుగా భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి మందిరం 2020 మార్చి 6వ తేదీన ప్రారంభమయింది. ఆ రోజు మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్ట్ మేనేజింగ్ ట్రస్టీ శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ సాయి మందిరాన్ని ప్రారంభించారు. శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల దేశీయ అధ్యక్షులు శ్రీ నిమిష్ పాండ్య, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ రమణి, జమ్మూ కశ్మీర్ రాష్ట్ర సాయి సంస్థల అధ్యక్షులు శ్రీ శివకుమార్ శర్మ, జమ్మూ ట్రస్ట్ కన్వీనర్ శ్రీ తుర్కీ, ఇంకా కర్ణాటక రాష్ట్ర సాయిసంస్థల అధ్యక్షులు శ్రీ నగేష్ ధకప్ప, జాతీయ

జమ్మూలో సాయి మందిరం

సేవాదళ్ సమన్వయకర్త శ్రీ కోటేశ్వరరావు, శ్రీమతి కరుణా మున్నీ మరియు వారి కుటుంబసభ్యులు ప్రారంభోత్సవంలో పాల్గొన్నారు. మూడు కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో నిర్మించిన ఈ కేంద్రములో ఆధునిక వసతులున్నాయి. 600 మంది సమావేశము కావచ్చు. భజనకు, బాలవికాస్ తరగతుల నిర్వహణకు, ఆ ప్రాంత యువతీ యువకులకు

ప్రారంభోత్సవ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న భక్తులు

వివిధ వృత్తులలో శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఈ కేంద్రం ఉపయోగ పడుతుంది. ఇక్కడి యువతీ యువకులను విద్రోహ శక్తుల ప్రభావమునుండి తప్పించి, వారిలో మానవతా విలువలను, దేశభక్తిని పెంపొందించడానికి ఈ మందిరము కృషి చేస్తుంది.

శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్, ప్రశాంతినిలయము నుండి భగవాన్ బాబావారి 'రోబ్' (అంగరఖా)ను తీసుకువెళ్లి జమ్మూ సాయి మందిరానికి కానుకగా ఇచ్చారు. అంతకుముందే భగవాన్ బాబావారి పాదుకలను ఈ మందిరములో ప్రతిష్ఠించడం జరిగింది. శ్రీ రత్నాకర్ తమ ప్రసంగంలో జమ్మూలో అనూహ్యముగా, అత్యద్భుతంగా సాయి మందిరము రూపుదిద్దుకున్నందుకు భగవాన్ బాబావారికి కృతజ్ఞతలను తెలుపుకున్నారు. జమ్మూలో నెలకొని ఉన్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ఈ మందిరముగురించి శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్ట్ ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందన్నారు. బాలవికాస్ శిక్షణ, వైద్యశిబిరాల నిర్వహణ, మానవ వనరుల అభివృద్ధి, మహిళా సాధికారతలపై మందిర నిర్వాహకులు దృష్టిపెట్టాలన్నారు.

జాతీయ అధ్యక్షులు శ్రీ సిమీష్ పాండ్య, ఈ కేంద్రం అన్ని మతవిశ్వాసములకు చెందినవారు సమావేశము కావడానికి అనుకూలమైన పవిత్ర ప్రదేశమన్నారు. ఈ సాయి మందిర ఆవిర్భావంతో జమ్మూ కశ్మీర్లో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల కార్యకలాపాలు నూతనోత్తేజంతో, ద్విగుణీకృతమైన ఉత్సాహంతో ముందుకు సాగున్నాయని అన్నారు.

భక్త సఖా భగవాన్:

భాగల్పూర్ (బీహార్) బాలవికాస్ బాలు హోళికా పూర్ణిమను పురస్కరించుకొని 2020 మార్చి 10న 'భక్త సఖా భగవాన్' నాటికను ప్రదర్శించారు. ఈ నాటిక ప్రార్థనయొక్క శక్తి అపారమని చాటింది. అచంచలమైన భక్తి విశ్వాసాలతో ప్రార్థిస్తే భగవత్ నాక్షాత్కార ప్రాప్తి కలుగుతుందని తెలియజేసింది.

ప్రశాంతినిలయములో 2005లో తొలిసారి హోలీ వేడుకలు జరిగాయి. అప్పటి నుండి బీహార్ భక్తులు భగవాన్ సన్నిధిలో హోలీ వేడుకలను ప్రతి సంవత్సరం జరుపుకుంటున్నారు. బీహార్ నుండి 500 మంది భక్తులు ఈ పర్తియాత్రలో పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచస్థాయిలో మార్పు లక్ష్యంగా స్వీయ పరివర్తన

శ్రీ సత్యసాయి జాతీయ సేవాసంస్థ శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థతో కలసి 2020 మార్చి 13న ప్రశాంతినిలయంలో శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ ప్రాంగణములో 'శ్రీ సత్యసాయి నేషనల్ లీడర్షిప్ ప్రోగ్రామ్'ను ప్రారంభించింది. ఇందులో భాగంగా 25 రాష్ట్రాల నుండి 200 మంది యువజనులు 26 వారాల పాటు అంతర్జాలంద్వారా శిక్షణ పొందుతారు. నాయకత్వమునకు సంబంధించిన భావవ్యక్తీకరణము, లక్ష్యనిర్ణయము, జాతినిర్మాణము, సత్సంబంధాల నిర్వహణము, మానసిక ఒత్తిడిని తట్టుకోవడము వంటి వివిధ అంశాలలో సభ్యులకు శిక్షణ ఇస్తారు.

శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు మరియు ఉన్నత విద్యాసంస్థ ఛాన్సలర్ శ్రీ కె. చక్రవర్తి, సెంట్రల్ ట్రస్టు మేనేజింగ్ ట్రస్టీ శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్, వైస్ ఛాన్సలర్ ప్రొ|| సి.బి. సంజీవి, రిజిస్ట్రార్ ప్రొ|| బి. సాయిగిరిధర్లు ప్రతినిధుల సుద్దేశించి స్ఫూర్తిదాయకమైన ప్రసంగాలు చేశారు. దైవభక్తి అత్యంత ప్రాముఖ్యమున్న నాయకత్వ లక్షణమని, దైవభక్తి కలిగి, మానవతావిలువలను ఆచరించే వ్యక్తులు ఎంతటి మహోన్నతమైన లక్ష్యామైనా సాధించగలరని వక్తులు సందేశమిచ్చారు. ❖

2020 మార్చి 5వ తేదీన ప్రశాంతి మందిరంలో పునఃప్రతిష్ఠాపమైన
భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యకాంస్యవిగ్రహము

Date of Publication 23rd April 2020

'భక్త సఖా భగవాన్'

అదిలాబాద్ బాలల నృత్య ప్రదర్శన

'సనాతన భారతి'

'దిల్ మే రామ్, హాత్ మే కామ్'

ఈ ప్రపంచములో అనేకవిధములైన కలతలు, కల్లోలములు చెలరేగుతున్నాయి. ఈ ప్రకృతియొక్క వికారములు, అతివృష్టి, అనావృష్టి, భూకంపములు అధికమైపోతున్నాయి. కారణమేమిటి? మనయొక్క దుష్టగుణములు, దుర్మార్గములు, దుర్భావములచేత మనలో ఒకవిధమైన హృదయ కంపము జరుగుతున్నది. ఆ దుష్టగుణముల కంపమే ఈ ప్రకృతిపైన కూడా ఆవరిస్తున్నది. కనుక, హృదయంలో సద్భావములను నింపుకోండి. సత్కర్మల్లో ప్రవేశించండి. భగవత్ నామమును స్మరించండి. నామస్మరణతో జగత్తును ఎంతైనా ఉద్ధరించడానికి వీలవుతుంది. ఎందుకంటే, మనము చేసే నామస్మరణ విద్యుత్ తరంగములుగా గాలిలో చేరిపోతుంది. అటువంటి పవిత్రమైన గాలిని పీల్చినవాళ్ళకు సద్భావములే కలుగుతుంటాయి. ఈనాడు అపవిత్రమైన శబ్దాలతో గాలి కలుషితమైపోయింది. నీరు విషమయమైపోయింది. వీటిని పవిత్రం చేయాలంటే భగవన్నామమే కావాలి.

“హరేర్నామ హరేర్నామ హరేర్నామైవ కేవలం
కలౌ నాస్త్వేవ నాస్త్వేవ నాస్త్వేవ గతి రన్యథా”

- బాబా

వార్షిక చందా: ₹ 90 (భారతదేశంలో) ₹ 900 లేక UK £ 13 లేక US \$ 18 (విదేశాలకు)
చందారుసుమును 1 లేదా 2 లేదా 3 సంవత్సరములకు చెల్లించవచ్చును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్డరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా లేక, అన్ లైన్ పద్ధతిన మూ వెబ్ సైటు www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్వీనర్, శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ప్రస్థ, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రకాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.